

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА СТАНАРИ

П Л А Н
АКТИВНОСТИ И СПРОВОЂЕЊА МЈЕРА
ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ЗЕМЉОТРЕСА
У ОПШТИНИ СТАНАРИ 2023-2026

Станари, јануар 2023. године

**ПЛАН АКТИВНОСТИ И СПРОВОЂЕЊА МЈЕРА ЗАШТИТЕ
И СПАСАВАЊА ОД ЗЕМЉОТРЕСА**

НАРУЧИЛАЦ:

ОПШТИНА СТАНАРИ

Станари бб

74208 Станари

ИЗВОЂАЧ:

ЕДУКУМ с.п.

Књаза Милоша 3А

78000 Бања Лука

АКТИВНОСТ:

Израда Плана активности и спровођења мјера заштите и
спасавања од земљотреса

Број: _____

Датум: _____

За Општину Станари

ДОКУМЕНТ ОДОБРИО:

САДРЖАЈ

УВОД	1
ИЗВОД ИЗ ПРОЦЈЕНЕ УГРОЖЕНОСТИ ОПШТИНЕ СТАНАРИ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ И ДРУГИХ НЕПОГОДА - ЗЕМЉОТРЕС	3
1.1. Опште карактеристике	3
1.1.1. Географски положај	3
1.1.2. Географске и хидрографске карактеристике,	4
1.1.3. Урбане и индустријске зоне	7
1.1.4. Подаци о становништву	7
1.1.5. Критична инфраструктура	12
1.1.6. Саобраћај	13
1.1.7. Специфичностима производног и технолошког процеса	15
1.1.8. Клима	16
1.2. Подаци о земљотресима	22
II СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ О ИНТЕРВЕНЦИЈАМА СПАСИЛАЧКИХ И ХИТНИХ СЛУЖБИ	37
2.1. Подаци о систему заштите и спасавања општине Станари	37
2.2. Број интервенција по врсти и времену	38
2.3. Спasilaчке интервенције	38
2.4. Истовремене несреће – „ланац догађаја“, сложени сценарији	38
2.5. Подаци о траженој/примљеној и пруженој помоћи	38
III КРАТАК ОПИС МЕТОДЕ ПРИМИЈЕЊЕНЕ У ИДЕНТИФИКАЦИЈИ РИЗИКА	39
3.1. Извори информација	39
3.2. Лица релевантна за овај процес	40
3.3. Преглед идентификованих ризика и кратак закључак о резултатима идентификације ризика	41
IV КРАТАК ОПИС МЕТОДЕ ПРИМИЈЕЊЕНЕ У АНАЛИЗИ РИЗИКА	45
4.1. Преглед репрезентативних ризика и репрезентативних сценарија са кратким образложењем чињеница у вези са њиховим избором	45
V НОРМАТИВНЕ И ОПШТЕ ПРЕТПОСТАВКЕ У ЗАШТИТИ ОД ЗЕМЉОТРЕСА	51
ПЛАН ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА	59
VI ОПШТЕ АКТИВНОСТИ ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА	61
6.1. Обавезе и задаци субјеката заштите и спасавања на нивоу превентивног дјеловања	61
VI-1 ПЛАН ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА	65
VI-2 ПЛАН ОБУКЕ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА	72
Прилог 1: ПЛАН ОБУКЕ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА: Теме и наставна питања за обуку у основним и средњим школама	73
VI-3 ПЛАН ВЈЕЖБИ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА У СЛУЧАЈУ ЗЕМЉОТРЕСА	77
VI – 4 ПЛАН ПРОВЈЕРЕ СИРЕНА ЗА УЗБУЊИВАЊА	79
Прилог 2. ПЛАНА ПРОВЈЕРЕ СИРЕНА ЗА УЗБУЊИВАЊЕ: Знаци за узбуђивање	82
VI – 5 ПЛАН ИНФОРМИСАЊА ЈАВНОСТИ	83
Прилог 1. ПЛАНА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА: Одлука о нивоу превентивних мјера и активности	85
Прилог 2. ПЛАНА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА: Списак чланова штаба за ванредне ситуације општине Станари	86
Прилог 3. ПЛАНА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА: Списак повјереника ЦЗ са бројевима телефона	87
Прилог 4. ПЛАНА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА: Преглед овлашћених и оспособљених правних субјеката за заштиту и спасавање у случају земљотреса	88
VII ПЛАН ПРИПРАВНОСТИ	91
VII-1 СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ПРИПРАВНОСТИ И АКТИВНОСТИ УСМЈЕРЕНЕ НА ПОБОЉШАЊЕ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ОД ЗЕМЉОТРЕСА	97
Прилог 1. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Нивои приправности	99
Прилог 2. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: План размјештаја Општинског штаба и ОКЦ	100
Прилог 3. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак чланова Општинског штаба за ванредне ситуације	101
Прилог 4. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак повјереника ЦЗ са бројевима телефона	102

Прилог 5. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: План дежурства у ОКЦ/Одјеку за општу управу и заједничке послове.....	103
Прилог 6. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Начин сједења чланова Општинског штаба за ванредне ситуације	104
Прилог 7. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак опреме неопходне за рад штаба	105
Прилог 8. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак неопходних докумената за рад штаба и ОКЦ.....	106
Прилог 9. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак средстава неопходних за рад ОКЦ.....	107
Прилог 10. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Контакт телефони значајни за спровођење мјера заштите и спасавања од земљотреса.....	108
Прилог 11. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Дневник рада ОКЦ.....	109
Прилог 12. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Књига примљених-послатих докумената ОКЦ.....	110
Прилог 13. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Дневник одржавања радио-везе ОКЦ.....	111
Прилог 14. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Службена забиљешка ОКЦ.....	112
Прилог 15. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Преглед овлашћених и оспособљених правних субјеката за заштиту и спасавање од земљотреса	113
Прилог 16. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ : Знаци за узбуђивање грађана	114
VIII ПЛАН МОБИЛИЗАЦИЈЕ	117
8.1. Снаге, средства и опрема планиране за случај мобилизације	118
8.2. Врсте мобилизације према обиму.....	119
8.3. Начини позивања	120
8.4. Одговорна лица.....	121
VIII – 1 УПУТСТВО ЗА ИЗВРШЕЊЕ МОБИЛИЗАЦИЈЕ	123
8.1.1. Начин позивања, саопштавања и преношења наређења за мобилизацију	123
8.1.2. Поступање по пријему наређења за мобилизацију.....	124
8.1.3. Руковођење, координација и сарадња у мобилизацији	124
8.1.4. Начин, организација и лица одговорна за успостављање и функционисање система веза	124
8.1.5. Начин снабдијевања, техничког, саобраћајног и здравственог осигурања у мобилизацији.....	124
8.1.6. Преглед мјера безбједности у мобилизацији.....	125
8.1.7. Подсјетник за извршење мобилизације за команданта иначелника општинског штаба за ванредне ситуације, командире јединица, повјереника и курире	125
8.1.8. Начин попуње и снабдијевања штаба, јединица цивилне заштите и повјереника са обвезницима и материјално-техничким средствима.....	127
8.1.9. Преглед курира, уколико се планира такав начин позивања	127
Прилог 1. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Мобилизацијско мјесто и вријеме трајања мобилизације	129
Прилог 2. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Списак чланова Општинског штаба за ванредне ситуације	130
Прилог 3. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Списак председника савјета МЗ.....	131
Прилог 4. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Преглед овлашћених и оспособљених правних субјеката за заштиту и спасавање у случају земљотреса	132
Прилог 5. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Списак курира са припадајућим рејонима	133
Прилог 6. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Шема праваца пласирања мобилизацијских позива курирске службе и шема хијарархије руковођења процесом мобилизације	134
Прилог 7. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Карта са мобилизацијским правцима.....	135
ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА – ОДГОВОРА	137
IX ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА - ОДГОВОРА.....	139
IX - 1 СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ОДГОВОРА	141
Тражење и прихват додатне помоћи и подјела помоћи угроженом становништву	146
Прилог 1. ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА – ОДГОВОРА: Захтјев за тражење помоћи.....	147
Прилог 2. ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА – ОДГОВОРА: Захтјев (тражење помоћи од ОС БиХ)	149
ПРИЛОГ 3. ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА – ОДГОВОРА: Начелни изглед одговора на земљотрес и другу ванредну ситуацију.....	151
IX – 2 ПЛАН КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА	152
IX-3 АКТИВНОСТИ КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА.....	153
Начин комуницирања у вријеме трајања ванредне ситуације	156

Прилог 1. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Преглед мреже информативног система који се могу користити у информисању становништва	159
Прилог 2. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Списак тима за кризно комуницирање	160
Прилог 3. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Списак лица за односе с јавношћу	161
Прилог 4. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Одлука о формирању центра за кризно комуницирање.....	162
Прилог 5. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Списак унутрашње / интерне јавности и вањске/екстерне јавности	163
ХСПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ОПОРАВКА	167
XI ИЗВЈЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ЗАДАТАКА ИЗ ПЛАНА.....	169
XII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.....	169
ПРИЛОЗИ	171
Прилог 1: ПРЕГЛЕД КАПАЦИТЕТА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ЗЕМЉОТРЕСА	171
Прилог 2. СПИСАК ШТАБА ЗА ВАНРЕНДЕ СИТУАЦИЈЕ ОПШТИНЕ СТАНАРИ.....	172
Прилог 3. ЛИСТА ПОВЈЕРЕНИКА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА	173
Прилог 4. УГОВОРИ СА ФИЗИЧКИМ И ПРАВНИМ ЛИЦИМА О АКТИВНОСТИМА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА	174
Прилог 5. ОДНОС ШТЕТА И MCS СКАЛЕ ЗЕМЉОТРЕСА	175
Прилог 6. РИХТЕРОВА СКАЛА ЗЕМЉОТРЕСА	177
Прилог 7. ГРУБА УСПОРЕДБА ИНТЕНЗИТЕТА ЗЕМЉОТРЕСА И МАГНИТУДЕ ЗЕМЉОТРЕСА ...	178
Прилог 8. МОГУЋЕ ПОСЉЕДИЦЕ ЗА СТАМБЕНЕ, ЈАВНЕ, ИНДУСТРИЈСКЕ И ДРУГЕ ОБЈЕКТЕ ОД ЗЕМЉОТРЕСА ПРЕМА MCS СКАЛИ (ПРОЦЕНАТ ОШТЕЋЕЊА ГРАЂЕВИНА)	179
Прилог 9. СКАЛА ЗА ПРОЦЈЕНУ МАКРОСЕИЗМИЧКОГ ИНТЕНЗИТЕТА	180

УВОД

План активности у припреми и спровођењу мјера заштите и спасавања од земљотресана подручју општине Станари је основни документ за координацију и спровођење додатних или посебних годишњих задатака и активности органа општине Станари, привредних субјеката, других правних лица и удружења грађана који спроводе мјере и задатке заштите и спасавања, као дио интегралног система заштите и спасавања од елементарних непогода и других несрећа у Републици Српској.

План активности је израђен на основу анализе прикупљених података, анализе тренутног стања, закључака са координационих састанака, досадашњих искустава, као и мишљења и приједлога субјеката од непосредног значаја за ову област.

Доношењем и спровођењем овог плана унапријеђује се и обезбјеђује свестраније ангажовање свих релевантних субјеката и остварује виши ниво приправности и одговора, а у циљу заштите и спасавања људи, материјалних добара и животне средине, смањења штета на подручју општине Станари у случају снажних земљотреса.

Орган ЦЗ општине Станарије надлежан за координацију, усклађивање, праћење и усмјеравање свих активности везаних за спровођење овог плана, док је задатак осталих субјеката у систему заштите и спасавања, у дијелу властите одговорности, да израде и у датом моменту спроведу своје оперативне планове.

Не постоји период године за који се може рећи да је период када се јављају земљотреси. Током цијеле године, током цијелог дана и ноћи и у свим временским условима може доћи до појаве земљотреса.

І ИЗВОД ИЗ ПРОЦЈЕНЕ УГРОЖЕНОСТИ ОПШТИНЕ СТАНАРИ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ И ДРУГИХ НЕПОГОДА - ЗЕМЉОТРЕС

1.1. Опште карактеристике

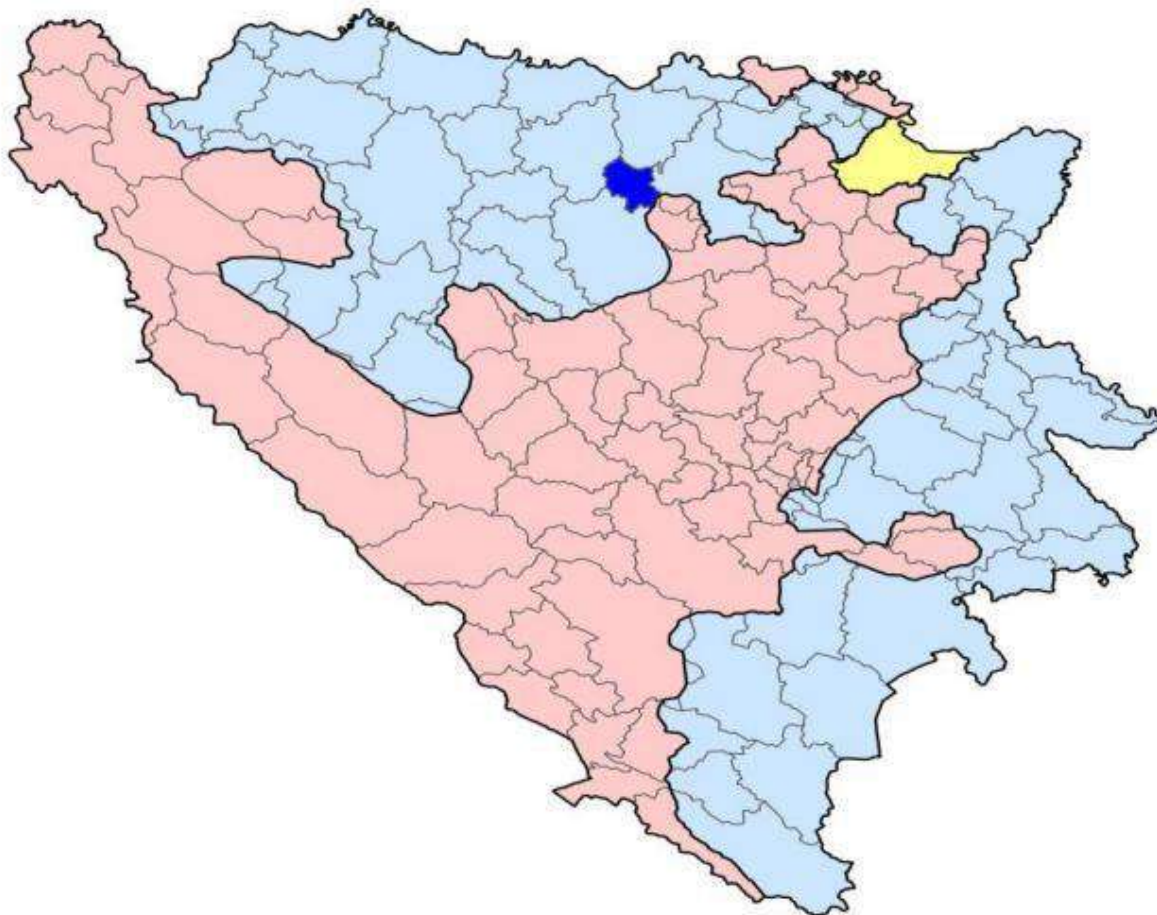
1.1.1. Географски положај

Општина Станари је смјештена на подручју крњинског краја, у сливу ријеке Укрине, на сјеверу Републике Српске. Налази се између 44°45' и 44°75' сјеверне географске ширине и 17°50' и 17°8' источне географске дужине. На истоку се граничи са градом Добојем, на сјеверу са градом Дервента, на сјеверозападу са општином Прњавор, те на југозападу са општином Теслић, и мањим дијелом, у мјесту Церовица и са Федерацијом БиХ. Град Добој је најближи регионални центар са којим је општина Станари снажно повезана, како економски, тако и у подручју друштвеног развоја и услуга грађанима.

Општина Станари спада међу мање општине Републике Српске, а површина територије општине Станари износи 160,96 km². Површина територије општине Станари чини 0,643% укупне територије Републике Српске.

Усвајањем Закона о формирању општине Станари, посланици Народне скупштине Републике Српске су 09.09.2014.године једногласном одлуком усвојили Закон о оснивању општине Станари.

Четрнаест насеља општине Станари је размјештено са обје стране жељезничке пруге Бања Лука – Добој, у дужини од око 25 km, а ширина општине сјевер – југ износи исто толико.

Слика 1. Географски положај општине Станари

1.1.2. Географске и хидрографске карактеристике,

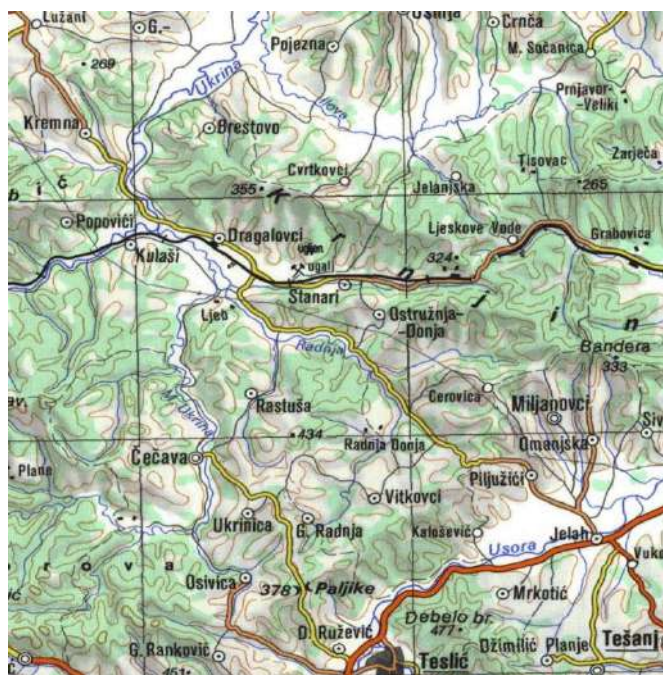
Рељеф станарског подручја је углавном благо брдовит, мањим дијелом и брежуљкаст, са највишом надморском висином од 343 m (Радња Доња) и најнижом 138 m (Брестово).

Табела 1. Надморске висине по насељима у општини Станари

Назив насеља	Макс. (m)	Мин.(m)	Назив насеља	Макс. (m)	Мин.(m)
Брестово	319	138	Осредак	249	159
Цвртковци	324	191	Остружња Доња	248	181
Церовица	324	267	Остружња Горња	324	224
Драгаловци	340	166	Радња Доња	343	206
Јелењска	313	213	Рашковци	263	184
Љеб	337	166	Станари	255	176
Митровићи	338	155			

Општина Станари припада крњинском масиву. Крњин је ниска планина у Босни и Херцеговини. Реално, својом висином Крњин улази у категорију брда, али се често назива ниском планином због његове пространости (334,9 km²). Дугачак је готово 30, а просјечно широк између 5 и 10 km.

Крњин се смјестио у пријелазним простору између планина средишње Босне - Босанског средогорја и перипанонског подручја сјеверне Босне са старим усамљеним планинама Мотајицом, Мајевицом, Вучјаком, Козаром и др. Сјеверни дио Крњина, попут оближњег Љубића, већ припада перипанонском простору, док су његови југоисточни дијелови (Мали Крњин) наслоњени на брда босанског средогорја.

Слика 2. Карта западног и средишњег дијела Крњина који обухватају општину Станари

Крњин се налази западно од Добоја, у сјеверној Босни између ријека Усоре на југу, долине Босне на истоку и Укрине на западу. Планина се простире у динарском смјеру сјеверозапад-југоисток, паралелно с прометним правцем Добој-Станари-Кулаши-Приједор (жељезничка пруга и цеста R-474a). Ове прометнице дијеле Крњин на два дијела - јужни дио који се на исток шири све до предграђа Добоја назива се Мали Крњин (највиши врх Бандера, одн. Омањска, 333 m), чији источни дијелови прелазе у побрђе Макљеновца. Један мањи крак одваја се од главне брдске масе и од линије Јеланска-Љескове Воде пружа се према истоку - према ријеци Босни. Даље према сјеверу, јужно од Дервенте, простире се ниже побрђе, које тектонски припада Крњину.

Цијело подручје Крњина је, заправо, ниско побрђе с размјерно врло широким долинама рјечица и потока, посебно Илове и Остружње. Пространи дијелови и многе косе благих страна су даља главна карактеристика овога краја. На планини Крњин смјештен је угљеносни базен рудника Станари.

Флувијални геоморфолошки процес настаје под утицајем сталних површинских токова. Овај геоморфолошки процес је заступљен у зони површинских токова Укрине, Остружње, Радње, Илове и слично.

Делувијални геоморфолошки процес настаје као резултат повремених дифузних токова, док је пролувијални процес везан за повремене линијске токове. Резултат ових процеса су делувијални и пролувијални застори, а веома често ова два процеса дјелују заједно.

Карстни геоморфолошки процес заступљен је у развићу карбонатних стијена. Карбонатне стијене су значајне развијене у југоисточном дијелу општине. На територији општине Станари у геолошком и литолошком погледу карактеристична је литолошка разноликост. На територији општине Станари стијене тријаске старости су констатоване као најстарије, док су најмлађе стијене квартарне старости.

Према садашњим билансима и истражености површинских и подземних вода, за подручје општине Станари може се рећи да располаже солидним потенцијалом вода, сасвим довољним за потребе становништва и растућих потреба у развоју привредних капацитета, прије свега, технолошке воде у новој термоелектрани. Ријеке Укрин, Радња, Остружња и Илова су од великог значаја, али је у досадашњем развоју оријентација била на подземне бунаре, како за локални водовод, тако и за индустријске потребе. Ове ријеке су и окосница водопривредног потенцијала општине Станари. Укупна површина водених токова је 0,554 ha или 0,003% територије општине.

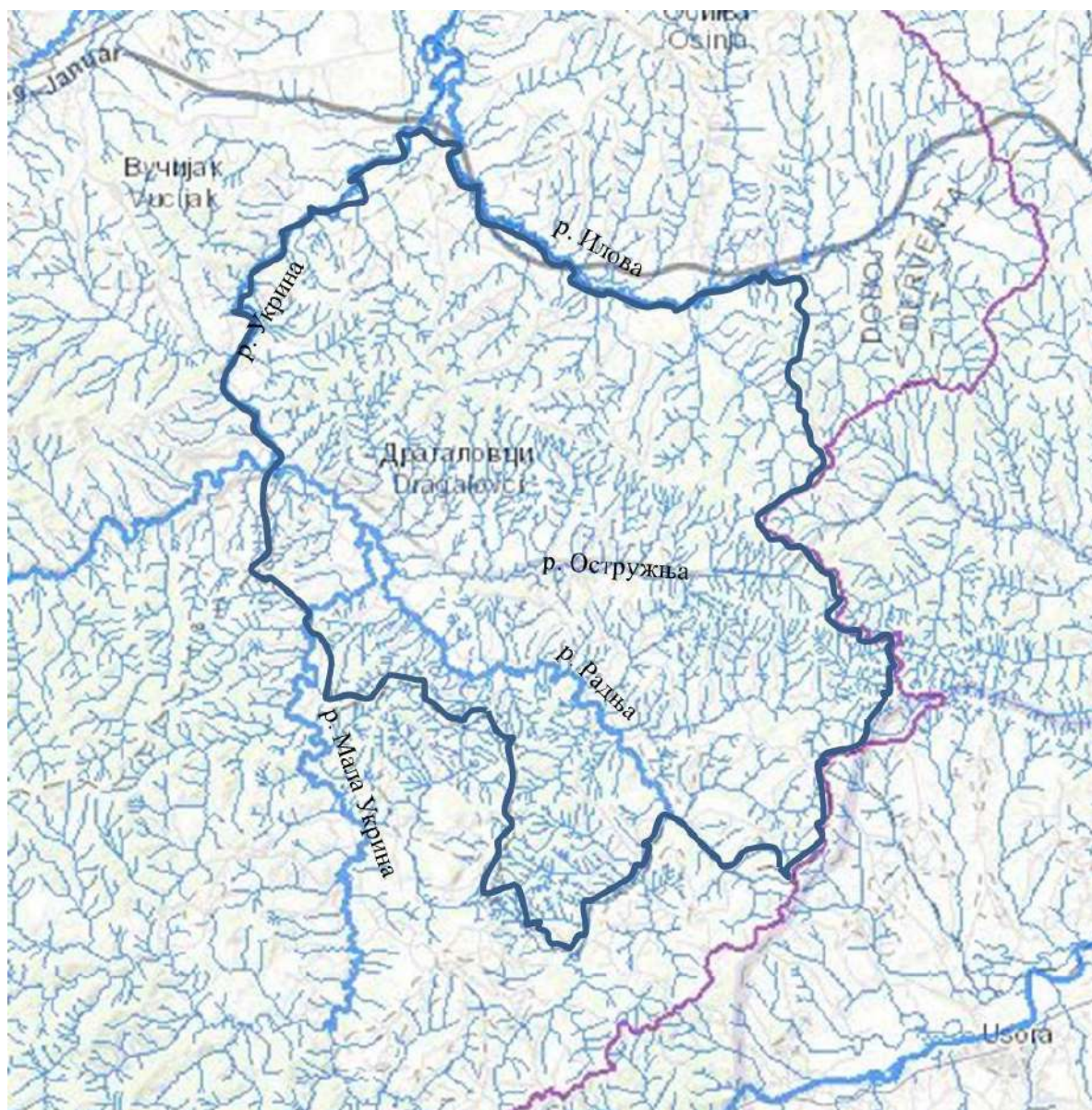
У данашњим условима, насеља Станари и Остружња (као и објекти рудника) се снабдијевају водом из локалних водоводних система. И сама налазишта и копови су зоне сабирница вода и планским кориштењем могу бити извор снабдијевања водом у перспективи, поготово у процесу рекултивизације и узгоја шумских врста.

Ријека Укрин налази се у сјеверозападном дијелу Босне и Херцеговине. На сјеверу, слив ријеке Укрине граничи са сливом ријеке Саве, на западу са сливом ријеке Врбас, на истоку са сливом ријеке Босне, те на југу са сливом ријеке Врбање. Њена дужина је 120 километара, а површина њеног слива је 1.520 km². Настаје од ријека Велике Укрине, чија је дужина 53,8 km и Мале Укрине чија је дужина 39,3 km, која настаје од више мањих извора и водотока.

Укупна дужина ријеке, на подручју општине Станари је 11,00 километара. Укрина пролази кроз село Драгаловце, раздвајајући га са сусједним селом Кулаши, уједно, ријека раздваја и двије општине: Станаре и Прњавор. Мост на Укрини, који се налази у Драгаловцима је атрактивно мјесто за окупљање локалних риболоваца. Осим Драгаловаца, Укрина протиче кроз насеље Брестово.

Ријека Остружња има притоке: поток Рашковац и Безимени поток. Простире се на дужини од 15,00 километара и обухвата села: Остружња Горња, Остружња Доња, Станари и Рашковци. Улива се у ријеку Радњу. Ријека Радња се простире на дужини од 13,8 километара. Богата је рибљим фондом, тако да представља атракцију за локалне риболовце. Улива се у ријеку Укрину.

Ријека Илова раздваја двије општине: општину Станаре (Јелањска, Цвртковци Митровићи) и општину Дервента (Осиња Доња, Појезна, Церани). Простире се на дужини од 15,5 километара.

Слика 3. Покривеност општине Станари водотоковима

1.1.3. Урбане и индустријске зоне

Општину Станари чини четрнаест насељених мјеста: Брестово, Драгаловци, Јелањска, Љеб, Митровићи, Осредак, Остружња Доња, Остружња Горња, Радња Доња, Рашковци, Станари, Станари Центар, Цвртковци и Церовица. Сједиште општине је у Станарима.

Насеља станарског подручја, разврстана су у три урбана нивоа, односно:

1. Секундарни општински центар-насеље Станари и Остружња Доња, функционална цјелина у долини ријеке Остружње, са примарним сеоским насељем Рашковци, односно двојни секундарни општински центар;
2. Локални центар - насеља: Брестово, Јелањска и Церовица;
3. Примарно сеоско насеље - остала сеоска насеља: Драгаловци, Љеб, Митровићи, Осредак, Остружња Горња, Радња Доња, Рашковци и Цвртковци.

Табела 3. Подаци о површини мјесних заједница општине Станари

Назив насеља	Површина (km ²)	Назив насеља	Површина (km ²)
Брестово	21,54	Осредак	5,59
Цвртковци	10,72	Остружња Доња	11,62
Церовица	22,71	Остружња Горња	9,34
Драгаловци	13,06	Радња Доња	13,72
Јелењска	15,73	Рашковци	12
Љеб	5,63	Станари	12,29
Митровићи	7,14	Станари центар	?

1.1.4. Подаци о становништву

Према резултатима пописа становништва у Босни и Херцеговини 2013. године, насељена мјеста, која су ушла у састав општине Станари, имају 7 865 становника. Према издању Статистичког завода „Градови и општине Републике Српске, 2021.“ у општини Станари живјело је 6 931 лице, што је за готово хиљаду становника мање него 2013. године. Просјечна густина насељености 2021. године је, у складу са том публикацијом, била 43 становника/km².

Старосна и полна структура становништва у општини Станари према извјештају Статистичког завода Републике Српске за 2021. годину је представљена у табели 14. Подаци анкетног пописа и процјена Републичког статистичког завода се разликују готово за 1400 становника, односно анкетни попис 2017. године је показао да у општини живи 8211 становника али да је 1617 лица одсутно чиме се добије да је у општини Станари 2017. године живјело 6594 становника што није велика разлика у односу на податке Статистичког завода Републике Српске. Ипак, укупан број становника у 2017. години, према анкетном попису проведеном од стране општине Станари је мањи за 27% у односу на попис из 1991. године (табела 13.).

Табела 4. Број становника по насељима у општини Станари по попису 2013. године

Назив насеља	Становника	Густина насељености (ст/км ²)
Брестово	690	32
Цвртковци	597	55,7
Церовица	1120	49,3
Драгаловци	382	29,2
Јелањска	452	28,7
Љеб	346	61,5
Митровићи	245	34,3
Осредак	290	51,9
Остружња Доња	870	74,9
Остружња Горња	450	43,4
Радња Доња	379	27,6
Рашковци	478	39,8
Станари	1075	87,5

Кретање броја становника у општини Станари према извјештају Статистичког завода Републике Српске за 2021.годину је представљена у табели 5.

Табела 5. Кретање броја становника општине Станари 2016-2020.

Општина	Године				
	2016	2017	2018	2019	2020
Станари	6845	6828	6768	6815	6931

У табели 6. приказано је стање становништва према подацима Статистичког завода РС за 2021. годину. Подаци показују и да је однос мушкараца и жена готово 50%-50% у општини Станари.

Табела 6. Старосна и полна структура становништва општине Станари 2021.године

Године	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90+	Укупно
Мушко	326	395	354	426	452	532	542	343	118	7	3495
Женско	289	325	391	387	386	448	592	441	179	-2	3436
Укупно	615	720	745	813	838	980	1134	784	297	5	6931

Према подацима из Статистичког завода РС за 2021. годину у општини Станари живи 13,84% становника старости до 14 година, 62,30% становништва које има између 15 и 64 године живота и преко 65 година живота има 23,86%. Просјечна старост становништва општине Станари је 44,23 године. У задњих пет година природни прираштај становника у општини Станари има негативан тренд.

Табела 7. Просторни размјештај становништва у општини Станари у прошлости

Насеље	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2011.	2013.	2017.
Брестово	1271	1384	1426	1513	1417	1254	920	644	910
Драгаловци	896	996	1110	1204	1312	1031	450	367	328
Јелењска	656	749	874	827	843	701	559	435	486
Љеб	338	394	442	512	506	446	391	325	470
Митровићи	427	476	506	511	491	441	308	233	280
Осредак	481	555	603	707	730	605	426	282	360
Остружња Г.	153	377	453	509	510	495	445	380	443
Остружња Д.	835	763	924	1024	1120	1130	819	838	1035
Радња Доња	411	498	578	673	710	572	485	380	401
Рашковци	529	592	700	694	714	666	413	460	494
Станари	641	777	1141	1224	1301	1299	1549	1015	1197
Цвртковци	622	769	915	998	945	897	751	581	621
Церовица	1161	1352	1476	1572	1858	1701	1344	1030	1192
УКУПНО	8451	9682	11148	11968	12457	11238	8860	6970	8211

Према Статистичком билтену општине Станари из 2017. године види се да је већи дио становништва тзв. „зрело становништво“ односно од 20 до 59 година старости што је 52% становништва општине док старо становништво, преко 60 година старости, чини 31% општинског становништва, док остало отпада на младе од 0-19 година.

Табела 8. Старосне групе становништва по мјесним заједницама

Насеље	Младо становништво (0-19)	Зрело становништво (20-59)	Старо становништво (60+)
Станари	195	622	342
Остружња Доња	161	550	242
Остружња Горња	79	203	114
Брестово	116	364	286
Церовица	180	563	363
Цвртковци	107	288	201
Радња Доња	48	198	148
Љеб	75	268	116
Драгаловци	64	184	75
Митровићи	43	124	104
Рашковци	106	266	116
Осредак	40	174	130
Јелањска	82	228	153
УКУПНО	1296	4032	2390

Према анкетном попису и Статистичком билтену општине Станари од 2017. године на простору општине Станари питање брачних статуса је таково да 23% живи у заједници без законски потврђене брачне заједнице, а 62% су ступила у брак према важећим законским одредбама. Разведеним лицима сматрају се лица чија је брачна заједница прекинута правоснажном судском пресудом и таквих је 3%, док је број лица чија је брачна заједница престала смрћу једног супружника 12%.

Табела 9. Укупно брачно стање и неформалних брачних заједница на нивоу општине Станари

УКУПНО			
Законско брачно стање		Неформална брачна заједница	
Неожењен/неудата	1619	138	
Ожењен/удата	4322		
Разведен/разведена	216		
Удовац/удовица	858		

Према подацима из Статистичког билтена општине Станари за 2017. годину у општини Станари у великој већини су живјели Срби, а у складу са тим по вјероисповјести највећи број је православаца. На другом мјесту по бројности су Хрвати односно католици.

Табела 10. Национална и вјерска припадност становништва у општини Станари

УКУПНО			
Националност		Вјерска припадност	
Срби	7949	Православци	7958
Хрвати	101	Католици	100
Бошњаци	9	Муслиман	9
Не изјашњава се	15	Не изјашњава се	20
Остали	18	Остало	10

Према Статистичком билтену општине Станари из 2017. године стање школске спреме становништва је било како је дато у табели 11. То показује да је број лица без образовања 8%, док 38% лица има основну школу. Завршену средњу школу има 47,9% лица, вишу школу 2%, а 4% је завршило факултет.

Када су у питању домаћинства на подручју општине Станари, а према Статистичком билтену општине Станари из 2017. године број домаћинстава са два члана је 26% док је најмањи број домаћинстава који чине пет чланова, а то је 10%, односно шест и више чланова има 11% домаћинстава. У општини Станари има 670 самачких домаћинстава од чега је мушких самачких домаћинстава 337 а женских самачких домаћинстава 333. Види се да је број самачких домаћинстава око 50-50%.

Табела 11. Школска спрема на нивоу општине Станари

Насеље	Без образовања	ОШ (1-5 р.)	ОШ (6-9 р.)	Средња школа	Виша школа	Висока школа
Станари	60	104	198	567	25	67
Остружња Доња	116	75	183	438	33	58
Остружња Горња	24	38	104	195	10	11
Брестово	68	108	253	305	15	17
Церовица	95	130	288	452	16	25
Цвртковци	41	112	153	210	1	7
Радња Доња	32	67	93	165	6	9
Љеб	23	14	99	235	16	25
Драгаловци	12	20	81	153	3	6
Митровићи	9	48	87	80	3	7
Рашковци	23	34	84	227	7	33
Осредак	23	50	64	161	8	9
Јелањска	33	98	83	177	4	5
УКУПНО	559	898	1170	3365	147	279

Табела 12. Величина домаћинства по броју чланова

Насеље	БРОЈ ЧЛАНОВА					
	1	2	3	4	5	6+
Станари	90	98	68	75	46	27
Остружња Доња	83	82	53	40	31	46
Остружња Горња	29	39	16	25	14	17
Брестово	113	86	49	43	20	29
Церовица	90	90	51	52	45	48
Цвртковци	47	50	29	21	21	28
Радња Доња	21	55	23	20	9	12
Љеб	36	32	20	29	19	15
Драгаловци	19	26	16	16	20	7
Митровићи	26	28	16	9	12	8
Рашковци	27	37	25	27	21	19
Осредак	50	40	21	11	9	12
Јелањска	39	51	14	25	17	17
УКУПНО	670	714	401	393	284	285

Према подацима Статистичког завода РС тренд повећања становништва досељавањем у општину Станари је и даље присутан. У табели 13. је приказан број

досељених и одсељених лица из општине Станари и број оних који су остали гдје се види да је тренд увећања броја становника позитиван.

Табела 13. Тренд миграције становништва општине Станари

Година	Досељених	Одсељених	Остало
2016.	3228	31	3197
2017.	788	37	751
2018.	455	46	409
2019.	317	78	239
2020.	190	60	130

1.1.5. Критична инфраструктура

У складу са Законом о безбједности критичне инфраструктуре Републике Српске није предвиђено именовање те инфраструктуре на нивоу јединица локлне самоуправе. Имајући у виду да Уредбу о садржају и начину израде плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће и циљних/ризичних група у односу на које се одређени догађај или појава дефинишу, као критична инфраструктуре за општину Станари се могу узети институције и објекти управо горе наведени у склопу сектора предвиђених наведеним законом.

X	Сектори критичне инфраструктуре	Ближе одређење инфраструктурних објеката или услуга према врсти, намјени, локацији
X	ИНДУСТРИЈА – производња, укључујући улазне ресурсе, објекте, системе за пренос, складиштење, транспорт производа, енергената и енергије, системи за дистрибуцију	Могућ прекид напајањем електричном енергијом спрјечава рад индустријских постројења.
X	ЕНЕРГЕТИКА – производња, укључујући улазне ресурсе, објекте, системе за пренос, складиштење, транспорт производа, енергената и енергије, системи за дистрибуцију	На територији општине Станари, поред површинског копа Рашковац, се налази термоелектрана (300 MW). На подручју општине Станари, предузеће „Електропренос БиХ“ посједује двије трансформаторске станице 400/h kV i 110/h kV, са мрежом припадајућих 400 и 110 kV далековаода. Трансформаторска станица 400/h kV Станари, превасходно је намијењена за потребе новоизграђене термоелектране Станари и припадајућих постројења рудника. Трансформаторска станица 110/h kV Станари, намијењена је за потребе потрошачког конзума, који се напаја преко једног инсталираног трансформатора, снаге 10 MVA.
X	РУДАРСТВО – производња, укључујући улазне ресурсе, објекте, системе за пренос, складиштење, транспорт производа, енергената и енергије, системи за дистрибуцију	Рудник угља лигнита Станари смјештен у општини Станари. Угљеносни базен рудника Станари смјештен је на подручју планине Крњин. Експлоатација лигнита у Станарима започела је 1948. године на отвореном копу Рашковац. Од 1974. године углавном је вршена површинска експлоатација лигнита. Од маја 2004. власник рудника је ЕТФ група, а рудник тренутно запошљава преко 500 радника.

		Велики снијег може спријечити ископавање руде.
X	ИНФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА – електронске комуникације, пренос података, информациони системи, пружање аудио, и видео медијских услуга	Велики снијег може довести до прекида интернета и телефонског сигнала на простору општине.
X	САОБРАЋАЈ – друмски, жељезнички, ваздушни и саобраћај унутрашњим пловним путевима	Кроз општину пролази пруга Бања Лука – Добој као и регионални пут Прњавор-Станари-Добој, Прњавор –Станари-Теслић и Прњавор – Станари - Јелах. Прекид и путних и жељезничких комуникација.
X	ЗДРАВСТВО – здравствена заштита, производња, транспорт и надзор над лијековима	Отежан приступ здравственим капацитетима.
	КОМУНАЛНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ – објекти комуналне инфраструктуре, а нарочито у области производње и испоруке воде, пречишћавања и одвођења отпадних вода, производње и испоруке топлотне енергије, збрињавања отпада из стамбених и пословних простора и слично	
	ВОДОПРИВРЕДА – регулациони и заштитни водни објекти	
	ХРАНА И ПИЋЕ - производња и снабдијевање храном и пићем, систем сигурности хране и пића, робне залихе	
	ФИНАНСИЈЕ – банкарство, берзе, инвестиције, системи осигурања и плаћања	
	ПРОИЗВОДЊА, СКЛАДИШТЕЊЕ И ПРЕВОЗ ОПАСНИХ МАТЕРИЈА – хемијски, биолошки, радиолошки и нуклеарни материјали	
	ЈАВНЕ СЛУЖБЕ	
X	ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ	Дјеци би било немогуће стићи до школа те се може очековати прекид наставе за краћи период.
	КУЛТУРНА ДОБРА – вјерски објекти, споменици културе, просторне, културноисторијске цјелине, археолошка налазишта, знаменита мјеста, умјетничка дјела и историјски предмети, архивска грађа, филмска грађа, старе и ријетке књиге	
	ПРИРОДНА ДОБРА – заштићена природна добра прописана Законом о заштити природе	

1.1.6. Саобраћај

Већину путне мреже општине Станари чине регионални путеви који општину повезују са сусједним општинама и осталим дјеловима Републике Српске и Босне и Херцеговине. Центар општине Станари је удаљен 76 km од Бање Луке и 175 km од Сарајева. Дио ауто-пута „9. јануар“ Добој – Бања Лука иде границом између општине Станари и Дервента. Најближи чворови прикључења општине Станари на ауто-пут су чворови Прњавор и Јоховац 2. Ови чворови налазе се на око 20 km од центра мјеста Станари. Покренута је иницијатива директног повезивања/изласка општине Станари на ауто-пут, чиме би се, поред општине Станари, на најбржи начин повезали и дијелови

града Добоја, Теслића и дијелови мјеста општине Тешањ. Планом парцелизације аутопута Добој – Бања Лука, усвојеним од стране Народне скупштине Републике Српске, 22.06.2016. године, општина Станари ће бити повезана планском петљом чија локација није на подручју општине Станари. Да би се обезбиједио квалитетан прикључак општине Станари на ауто-пут, потребно је реконструисати постојећу саобраћајницу, тренутно категоризовану као локални пут у пут од општег значаја. Потребно је провести припремне активности и израдити техничку документацију.

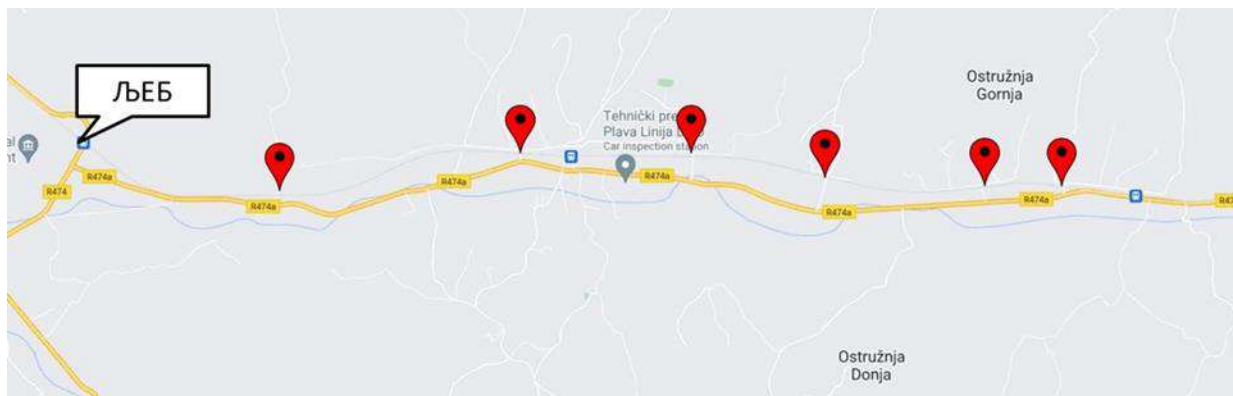
Главне саобраћајнице на подручју општине Станари су регионални пут Добој – Прњавор Р-474а, дужине 9.13 km, Прњавор – Јелах Р-474, дужине 19.5 km и Тедин Хан – Теслић Р-473, у дужини од 2.1 km (дати подаци односе се само на дионице пута кроз општину Станари).

Поред претходно наведених путева, постоји мрежа локалних категорисаних путева у дужини од 101 km и некатегорисаних путева у дужини од 236 km различите квалитете коловоза. Укупно има 111 km асфалтираних путева различитих категорија. Путна мрежа налази се у добром стању. На подручју општине Станари има 1,63 km уређених тротоара.

Табела 14. Некатегорисани путеви

Насељено мјесто	Дужина пута у метрима
Брестово	27.435
Љеб	11.242
Осредак	16.210
Драгаловци	16.136
Цвртковци	11.156
Радња Доња	15.149
Остружња Горња	10.100
Остружња Доња	18.006
Станари	21.881
Митровићи	13.923
Рашковци	15.010
Јелањска	19.917
Церовица	40.259

Кроз подручје општине Станари пролази електрифицирана пруга Бања Лука – Добој. На простор општине Станари постоји пет прелаза преко жељезничке пруге. Најзначајнији је у Љебу гдје регионални пут Р474а прелази преко пруге. Прелаз је обезбјеђен браницима и свом потребном сигнализациом и знаковима као и видео надзором. Други по значају је прелаз који води ка Дому здравља, дијелу Општинске управе, Центру за социјални рад, Екосфери комуналном предузећу и ватрогасној јединици. Свих пет постојећих пружних прелаза на подручју општине Станари адекватно је обезбијеђено одговарајућом саобраћајном сигнализацијом. Од тих пет пружних прелаза, четири су са вишим нивоом осигурања.

Слика 4. Локације пружних прелаза у општини Станари

С обзиром да рудник Станари, односно површински коп наставља проширивање, сходно томе доћи ће до прекида путне дионице локалног пута Л2: Р474а - Грич - Јелањска - Љескове Воде (до полигона) на дијелу од раскрснице за гробље Блага Марија и Грујиће до Грича. ЕФТ-а се обавезао да ће изградити нову путну дионицу како би тај дио општине Станари био и даље повезан са самим центром Станара.

1.1.7. Специфичностима производног и технолошког процеса

Сем рудника Станари и термоелектране на простору општине Станари не постоје никаква хемијска и петрохемијска постројења.

На подручју општине Станари има једна бензинска пумпа у центру Станара, локација к.ч. 1839/1 к.о. Рашковци.

У мају 2010. године, ЕФТ - Рудник и Термоелектрана Станари д.о.о. и Dongfang Electric Corporation потписали су уговор о изградњи термоелектране снаге 300 MW у непосредној близини рудника Станари. Основни параметри технолошког концепта ТЕ Станари су:

- Један блок инсталисане снаге 300 MW,
- Котао са сагоријевањем у циркулационом флуидизованом слоју са подкритичним параметрима паре,
- Парна турбина са једним међупрегријавањем,
- Ваздухом хлађени кондензатор,
- Повезивање на 400 kV далековод.

Постоје два техничка аспекта ТЕ Станари која је издвајају од сличних термоелектрана у региону које као гориво користе угаљ: котао са сагоријевањем у циркулационом флуидизованом слоју (CFB) односно то је чиста технологија за сагоријевање угља и ваздухом хлађени кондензатор (АСС).

Трајно депоновање чврстих остатака сагоријевања врши се у дијелу рудника гдје је завршена експлоатација угља у посебно припремљеним касетама које су обложене водонепропусном фолијом у складу са савременим принципима и еколошки прихватљивом технологијом.

На самој депонији се врши планирање пепела утоварном лопатом КОМАТСУ („WA-320“), као и орошавање водом ради спречавања развејавања пепела. По завршетку депоновања пепела, касете ће бити покривене фолијом, а површина изнад касете рекултивисана.

Експлоатација угља у руднику Станари се обавља кориштењем континуалне и дисконтинуалне технологије: потпуно модернизованим ВТО системом, хидрауличним багерима кашикарима и булдожерима за откоп међуслојне глине, као и другом помоћном механизацијом. Откопани угаљ се утовара у камионе и одатле се транспортује до погона за прераду. Овакав начин рада хидрауличних багера са диригованим капацитетима и местима копања по слојевима неопходан је ради уједначавања и контроле квалитета угља за коначне потрошаче. Угаљ се откопава по слојевима и подетажама у правцу север југ и фронтом напредовања према западу. Висинска подела етажа је прилагођена геолошким условима лежишта и технолошким карактеристикама откопне механизације.

Откривене резерве угља, на сјеверном дијелу лежишта Станари, на крају 2018. године износе преко 11.000.000 тона а планирано је да се снабдијевање ТЕ Станари угљем врши до 2030. године.

Прерада равнoг угља се одвија сувим поступком са дробљењем и класирањем угља на четири основне класе: коадни угаљ 120-1200 mm, коадни угаљ након дробљења +60 – 120 mm, коцка +30 – 80 mm и енергетски угаљ –40+0 mm.

1.1.8. Клима

Клима подручја општине Станари је умјерено-континентална клима са умјерено хладним зимама (просјечна температура у јануару 0,2 °C) и умјерено топлим лјетима (просјечна температура у јулу 30,9 °C). Кад се ради о генералним вриједностима, максималне забиљежене температуре су -28,6 °C и 40,3 °C. Просјечан број укупних сунчаних часова на подручју општине Станари износи 1.570 часова. Најмањи број сунчаних часова је у мјесецима децембру и јануару и износи свега 43, односно 50 часова. Највећи просјечни број сунчаних часова је у мјесецима јули и август и износи 223, односно 211 часова. Просјечне годишње падавине су око 950 mm, и равномјерно су распоређене током године. Сњежне падавине се могу очекивати између октобра и маја, а максимално измјерена висина сњежног покривача је била 50 cm. Влажност ваздуха у зимским мјесецима се креће од 73 – 90%, а у прољећним и лјетним мјесецима између 59 – 80%.

Према подацима из Акционог плана одрживог управљања енергијом и прилагођавања климатским промјенама општине Станари (SECAP) за период до 2030. године, потврђују да ће се климатске промјене до краја 21. вијека дешавати све интензивније. Анализе температурних промјена и режима падавина у периоду 1961.– 2014. показују значајно повећање температуре у свим подручјима БиХ и републике Српске па тако и на нивоу јединица локалне самоуправе. Раст броја топлих дана и веће учесталости екстремно високих температура те смањење броја хладних дана и мању учесталост екстремно ниских температура, као и тренд благог раста годишњих количина падавина уз истовремене значајне промјене годишње расподеле падавина, су јасни показатељи овог тренда.

Анализе метеоролошких података из периода 1961-2014. године, разматране у Трећем националном извјештају и Другом двогодишњем извјештају о емисији гасова стаклене баште за БиХ у складу са UNFCCC, показују континуирани раст средње годишње температуре. Уочен је позитиван линеарни тренд у средњој годишњој

температури који је нарочито изражен у посљедњих 30 година, при чему су ове промјене израженије у континенталном дијелу БиХ и РС. Повећање температуре ваздуха на годишњем нивоу креће се у распону од 0,4 до 1,0°C, а у току вегетационог периода од априла до септембра и до 1,0°C. Међутим, повећања температуре у току посљедњих 14 година су још израженија. Највеће разлике температуре између референтног периода 1961-1990. и остала два анализирана периода (1981-2010 и 2000-2014.) јављају се у лјетном периоду. При томе, разлике између референтног периода 1961-1990. и периода 2000-2014. знатно су веће у односу на период 1981-2000., и крећу се до 2,7°C у појединим дијеловима БиХ. Примјећен је и значајан тренд раста броја топлих дана и веће учесталости екстремних максималних температура, смањења броја хладних дана, и мање учесталости екстремно ниских температура. Што се тиче падавина, ове анализе показују да у периоду 1961-2014. већи дио територије Босне и Херцеговине карактерише незнатно повећање количине падавина на годишњем нивоу, али да је у великој мјери поремећена годишња расподјела падавина. Због повећаног интензитета падавина и због његове веће промјенљивости, као и због повећаног учешћа јаких киша у укупним кишним падавинама, ризик од поплава постаје све израженији, нарочито у сјевероисточном дијелу Босне и Херцеговине гдје су током маја 2014. године забиљежене најкатастрофалније поплаве у историји хидрометеоролошког праћења.

Подручје општине Станари обиљежено је општим карактеристикама умјереноконтиненталне или средњоевропске климе, са одређеним специфичностима изазваним локалним рељефом и положајем у односу на доминантне регије у околини (планински масиви са једне и панонска низија са друге стране). Температурне амплитуде су знатне, а годишња доба су јасно изражена. У овом типу климе релативна влажност и облачност имају лјетни минимум и зимски максимум. Максимум падавина јавља се почетком лјета, а минимум у јануару и фебруару. Средња годишња температура за Станаре за период 1981-2010. износи 11,1°C. Најхладнији мјесец је јануар са средњом температуром 0,2°C, а најтоплији јули са средњом температуром 21,2°C, па годишње колебање средње температуре износи преко 20,0°C што клими овог подручја даје умјерено континентално обиљежје.

Табела 15. Средње мјесечне и годишње температуре ваздуха (°C)
на подручју општине Станари

Средње мјесечне и средње годишње температуре ваздуха (°C)													
Период	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ср. Год.
1981-2010.	0,2	1,9	6,7	11,5	16,1	19,1	21,2	20,5	16,6	11,3	5,8	2	11,1
2001-2018.	1,1	2,8	7,4	12,4	16,7	20,7	21,9	21,9	16,6	12	7,4	2,4	11,9

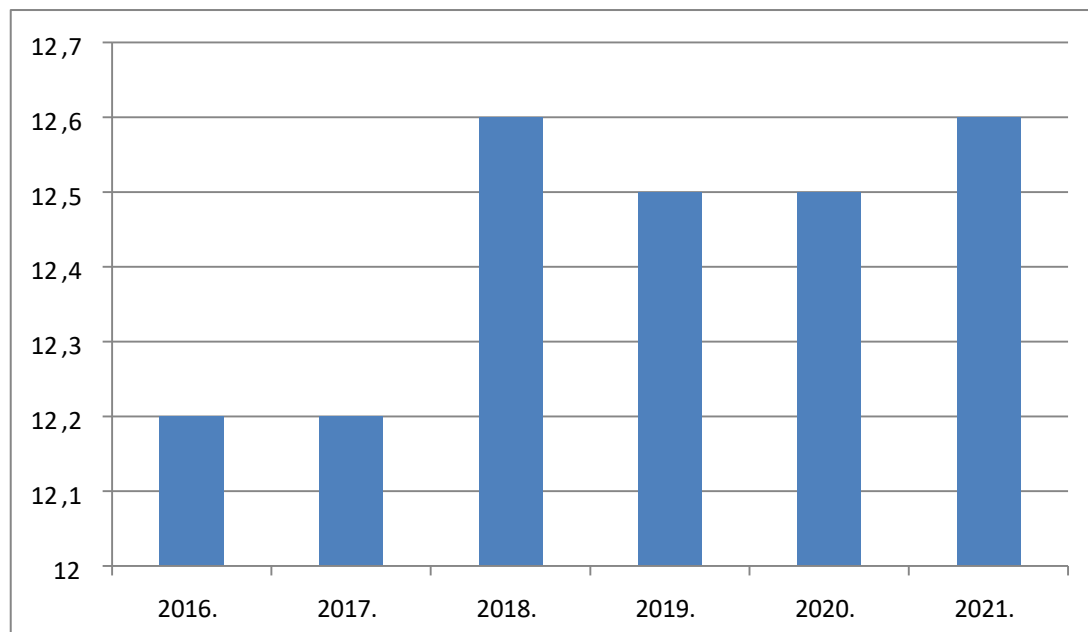
На подручју општине Станари дошло је до повећања просјечне годишње температуре у односу на период 1981-2010. година. Према подацима Републичког хидрометеоролошког завода средња годишња температура ваздуха у том периоду износила је 11,1 °C, док је у периоду 2001-2018. вриједност овог параметра била 11,9

°C. На дијаграму 1. представљене су промјене температура за посматране периоде по мјесецима.

Извјештаји Републичког хидрометеоролошког завода показују да је у периоду 2001-2018. највеће повећање средње мјесечне температуре забиљежено у току љетних мјесеци (просјечне температуре у јуну и августу биле су веће за 1,6 °C односно 1,4 °C у односу на период 1981-2010.) и у новембру у којем се просјечна температура повећала за 1,6 °C у односу на период 1981-2010. Повећање температуре током ових мјесеци доприноси појављивању топлотних таласа и суша на територији општине Станари. Посебно забрињава чињеница да је повећање средње температуре на годишњем нивоу било интензивније у претходних неколико година, па је тако средња годишња температура за 2016 и 2017. годину износила 12,2°C, у 2018. години чак 12,6 °C, док је у 2019. години била 12,5 °C. На наредном дијаграму приказане су средње годишње температуре за посљедње 4 године.

Дијаграм 1. Праћење просјечне мјесечне температуре за општину Станари за два референтна период 1981-2010. и 2001-2018.

Дијаграм 2. Средња годишња температура на мјерној станици Добој за период 2016-2021.

На основу података Републичког хидрометеоролошког завода, те Првог и Другог националног извјештаја БиХ о климатским промјенама може се прогнозировать да ће температуре ваздуха наставити са растом и да ће тај раст бити све интензивнији. Раст температуре проузрокује помјерање граница температурног и падавинског режима, а предвиђа се и раст температурних екстрема, што може имати далекосежан негативан утицај на привреду и друштво.

Подручје општине Станари има одлике континенталног pluviometriјског режима којег карактеришу облине падавине уз максимуме од маја до јуна. У зимском периоду количина падавина је мања, а апсолутни минимум јавља се у фебруару. Падавине у зимском периоду су углавном у облику снијега. Према подацима Републичког хидрометеоролошког завода просјечна годишња количина падавина за период 1981-2010. износила је 931,9 mm, док се у периоду 1989-2018. просјечна годишња количина падавина повећала за 3,4% и износила је 963,2 mm. На дијаграму 8. дато је поређење количине падавина за периоде 1981-2010 и 1989-2018.

Дијаграм 3. Поређење количина падавина на подручју општине Станари за периоде 1981-2010. и 1989-2018.

Једна од најзначајнијих забиљежених промјена је повећање просјечне мјесечне количине падавина у мјесецу мају (гдје је тај параметар порастао за 12,3 mm што представља раст од 13% у односу на период 1981-2010.), у септембру (гдје је забиљежен раст просјечне мјесечне количине падавина од 8,3 mm или 11%) и у фебруару (гдје је забиљежен раст количине падавина од 7,6 mm односно 14% у односу на поменути период). Промјене просјечних мјесечних количина падавина представљене су на дијаграму 4.

Нагли раст количине падавина у кратком периоду и велике промјене количине падавина најчешћи су узрок појаве поплава на територији општине. Обимне количине падавина у мају и августу 2014. године проузроковале су поплаве којима су биле угрожене стотине приватних, пословних и јавних објеката. Од 1981. године до данас примјећена је повећана климатска варијабилност током свих годишњих доба. Тако је уочен тренд брзих промјена из екстремно врелих или хладних периода, који обично трају од 5 до 20 дана, у периоде интензивних кишних падавина. Суше су такође биле чешће и интензивније током протеклих двадесетак година - од 2000. године до данас

забиљежено 5 сушних година (2000., 2003., 2007., 2011 и 2012.). Забиљежен је и већи број градоносних падавина и повећани ниво максималне брзине вјетра.

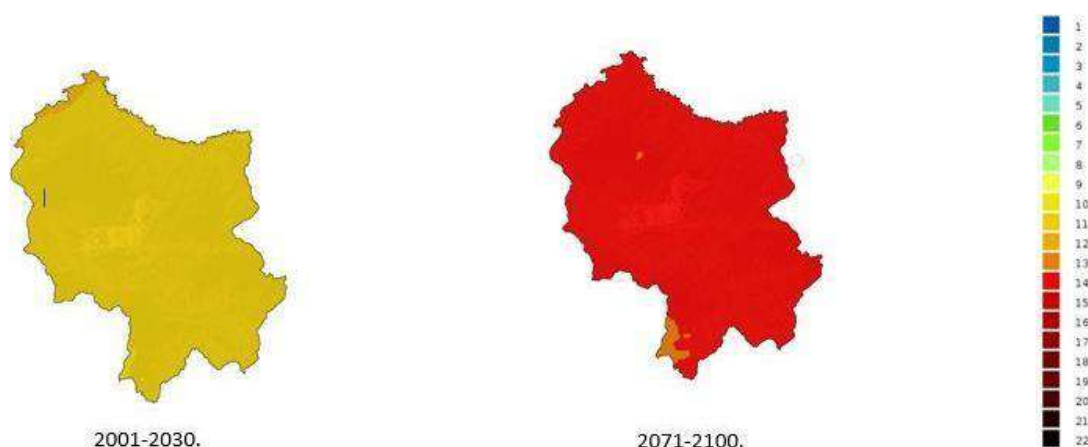

Дијаграм 4. Разлика мјесечних количина падавина на подручју општине Станари у периодима 1981-2010 и 1989-2018.

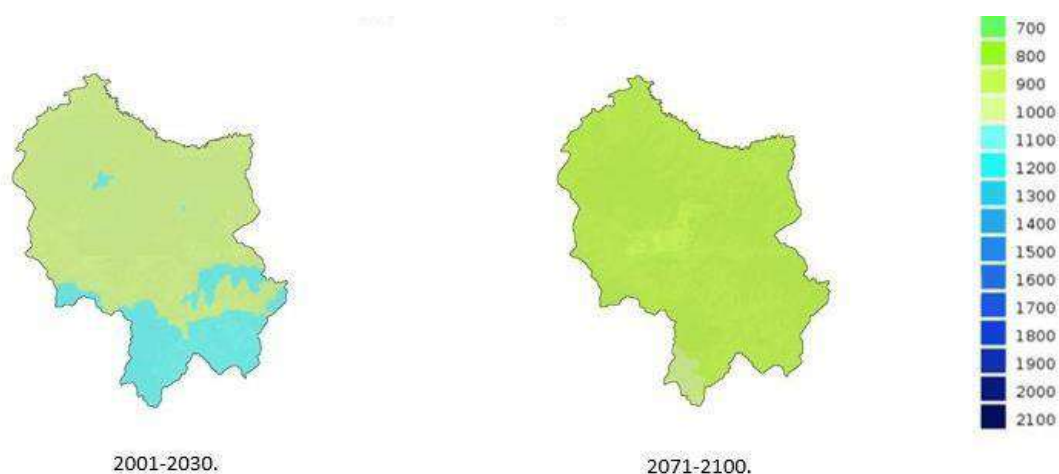
На територији наше земље се у будућности могу очекивати значајне промјене климатских услова, нарочито код климатских сценарија који не предвиђају спровођење одговарајућих мјера ублажавања климатских промјена. Процјене будућих климатских промјена базирају се на емисијама гасова стаклене баште које узимају у обзир параметре о будућем демографском, социјалном, привредном и технолошком развоју на глобалном и регионалном нивоу, након чега се интеграцијама глобалних климатских модела који укључују компоненте климатског система могу добити процјене будућих климатских параметара. Ако глобалне емисије гасова стаклене баште задрже стварни тренд из посљедњих неколико деценија, клима Босне и Херцеговине би у просјеку могла постати топлија у односу на стање из средине двадесетог вијека. Осим промјена у вишегодишњим средњим вриједностима температура и падавина, будуће промјене ће условити и промјене у екстремима. Више извјештаја и истраживања указује на могуће неповољне промјене у интензитету и учесталости екстремних падавина у могућим будућим измијењеним климатским условима. За процјену климатских промјена одређених подручја, градова и општина користе се регионални климатски модели (Regional Climate Model - RCM), најчешће коришћени алати за регионализацију резултата глобалних климатских модела и процјену промјене регионалних климатских услова у будућности у зависности од различитих сценарија могућег повећања концентрација гасова стаклене баште. За приказ климатских услова у будућности за подручје општине Станари коришћени су резултати климатског сценарија А1Б за Босну и Херцеговину, креираног у оквиру регионалног модела ЕБУ-ПОМ, и у односу на концентрацију гасова стаклене баште окарактерисаног као “средњи” сценарио. Сценарио А1Б дефинисан је Специјалним извјештајем Међувладиног панела о климатским промјенама (IPCC) о емисионим сценаријима у чијем оквиру су дате могуће будуће емисије гасова стаклене баште као посљедице будућег технолошког, социјалног и економског развоја, заснованог на људским активностима. А1Б

претпоставља избалансирану мјешавину технологије и коришћења основних ресурса, са технолошким унапређењима која омогућавају избјегавање коришћења само једног извора енергије. Последице оваког могућег развоја друштва у будућности одразиће се на емисије гасова стаклене баште, у обиму од веома интензивне карбонске емисије до могућности декарбонизације емисија.

На дијаграму 5. су за разматрани сценарио А1Б приказане средње годишње температуре за два временска хоризонта, 2001–2030 и 2071–2100. До краја 21. вијека примјетан је континуирани пораст температуре на подручју општине Станари, уз средњу годишњу температуру већу од 12°C за период 2001-2030. и већу од 14°C за период 2071–2100.

Дијаграм 5. Средња годишња температура у°C за период 2001-2030. (лијево) и за период 2071-2100. (десно) према сценарију А1Б

Дијаграм 6. Средња годишња количина падавина у mm за период 2001-2030. (лијево) и за период 2071-2100. (десно) према сценарију А1Б

Дијаграм 6. показује да је до краја 21. вијека примјетан тренд смањења годишње количине падавина на подручју општине Станари. У највећем дијелу општине се у

периоду 2001-2030. могу очекивати годишње падавине до 1100 l/m^2 , а у периоду период 2071-2100. од 800 до 900 l/m^2 . Количина падавина током године сада се креће од 600- 1200 l/m^2 .

1.2. Подаци о земљотресима

Подручје Босне и Херцеговине је укључено у средишње дијелове Динаридског планинског система који је смјештен сјевероисточно од компресионог геотектонског контакта између Јадранске масе и Динарида. Јадранска маса (Adriatic microplate), као дио Африке, је „притиснута“ између Апенина и Динарида дуж сеизмички активних расједа. Забиљежени земљотреси на подручју Босне и Херцеговине су везани за енергију насталој субдукцијом Афричке под Европску плочу. Ова енергија, примарно тектонска енергија, је дистрибуирана као сеизмичка енергија преко сеизмички активних расједа. (Слика 5.)

Слика 5. Приказ зоне субдукције Афричке под Европску плочу

Подручје Босне и Херцеговине је смјештено сјеверисточно од активног компресионог геотектонског контакта (дуж обале Јадранског мора) између Јадранске масе и Динарида. Јадранска маса, као дио Африке, утиснута је између Апенина и Динарида дуж колизионо-компресионих расједа који су неотектонски активни у јадранском приобаљу. Земљотреси који се јављају у Динаридима су настали ослобађањем енергије изазване подвалачењем (субдукцијом) Афричке плоче под Европску. Ова енергија као примарни извор тектонских напона, ослобађа се у залеђу као сеизмичка енергија преко сеизмогених структура. Појављивање земљотреса магнитуде од 5 до 6,5 М, указују на аутохтоне земљотресе као и на постојање сеизмогених зона и структура на подручју Босне и Херцеговине.

Подручје Босне и Херцеговине обухвата неколико палеогеографско-тектоностратиграфских јединица које се разликују по свом саставу, структури и генези што за последицу има различите услове за настанак природних несрећа (земљотреси и

клизишта). У профилу од југозапада према сјевероистоку могу се издвојити сљедеће геотектонске зоне (слика 6. Геотектонска карта Босне и Херцеговине):

1. Карбонатна платформа Динарида,
2. Зона Босанског флиша,
3. Офиолитна зона,
4. Савско-Вардарска зона,
5. Алохтоне палеозојске и тријаске формације,
6. Посторогени неогени и квартарни седименти.

Слика 6. Геотектонска карта Босне и Херцеговине

Као што се може видјети са слике 6. простор општине Станари је у офиолитној зони која се протеже од Козаре па преко Борје, Озрена и Коњуха до планине Варде код Вишеграда. Изграђена је од сљедећих јединица:

а) Радиоларитна формација, средње/горњотријаске до доњокредне старости, представља слој-на-слој секвенцу изграђену претежно од радиоларита и шејлова с подређеним микритима и базалтима.

б) Горњојурски олистостромски офиолитни меланж или дивљи флиш («wildflysch») у старијој литератури познат као дијабаз-рожна формација има дебљину већу од 1 км. Меланж је изграђен од шејл глиновитог матрикса у којем се налазе фрагменти граувака, ултрамафита, габрова, дијабаза, базалта, туфова, амфиболита, рожнаца, шкриљаца и кречњака. Најгорњи дио меланжа је метаморфисан као резултат кондуктивне топлоте настале обдуковањем врућих и

мањих ултрамафитних геолошких тијела. Овај метаморфизам је горњојурске старости.

с) Ултрамафитних формација: тектонитни перидотити, кумулатни габри и перидотити, дијабази, долерити и базалти.

д) Трансгресивне формације које су изграђене од титон-валендин гребенских кречњака и берисиан то пре-албских конгломерата, бреча и пјешчара. Ове трансгресивне формације указују на пре-титонску (кимериц) обдукцију офиолита.

Исто тако на простору општине Станари (слика 6.) на неколико мјеста се јавља Савско-Вардарска зона (активна континентална маргина) као једна од најважнијих унутрашњих јединица Динарида садржи сљедеће јединице:

- а) Кредно-палеогене флишне секвенце изграђене од доњокредних до албценоманских формација које су дискордантне преко турон-мастрихт до доњопалеогених турбидита . У појединим дијеловима зоне, у доњим дијеловима флиша налазе се базалти и риолити.
- б) Прогресивне метаморфне секвенце: фацију зелених шкриљаца, кварцмусковитске шкриљце, гнајсеве (48-38 Ма), амфиболите и мермере који су настали у условима врло ниског, ниског и средњег степена метаморфизма, око кредно-доњопалеогених флишних формација.
- ц) Тектонизирани офиолитни меланж који је различит од јурског мелажа офиолитне зоне Динарида, високим степеном тектонизованости матрикса и фрагментима кречњака кредно-доњопалеогенске старости.
- д) Гранитодине стијене које су представљене колизионим С-тип, И-тип и А-тип гранитима (55-48 Ма), који су интродуцирани у кредно-палеогени флиш.. Такође су заступљени олигоцени пост-колизијски И-тип гранити (32-28 Ма).

Са слике 5. јасно се види да велики дио општине Станари припада пропсторогени неогенима и квартарним седиментима. Дуж расједа у олигоцену долази до издизања Динарида. То издизање је генерирало стварање бројних малих и великих интрамонтан депресија у којима, после јаких климатских промјена, почиње таложење слатководних седимената (угљени неогени базени: Сарајево-Зеница, Ливно, Дувно, Гламоч, Бугојно, Тузла, Угљевик, Гацко, Љешњани, Каменград, Станари и др.).

Територија Босне и Херцеговине је смјештена на познатим сеизмичким условима. У Босни и Херцеговини је било епицентара јаких и разорних земљотреса кроз историју (Бања Лука, Тузла, Мостар, сл.). Извори ових земљотреса су лоцирани у различитим сеизмогеним зонама. Према приказу сеизмичности, статус записаних догађаја (историјски и инструментално од 1901. године) подијељен је у четири категорије дубина до хипоцентра земљотреса.

Јачина земљотреса мјери се на 2 начина:

Први начин: Колика и каква штета је проузрокована земљотресом?

- интензитет земљотреса = мјера учинка земљотреса на људе и објекте,
- модифицирана Меркаллијева скала,
- римски бројеви I-XII (виши број, већа штета).

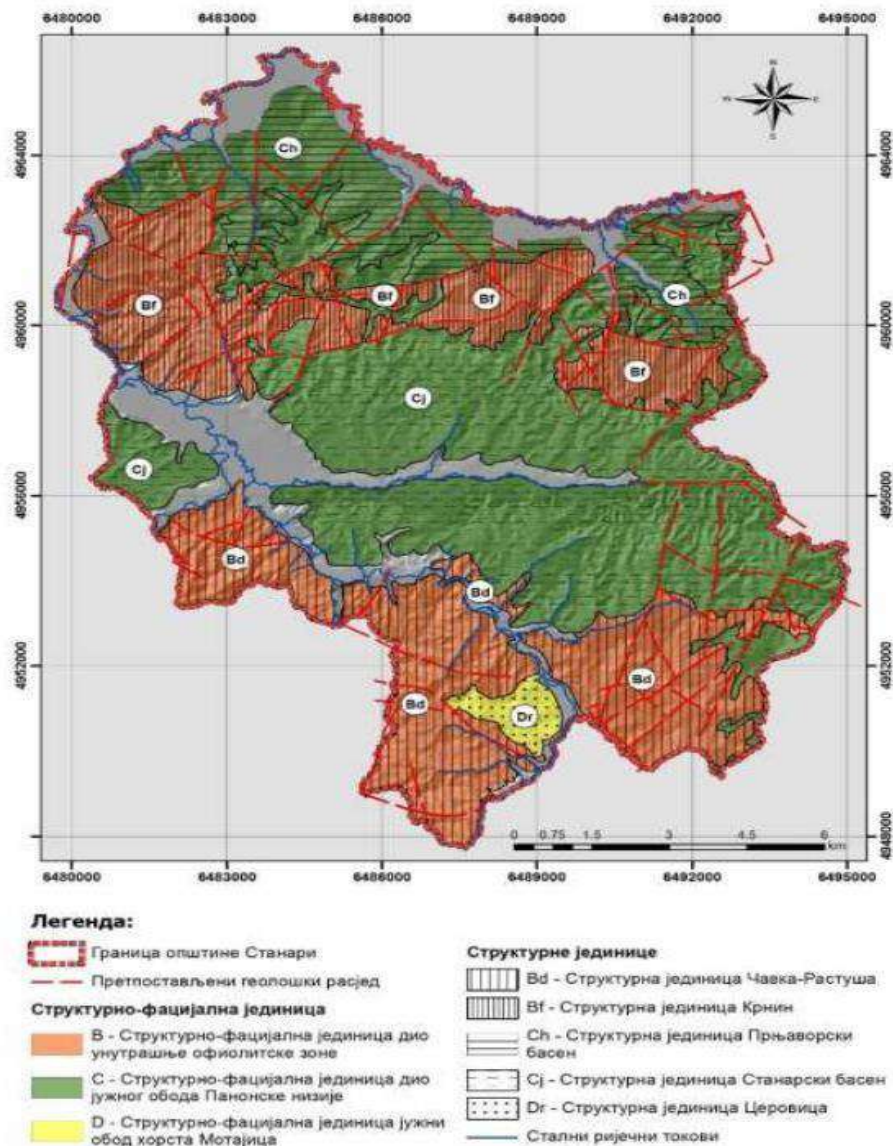
Други начин: Колика количина енергије је ослобођена потресом?

- магнитуда = мјера енергије ослобођене током земљотреса,

- мјерење висине (амплитуде) кривуље на сеизмограму,
- Рихтерова скала (или Гутенберг Рихтерова скала) – квантитативна лествица магнитуде (количина енергије забиљежена 100 km од епицентра),
- највећа измјерена магнитуда 9.5.

Тектоника је изражена на територији општине Станари, а на слици 7. је приказана тектонска карта општине. Најзначајније тектонске јединице на територији општине Станари су:

- структурно фацијална јединица унутрашње офиолитске зоне која захвата јужни и сјеверни дио општине. о структурна јединица Чавка-Растуша и структурна јединица Крњин
- структурно фацијална јединица дио јужног обода Панонске низије који захвата највећи дио територије општине Станари; о структурна јединица Прњаворски басен о структурна јединица Станарски басен
- структурно фацијална јединица јужни ободни хорст Мотајица о структурна јединица Церовица.

Слика 7. Тектонска карта општине Станари

Табела 16. Епицентри земљотреса од 1901 – 2010

Број догађаја	Магнитуда	Дубина до хипоцентра (km)			
		0-10	11-20	21-30	>30
2	>6		1	1	
10	5,6-6,0	3	4	2	2
14	5,1-5,5	6	4	2	2
78	4,6-5,0	48	16	10	2
162	4,1-4,5	125	29	13	3
406	3,6-4,0	363	38	4	1
118	3,1-3,5	108	6	2	2
790		653	92	34	11

Инструментални подаци о догођеним земљотресима, из периода од 1901 до 2010. године, су реални подаци о магнитуди земљотреса у протеклих 100 година.

Табела 17. Подаци о јаким земљотресима у Босни и Херцеговини

Година	Мјесец	Дан	Вријеме	Латитуда	Лонгитуда	Дубина	Магнитуда	Регион
1969	10	27	8:10:58	44.85	17.22	33.0	6.6	Бања Лука
1520	5	17	7:00:00	42.50	18.10	20.0	6.5	Јадранско море регија Дубровник
1667	4	6	8:54:00	42.50	18.40	23.0	6.4	ТромеђаБиХЦГ- Х
1482	2	15	15:00:00	42.60	18.10	20.0	6.2	Јадранско море регија Дубровник
1451	1	1	0:00:00	42.60	18.10	20.0	6.1	Јадранско море регија Дубровник
1996	9	5	20:44:09	42.78	17.92	10.0	6.0	Славо
1942	12	29	3:42:14	43.40	17.20	9.0	6.0	Регион Имотски
1923	3	15	5:40:10	43.30	17.20	17.0	5.9	Залеђе Макарске ка границе БиХ
1962	6	11	7:15:40	43.60	18.40	14.0	6.0	Трескавица
1927	2	14	3:43:24	43.00	18.10	18.0	5.8	Љубиње
1981	8	13	2:58:13	44.85	17.33	16.0	5.7	Бања Лука
1962	1	7	10:03:13	43.20	17.10	12.0	5.7	Јадранско море регион Подгоре
1962	1	11	5:05:03	43.20	17.10	14.0	5.7	Јадранско море регион Подгоре
1909	10	8	9:59:07	45.40	16.10	12.0	5.7	регион Петриња
1496	1	23	17:00:00	43.50	17.30	12.0	5.7	регион Имотски

1472	1	1	0:00:00	42.60	18.10	10.0	5.7	Јадранско море регија Дубровник
1869	1	10	10:37:00	42.60	18.10	20.0	5.6	Јадранско море регија Дубровник
1830	1	1	0:00:00	42.80	17.70	20.0	5.6	Стон
1990	11	27	4:37:57	43.87	16.67	10.0	5.5	Граница БиХ регион Сињ
1986	11	25	13:59:42	44.13	16.36	15.0	5.5	Регион Книну БиХ
1888	4	20	10:30:00	44.90	16.90	20.0	5.5	Приједор
1861	12	18	8:20:00	45.20	16.70	23.0	5.5	регион Бос.Дубица
1480	10	18	0:00:00	43.10	17.90	10.0	5.5	Регион Столац
1479	10	20	0:00:00	43.00	17.60	10.0	5.5	Регион Метковић
1473	1	20	0:00:00	43.00	17.60	10.0	5.5	Регион Метковић

На основу дубина жаришта догођених земљотреса, на подручју Босне и Херцеговине постоје четири сеизмоактивна нивоа: 1) на дубинама од 0-10 km; 2) на дубинама од 11-20 km; 3) на дубинама од 21 –30 km и 4) на дубинама већим од 30 km.

Ови сеизмоактивни нивои индицирају да дубине сеизмогених расједа допиру до Мохоривичићевог дисконтинуитета. Највећи број догођених земљотреса захвата први сеизмоактивни ниво (0-10 km), док су највеће магнитуде у нивоу 11-20 km (Бања Лука и Трескавица).

Сљедећи податке о земљотресима који су се десили до сада (Табела 17.) може се истаћи сљедеће:

- На подручје карбонатне платформе (Вањски Динариди) забиљежена је јака сеизмичка активност при чему је забиљежено неколико епицентара са јаким земљотресом магнитуда од 5-6,5 степени. Јасно су уочљиви епицентри догођених земљотреса на потезима: Љубиње-Столац-Мостар-Широки Бријег; Требиње-Хутово-Љубушки-Тихаљина; Требиње-Билећа-Гацко и Томиславград-Ливно. Наведени правци догођених епицентара догођених земљотреса се поклапају са правцем пружања уздужних неотектонских расједа и навлака.

- У централним дијеловима Динарида Босне и Херцеговине, јасно су изражена сљедећа епицентралана подручја: Јајце, Жепче-Зеница, Сарајево, Трескавица и Прача. Најјачи земљотрес, магнитуде 6 степени, забиљежен је на планини Трескавици.

- У унутрашњости, у Савско-вардарској зони, најважнија епицентрална подручја су: бањалучко, дервентско, тузланско, и скеланско. На подручју Бања Луке је забиљежен земљотрес магнитуде 6,4 степени.

Временска варијација сеизмичке активности идентификована на бази историјских записа и инструменталног мјерења земљотреса који су се већ догодили указује на сљедеће:

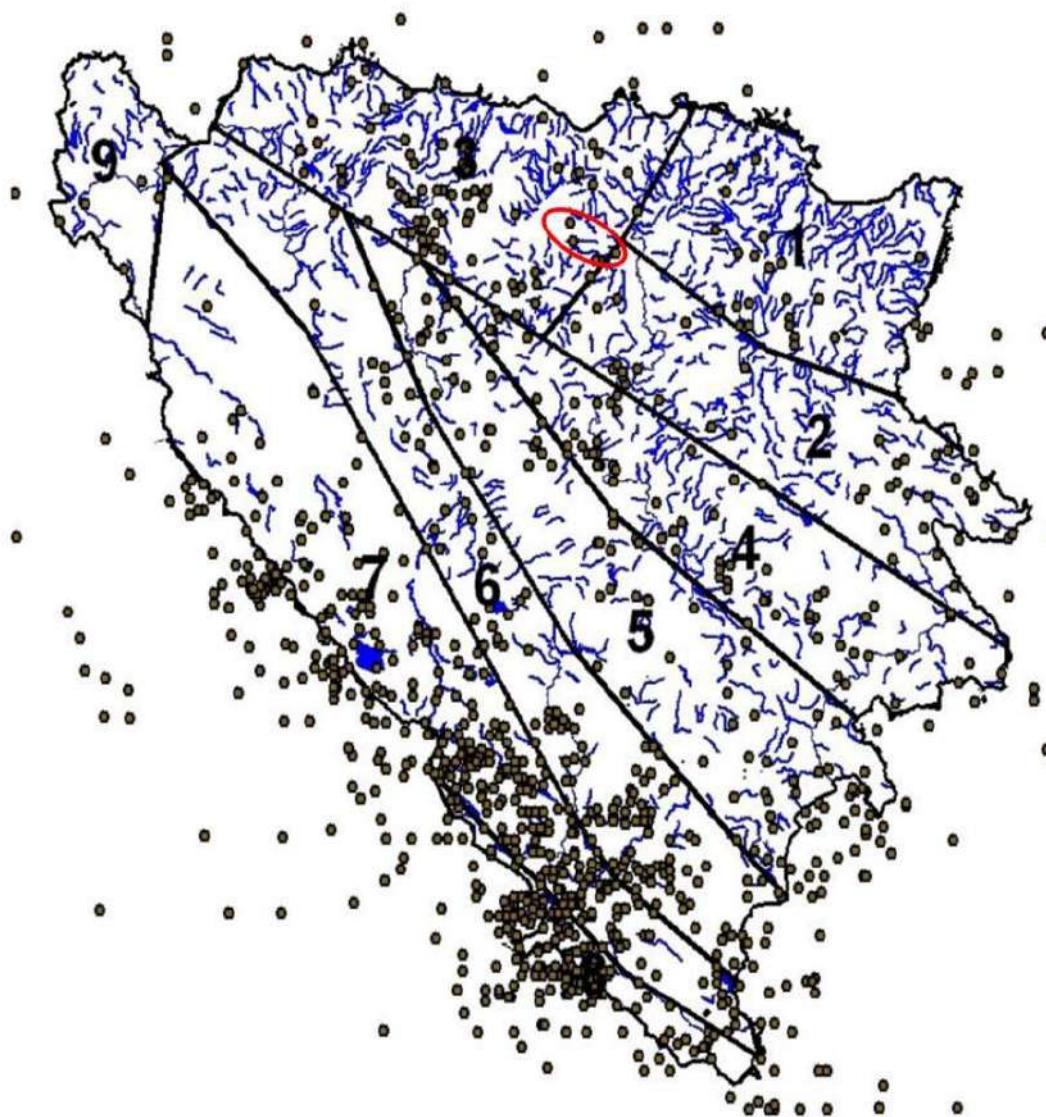
- у 19 вијеку су се десили јаки земљотреси на подручју Босне и Херцеговине,
- почетком 20 вијека десили су се јаки земљотреси на подручју Босанског Петровца, Почитеља, Власнице, Бихаћа, Јајца и Љубиња,
- посљедњих 35 година 20 вијека карактерише се повећаном сеизмичком активности на подручју Бања Луке, Тузле, Зенице и Херцеговине у цијелости.

На слици 7 и карти се јасно види да се мјеста пресјека уздужних дубинских расједа и попречних расједа подударају са појавама јаких земљотреса и да општина Станари није у фокусу када су у питању земљотреси мада на њу могу имати утицаја земљотреси у окружењу.

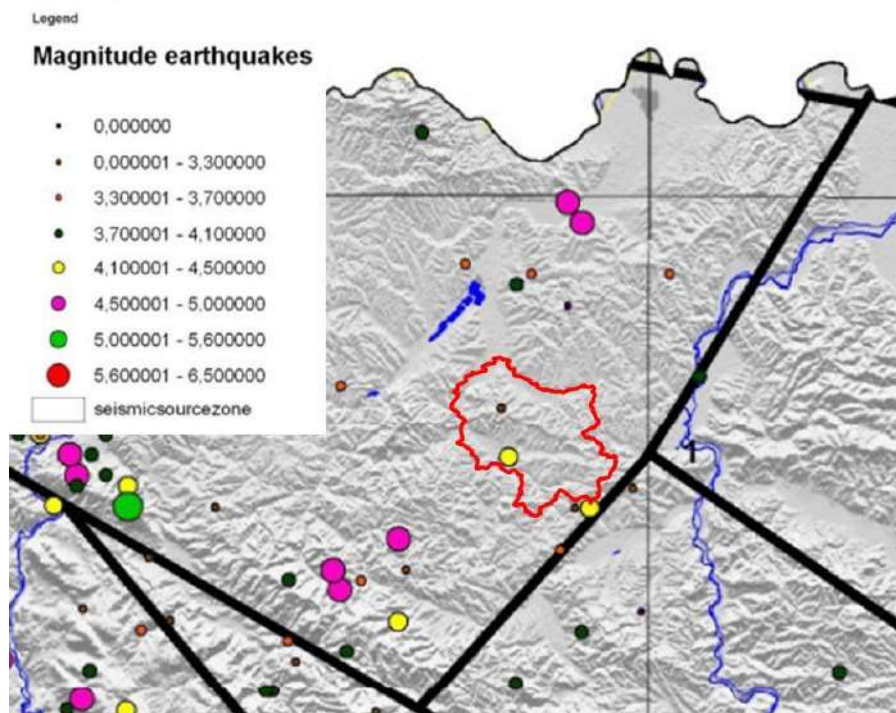
На карти (слика 8) приказано је девет (9) сеизмичких зона. За сваку сеизмичку зону је карактеристично појављивање једне или више доминантних тектонских структура како слиједи:

1. Тузла: лијеви хоризонтални расједи (правца пружања СИ-ЈЗ, десни хоризонтални расједи (правца пружања СЗ-ЈИ) и нормални расједи,
2. Жепче-Сребреница: нормални расједи (СЗ-ЈИ),
3. Бања Лука: нормални расједи (СЗ-ЈИ), хоризонтални (СИ-ЈЗ и СЗ-ЈИ),
4. Зеница-Сарајево: нормални расједи (СЗ-ЈИ),
5. Трескавица: нормални расједи, навлака
6. Мостар: лијеви хоризонтални (СЗ-ЈИ) и навлаке,
7. Ливно-Тихаљина: навлаке и нормални расједи, 8. Неум-Требиње: навлаке и нормални расједи,
9. Бихаћ: нормални расједи.

Из овога се јасно види да општина Станари припада сеизмичком подручју број 3 односно Бања Лука који је површине 7186 km².

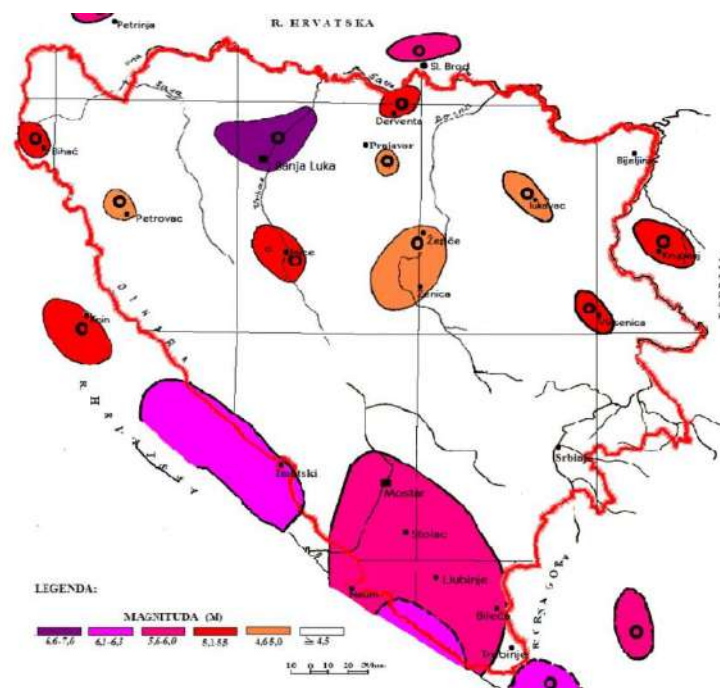

Слика 8. Карта забиљежених земљотреса и сеизмичких зона са означеном општином Станари

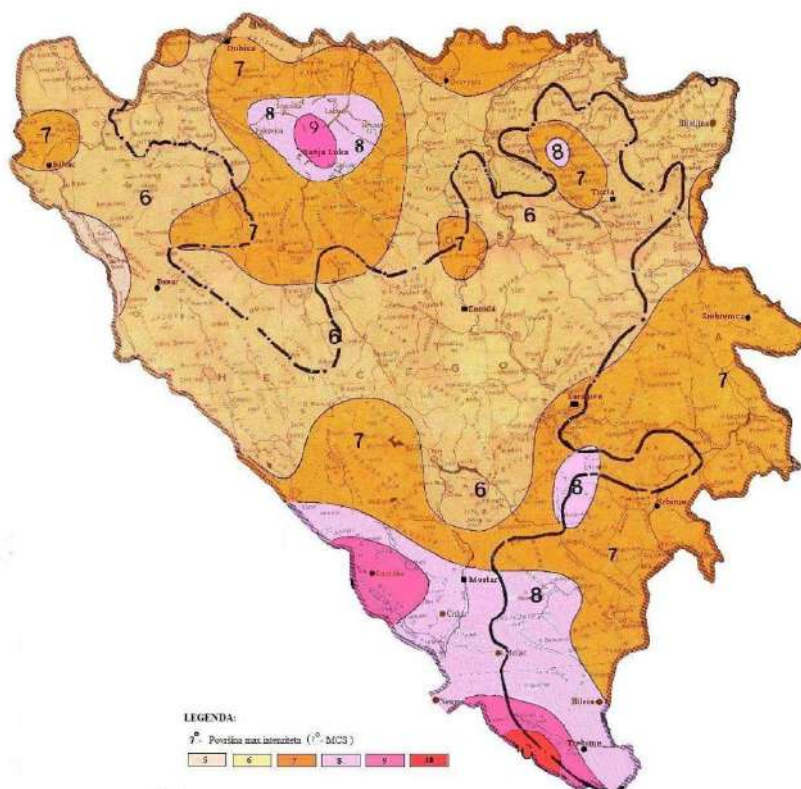

Слика 9. Магнитуде земљотреса у општини Станари

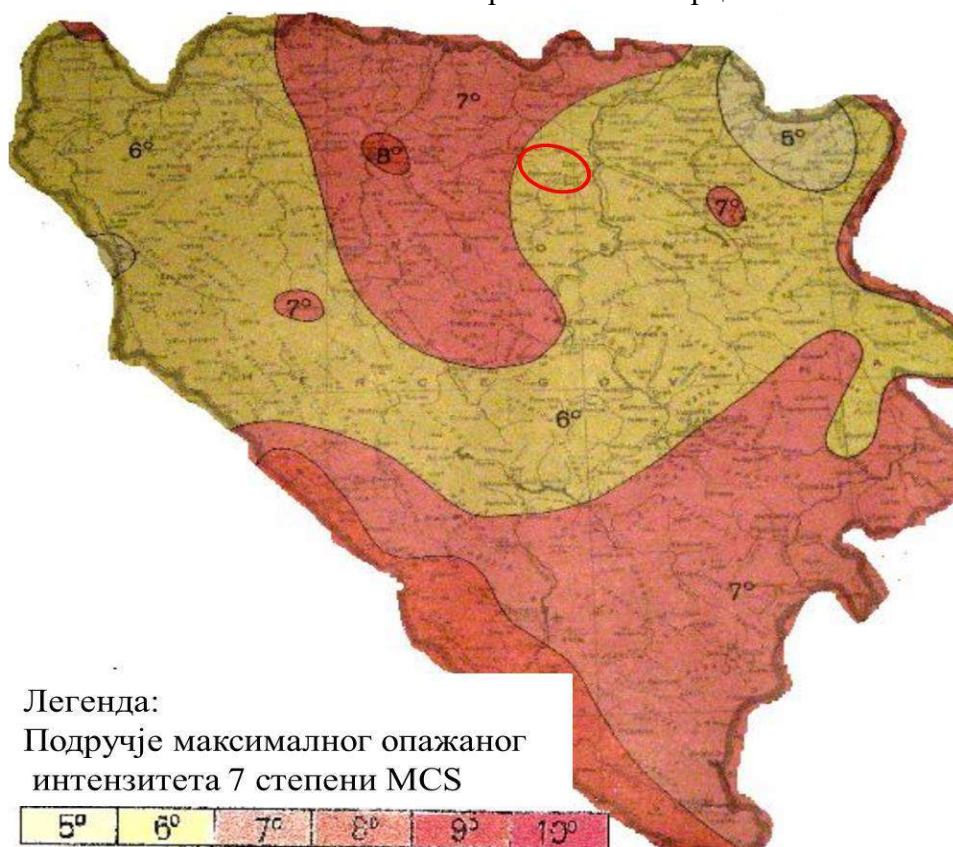
Сеизмоенергетски потенцијал сеизмогених структура је утврђиван за Усору као блиску и сусједну општину општине Станари који показује да је на том локалитету дужина сеизмогене структуре 18 km, могућа магнитуда 5,5 M те могућа дубина хипоцентра 10 km и интензитет земљотреса у епицентру 7,7 MCS°. Најближа сеизмолошка станица за општину Станари се налази у Добоју.

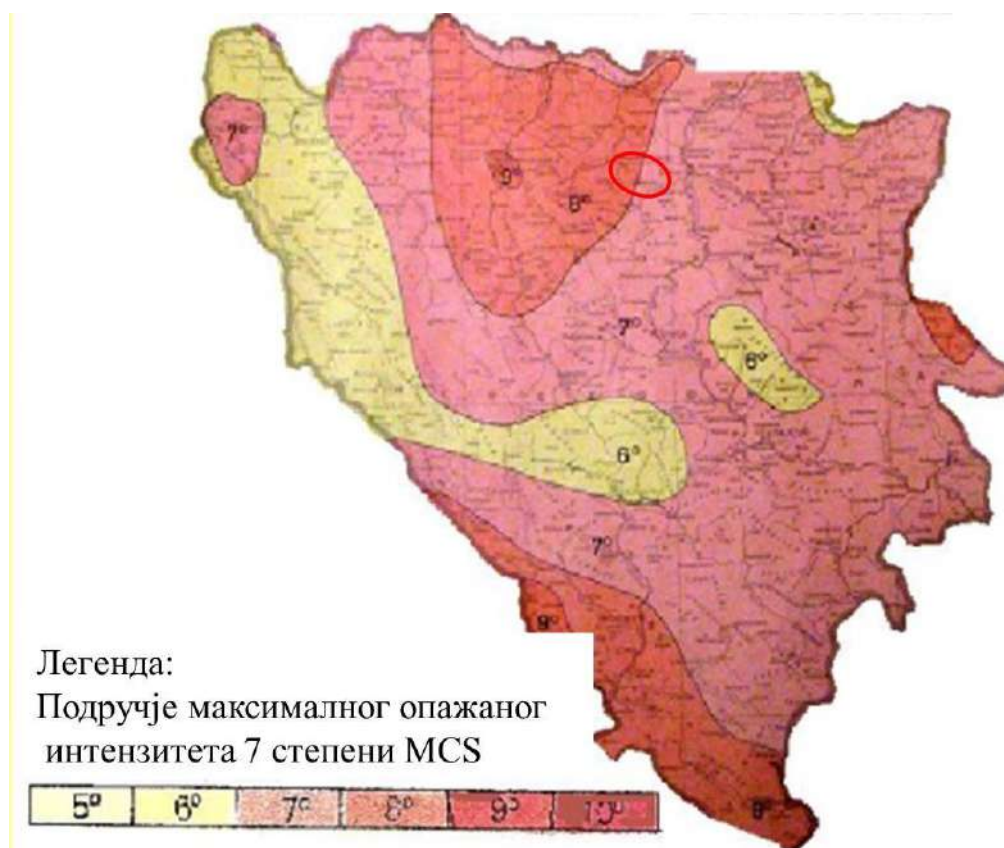
Слика 10. Карта сеизмогених зона у Босни и Херцеговини

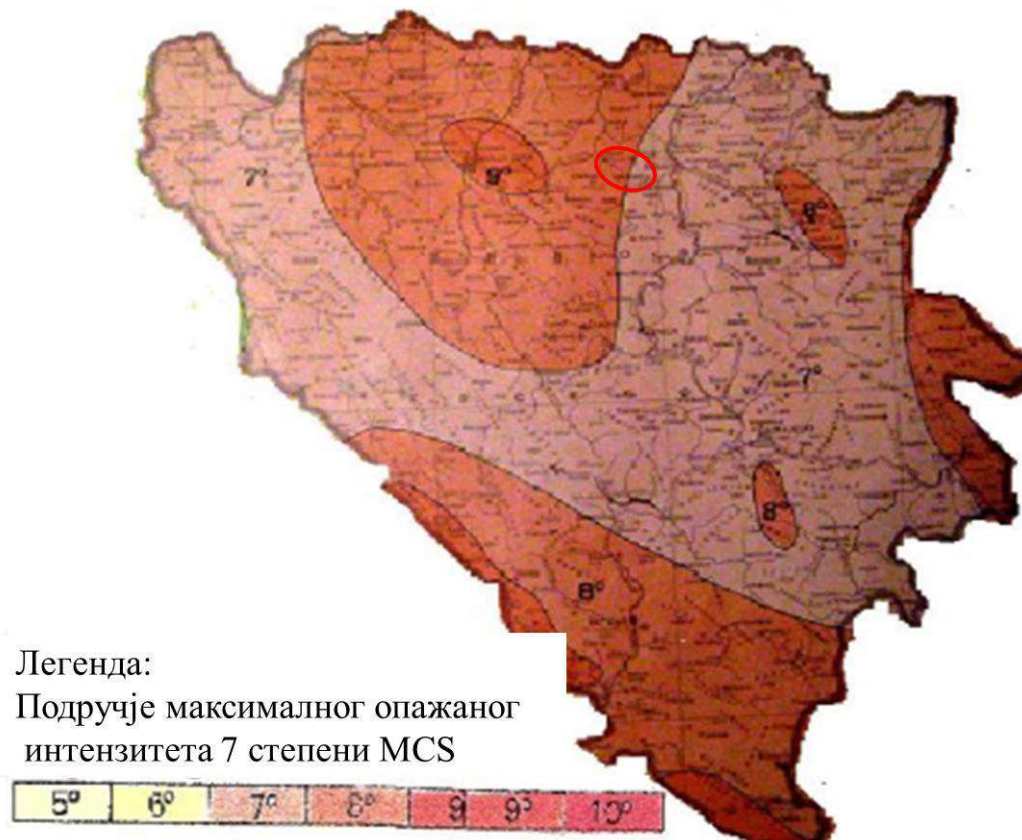
Слика 11. Сеизмолошка карта Босне и Херцеговине

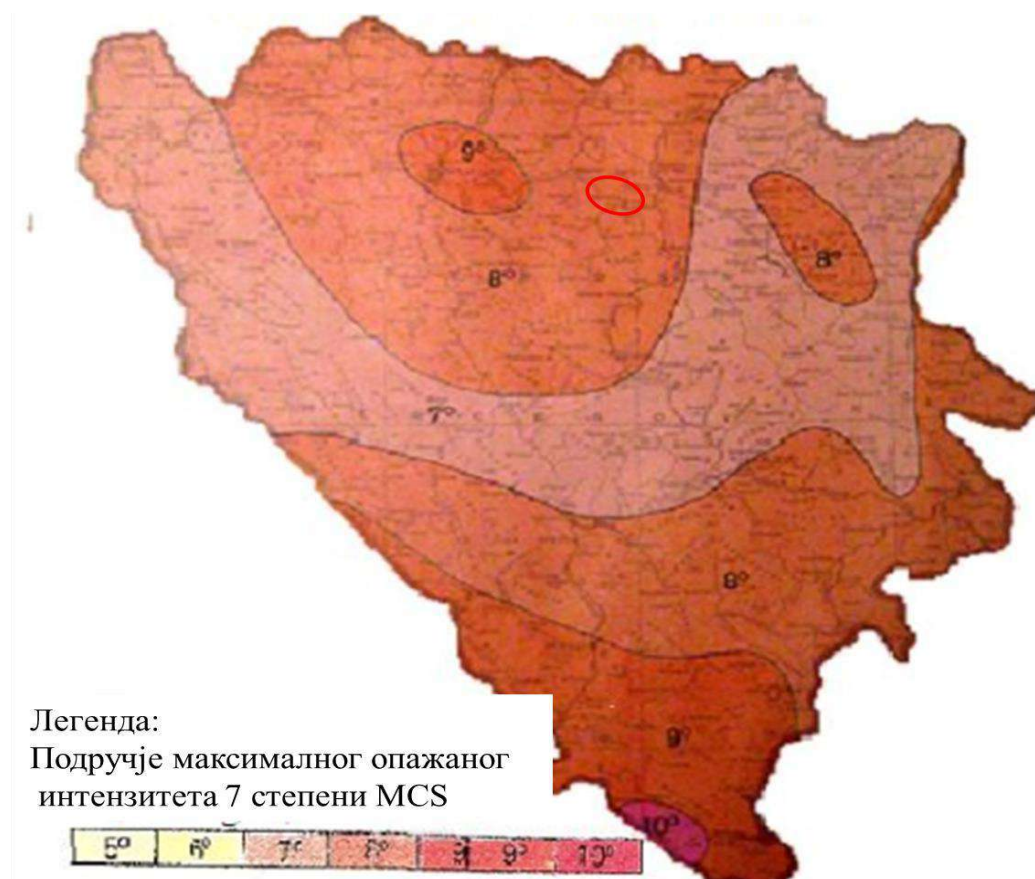
Слика 12. Сеизмолошка карта БиХ за повратни период од 100 година

Слика 13. Сеизмолошка карта БиХ за повратни период од 200 година

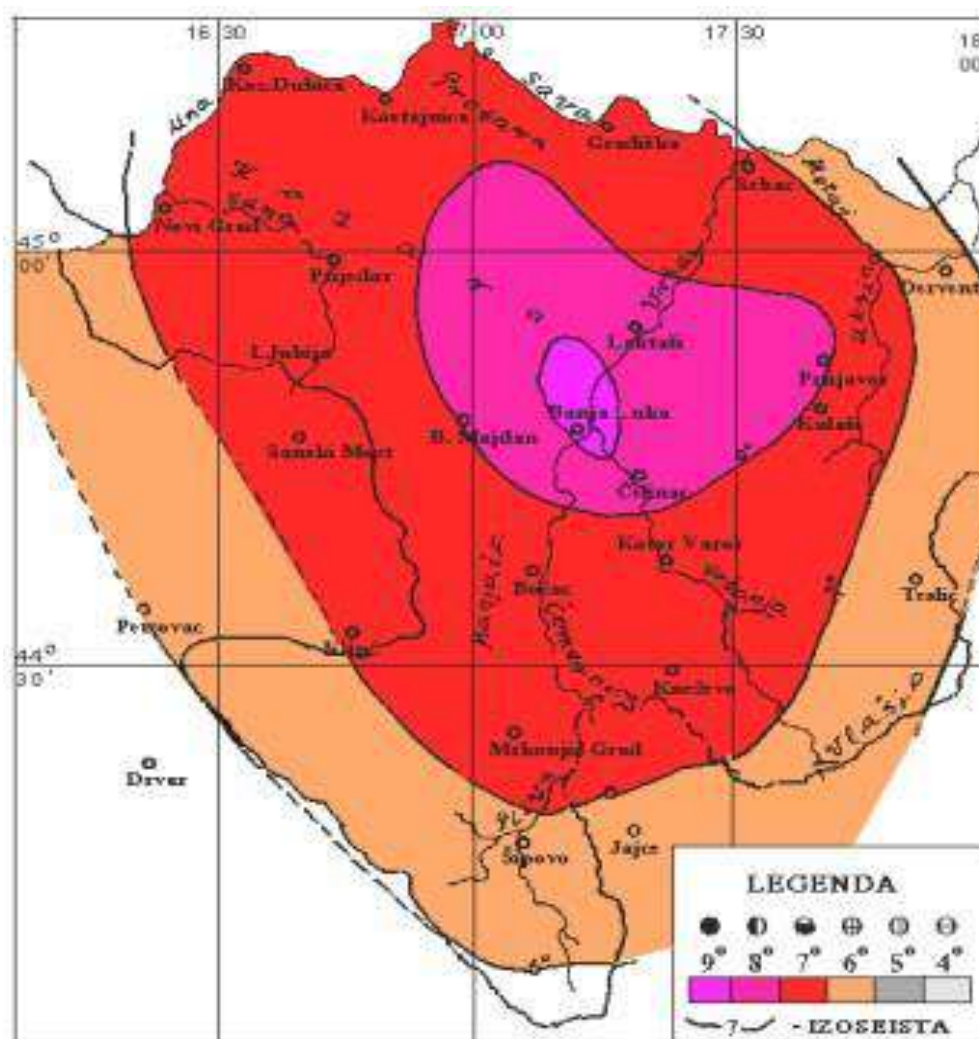
Слика 14. Сеизмолошка карта БиХ за повратни период од 500 година

Слика 15. Сеизмолошка карта БиХ за повратни период од 1000 година

Из горе приказаних карата за повратне периоде од 100, 200, 500 и 1000 година као и сеизмолошке карте БиХ може се закључити да се простор општине Станари налази у зони земљотреса око 6 степени MSC. Са друге стране повратни период од 1000 година показује могућност појаве земљотреса до 8 степени MSC.

Према подацима карата из Правилника о техничким мјерама и условима за грађење у сеизмичким подручјима, и горе приказаних карата, а за повратни период од 500 година, већи дио општине Станари се налази у зони максималног очекиваног интензитета потреса 8° MSK-64 док се крајњи југо-источни дио налази у зони 7° MSK-64.

Слика 16. Карта изосеиста Бањалучког земљотреса 27.10.1969.године

Општина Станари када се ради о насељености има просјечну густину насељености 2021. године од 43 становника/km², што је мање од просјека Републике Српске (58 становника/ km²).

Табела 18. Густина насељеност у општини Станари

Назив насеља	Густина насељености (становника/km ²)	Назив насеља	Густина насељености (становника/km ²)
Брестово	32	Осредак	51,9
Цвртковци	55,7	Остружња Доња	74,9
Церовица	49,3	Остружња Горња	43,4
Драгаловци	29,2	Радња Доња	27,6
Јелењска	28,7	Рашковци	39,8
Љеб	61,5	Станари	87,5
Митровићи	34,3		

Табела 19. Године изградње куће/зграде

Насеље	Број кућа изграђених прије 1950. године	1951-1970	1971-1990	1991-2010	2011-2017
Станари	2	117	181	67	15
Остружња Доња	6	77	135	66	9
Остружња Горња	2	22	63	30	4
Брестово	8	86	113	39	14
Церовица	1	44	241	45	5
Цвртковци	-	20	128	29	6
Радња Доња	-	20	85	22	4
Љеб	2	31	69	35	8
Драгаловци	2	25	51	4	5
Митровићи	-	29	45	15	2
Рашковци	-	31	67	42	7
Осредак	3	49	92	12	2
Јелањска	3	24	95	27	4
УКУПНО	29	575	1365	433	85

Табела 20. Стање у којем се кућа/зграда налази

Насеље	Није потребна поправка	Потребна је поправка	Није могуће поправити
Станари	107	302	7
Остружња Доња	171	170	2
Остружња Горња	65	80	-
Брестово	137	235	1
Церовица	181	200	-
Цвртковци	150	55	-
Радња Доња	45	89	3
Љеб	60	88	5
Драгаловци	22	202	-
Митровићи	38	60	1
Рашковци	61	97	-
Осредак	50	117	-
Јелањска	64	91	3
УКУПНО	1151	1786	22

Из табеле 19 јасно се види да је око 600 објеката старије градње и да исти нису рађени према урбанистичким условима који подразумевају отпорност на земљотресе јер

је та обавеза уведена тек након 1970. године. Посебно велики број таквих објеката је у самим Станарима, Доњој Остружњој и Брестову. Те локације и наведени објекти представљају потенцијалне проблеме у случају земљотреса скале само 6 степени MSC, а у случају јачег земљотреса ови објекти би претрпјели оштећења петог степена (потпуно рушење) чиме би животи становника и стоке у тим објектима била угрожена. То се посебно да закључити из табеле 20. гдје се види да је потребно оправити, односно да није могуће поправити више од 1800 кућа/зграда, и све оне представљају потенцијалну опасност за све који се нађу унутар истих у случају земљотреса од 6 степени MSC, а посебно у случају јачег земљотреса.

II СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ О ИНТЕРВЕНЦИЈАМА СПАСИЛАЧКИХ И ХИТНИХ СЛУЖБИ

2.1. Подаци о систему заштите и спасавања општине Станари

Систем заштите и спасавања је обједињени облик управљања и организовања снага и субјеката система на спровођењу превентивних и оперативних мјера и извршавања задатака и спасавања људи и добара од посљедица елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа, епидемије и других опасности и несрећа које могу угрозити становништво, материјална и друга добра, укључујући и мјере опоравка од насталих посљедица.

Заштита и спасавање представља вишеслојан и свеобухватан концепт који се састоји од више међусобно подјелиених дијелова, који се заједно дефинишу као заштита и спасавање.

Цивилна заштита је интегрисана и оперативни дио система заштите и спасавања који руководи мјерама и активностима заштите и спасавања.

Субјекти заштите и спасавања у општини Станари су:

- Скупштина општине,
- Начелник општине,
- Одјељење опште управе – Одсјек за општу управу и заједничке послове – самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите,
- остале организационе јединице општине Станари,
- привредна друштва и друга правна лица, предузетници,
- грађани, удружена грађана и
- професионалне и друге организације, клубови.

Снаге заштите и спасавања су:

- Општински штаб за ванредне ситуације,
- јединице и тимови цивилне заштите,
- штабови за ванредне ситуације, јединице и тимови за заштиту и спасавање које су формиране у привредним друштвима и другим правним лицима,
- јединице, тимови, и екипе Црвеног крста Станари,
- јединице и тимови које формирају удружења грађана и друге невладине организације,
- повјереници заштите и спасавања,
- професионалне и хитне службе (ватрогасци, хитна медицинска помоћ, ветеринарска заштита) и друге организације,
- грађани.

Руковођење и координацију у активностима заштите и спасавања у ванредним ситуацијама на подручју општине, и обављање других послова у заштити и спасавању у складу са Законом и Одлуком о организацији и функционисању Цивилне заштите у области заштите и спасавања у општини Станари, врши Општински штаб за ванредне ситуације уз активну асистенцију општинске службе цивилне заштите.

У случају ванредне ситуације, снаге заштите и спасавања ангажују се према сљедећем распореду:

- професионалне и хитне службе (ватрогасци, медицинске и ветеринарске службе и друге хитне службе) у оквиру својих редовних послова и задатака и Полицијска станица Станари,
- снаге за заштиту и спасавање ускладу са планом хитног поступања Општине,
- грађани у складу са законом.

У случају да ове снаге нису довољне да пруже адекватан одговор у ванредној ситуацији ангажују се:

- снаге сусједних и других општина и градова у складу са уговорима и споразумима,
- остале снаге за заштиту и спасавање у Републици Српској,
- Оружане снаге Босне и Херцеговине по одлуци Владе Републике Српске,
- снаге за заштиту и спасавање сусједних и других држава у складу са међународним споразумима.

За координацију и руковођење заштитом и спасавањем у ванредним ситуацијама на територији општине, као стручно оперативно тијело формира се Штаб за ванредне ситуације. Штаб за ванредне ситуације имањује Команданта штаба (Начелник општине Станари), Замјеник команданта Штаба (замјеник Начелника општине Станари), начелник Штаба и члан штаба за оперативно-планске послове (Одјељење опште управе – Одсек за општу управу и заједничке послове – самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите) и дванаест чланова штаба.

Тренутно на простору општине Станари не постоје системи осматрања, обавјештавања и узбуњивања, а који могу бити од користи служби заштите и спасавања.

Када се ради о систему за рано упозорење треба истаћи да општина Станари нема сирену за узбуњивање и планира њену набавку и инсталацију.

На подручју општине Станари, сирену за узбуњивање посједује „ЕФТ рудник и термоелектрана Станари“ у свом подручју.

На нивоу локалних заједница односно МЗ повјереници ЦЗ врше рано упозорење становништва. Повјереници ЦЗ су предсједници МЗ општине Станари.

2.2.Број интервенција по врсти и времену

На простору општине Станари од формирања општине није било земљотреса који су били опасни и који су изазвали било какве штете. Ипак сеизмичка зона у којој се Општина налази налаже будност и спремност свих служби и снага заштите и спасавања.

2.3.Спасилачке интервенције

Није било спасилачких интервенција а везано за посљедице настале од земљотреса.

2.4.Истовремене несреће – „ланац догађаја“, сложени сценарији

Није било земљотреса који су проузроковали покретање „ланца догађаја“ односно домино ефекта

2.5.Подаци о траженој/примљеној и пруженој помоћи

Није било тражења и пружања помоћи у случају земљотреса!

III КРАТАК ОПИС МЕТОДЕ ПРИМИЈЕЊЕНЕ У ИДЕНТИФИКАЦИЈИ РИЗИКА

3.1.Извори информација

Основни извор информација и литература су:

- Акциони план развоја општине Станари за период 2021-2023. године, јул 2021. године;
- Акциони план одрживог управљања енергијом и прилагођавања климатским промјенама Општине Станари (SECAP) за период до 2030. године, јун 2021.године;
- Водич за инвеститоре, општина Станари;
- Градови и општине Републике Српске, Републички завод за статистику, 2021.година;
- Закон о водама Републике Српске, („Службени. гласник РС“ број 50/06 од 31.05.2006. и 92/09);
- Закон о измјени Закона о водама („Службени гласник РС“ број 121/12)
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“ број 71/12)
- Закон о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама, ("Службени гласник РС" број 121/12);
- Закон о измјенама и допунама закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама, („Службени гласник РС“, број: 46/17);
- Извјештај о стратешкој процјени утицаја на животну средину просторног плана општине Станари 2015-2035 - коначни извјештај, Институт за грађевинарство “ИГ” Бања Лука, Научно-истраживачки Институт, јул 2017.године;
- Интегрисана стратегија локалног развоја општине Станари за период 2018-2027. године, октобар 2017. Године
- Информација о стању безбједности у Републици Српској у 2021. години, Влада РС, Министарство унутрашњих послова, јун 2022.године;
- Одлука о организацији и функционисању цивилне заштите у области заштите и спасавања у општини Станари
- Одлука о разврставању, управљању и заштити локалних и некатегорисаних путева на подручју општине Станари, Број:01-022-800/15, од 24.07.2015.године;
- Основа заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта Републике Српске као компоненте процеса планирања коришћења земљишта, Пољопривредни институт Републике Српске, Завод за агрохемију и агроекологију, Бања Лука, октобар 2009.године;
- План управљања водама за водно подручје ријеке Саве у ФБиХ (2016 – 2021), Пратећи документ бр.7 - хидролошке анализе, новембар 2016.године;
- Приказ пројекта изградње термоелектране Станари, ЕФТ, август 2006.године;
- Приручник о ризику базираном димензионирању - Данска Агенција за ванредне ситуације-ДЕМА у сарадњи са Министарством безбједности БиХ децембар 2010.године.
- Процјена ризика од поплава и клизишта за стамбени сектор у БиХ, ЕУ – Програм за опоравак од поплава, новембра 2015.године;

- Процјена угрожености од елементарне непогоде и друге несреће општине Станари, октобар, 2022. године.
- Процјена угрожености Града Добој од елементарне непогоде и друге несреће, Град Добој, 2015. године;
- Процјена угрожености од елементарне непогоде и друге несреће, РУЦЗ, децембар 2013. године;
- Процјена угрожености подручја општине Станари од елементарне непогоде и друге несреће, 2016. година;
- Статистички билтен општине Станари, општина Станари, 2017. година;
- Стратегија транспорта Републике Српске за период 2016–2030. година, Влада РС, Министарство Саобраћаја и веза, јануар 2017. године;
- Стратегија развоја енергетике Републике Српске до 2035. године, Влада РС, јун 2018. године;
- Уредба о садржају и начину израде Плана заштите од елементарне непогоде и друге несреће, („Службени гласник РС“, број: 101/21);
- Физичко – хемијске катактеристике пепела из ТЕ Станари, ЕТФ, 2016. година;
- Хрватовић Х. „Идентификација и процјена геолошких хазарда – земљотреса“;
- Hazard and Risk Maps of Bosnia and Herzegovina, УНДП, прва верзија, мај 2016. године.

3.2. Лица релевантна за овај процес

У складу са Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 121/12) и Закон о измјенама и допунама закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 46/17), те Уредба о садржају и начину израде плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће („Службени гласник Републике Српске“, број: 101/21), План активности у припреми и спровођењу мјера заштите и спасавања од земљотреса у Републици Српској за период 2020-2023. година. („Службени гласник Републике Српске“, број: 14/20), приступило се изради Плана заштите и спасавања од земљотреса општине Станари за 2023. годину.

На основу горе наведеног Закона члан 13. став а), и члана 22. став 2) Скупштина јединице локалне самоуправе доноси Процјену угрожености од елементарне непогоде и друге несреће која је основ за даљу израду планске документације заштите и спасавања. За потребе израде овог плана ангажована је фирма ЕДУКУМ с.п. Бања Лукалицем за израду документадоц. др Драгишом Јуришић.

Да би се План израдио остварена је сарадња са службама заштите и спасавања као и Одјељењем опште управе – Одсјек за општу управу и заједничке послове – самостални стручним сарадником за послове цивилне заштите.

Сарадња је остварена и са приватним предузећима, хитним службама, удружењима грађана и другим институцијама од интереса за заштиту и спасавање.

**Процјена непоузданости резултата анализе
репрезентативног ризика од земљотреса 6^о МЦС**

		Оцјена стручности	Постојање статистичких података	Методолошки приступ
		уписати х		
Врло висока непоузданост	4			
Висока непоузданост	3			
Ниска непоузданост	2			X
Врло ниска непоузданост	1	X	X	

Процјена поузданости резултата анализе репрезентативног ризика од земљотреса од 6^о МЦС се прије свега заснива на подацима који су у бази података Републичког хидрометеоролошког завода Републике Српске, а који се воде према усвојеним методологијама, те је и овај фактор оцјењен у односу на то. Кадасе рди о конкретним подацима које води општина Станари недостају подаци о броју лица која живе у објектима који су старији од 1974. године као и број оних који живе у објектима који се не могу поправити што директно утиче на процјену броја људи угрожених земљотресом.

3.3. Преглед идентификованих ризика и кратак закључак о резултатима идентификације ризика

Збирни преглед процјене непоузданости резултата анализе репрезентативних ризика
(уписати 1 – 4)

Репрезентативни ризици	Стручност	Подаци	Методологија
Хидрометеоролошки	2	3	3
Атмосферско метеоролошки	2	4	2
Геолошки	3	2	2
Пожари	1	2	2
Техничко-технолошки	1	2	2
Ризици у саобраћају	1	1	2
Ризици од МЕС	1	1	1

На основу табеле „Збирни преглед процјене непоузданости резултата анализе репрезентативних ризика“ јасно се може видјети да постоје мањи проблеми везано за податке и методологију са спекта опасности од земљотреса на већи временски период. Недостаје јасно прописана методологија и обавеза за прикупљање и обраду података о земљотресима те праћење трендова. Ипак, када су у питању опасности од земљотреса сви сегменти се могу сматрати поузданим или са ниском непоузданошћу.

То све упућује да се процјена угрожености општине Станари од природних и других опасности може узети као релевантна са аспекта поузданости података, методологије и стручности лица која их прикупљају и обрађују.

Просјечне вриједности процјене непоузданости резултата анализе репрезентативних
ризика (просјек збира 1 + 2 + 3 + 4)

	1	2	3	4	Просјек
Стручност	4	2	1	-	2
Подаци	2	3	1	1	2
Методологија	1	5	1	-	2

Из претходних табела: „Збирни преглед процјене непоузданости резултата анализе репрезентативних ризика“ и „Просјечне вриједности процјене непоузданости резултата анализе репрезентативних ризика“ се може закључити да су се за потребе ове процјене, генерално користили подаци институција и установа које имају ниску непоузданост у сфери стручности прикупљања и обраде података. То подразумјева да су и подаци који су се користили ниске непоузданости. Све то води до тога да су и методологије које су доводиле до тих података биле ниске непоузданости. Имајући све у виду може се констатовати да је процјена заснована генерално на поузданим подацима, поузданој методологији и кроз стручност у приступу.

Табела за вредновање прихватљивости ризика

			Посљедице				
			Катастрофалне	Значајне	Умјерене	Мале	Занемарљиве
			5	4	3	2	1
Вјеро- ват- но- ћа	Врло висока	5	25	20	15	10	5
	Висока	4	20	16	12	8	4
	Просјечна	3	15	12	9	6	3
	Ниска	2	10	8	6	4	2
	Врло ниска	1	5	4	3	2	1

Вредновање прихватљивости ризика

1	2	3	4	6
Назив сценарија	Вјероватноћа	Посљедице	Вредновање (производ колона 2 и 3)	Врсте опасности
Бр. 1. Бујичне поплаве	4	3	12	Хидрометеоролошке
Бр. 2. Велике кишне падавине	3	3	9	
Бр. 3. Снежне падавине	5	3	15	
Бр. 4. Град	4	3	12	
Бр. 5. Олујни вјетар	3	3	9	Атмосферско-метеоролошке
Бр. 6. Високе температуре преко 35°C	5	2	10	
Бр.7. Суша	4	2	8	

Бр. 8. Земљотрес од 6° МСЦ	2	4	8	Геолошке
Бр.9. Клизиште у МЗ Цвртковци	3	2	6	
Бр. 10. Пожар отовреног простора	5	3	15	Пожари
Бр. 11. Пожар на стамбеним објектима	5	2	10	
Бр. 12. Техничко-технолошка несрећа	2	3	6	Техничко -технолошке
Бр.13. Саобраћајна несрећа	3	3	9	Саобраћај
Бр. 14. Експлозија МЕС	2	2	4	МЕС

Из табеле „Вредновања прихватљивости ризика“ може се закључити да опасности од земљотреса спадају у категорију умјереног/толерантног ризика али са могућим великим посљедицама. То подразумјева предузимање свих неопходних мјера како би се ризик довео у зону прихватљивог подручја односно да се подзму све мјере да се посљедице сведу на најмању могућу мјеру.

Земљотреси спадају у неприхватљив ризик за општину Станари.

IV КРАТАК ОПИС МЕТОДЕ ПРИМИЈЕЊЕНЕ У АНАЛИЗИ РИЗИКА**4.1.Преглед репрезентативних ризика и репрезентативних сценарија са кратким образложењем чињеница у вези са њиховим избором**

Други корак у процјени ризика је анализа ризика која се састоји од анализе сценарија и анализе капацитета.

Циљ анализе ризика је да се на основу идентификованих ризика и опасности изврши анализа утицаја на рањиве групе и анализа капацитета ради изналажења рјешења мјера дјеловања, односно одређивања приоритета дјеловања на смањењу ризика од катастрофа и примјени их према хитности.

Дакле анализа ризика проводи се кроз анализу сценарија односно обима ризика на нивоу општине који се утврђује на основу учесталости и посљедица и анализе капацитета, односно шта може учинити служба спасавања да би овладава ризицима у смислу превенције, помоћи и опоравка.

Анализа сценарија

Анализа сценарија обухвата израду могућих сценарија на основу раније дефинисаних ризичних/рањивих група, догађаја, односно ризика, доступних података и претпоставки и анализе сценарија претпостављених несрећа по обиму, подручју времену, простору, учесталости и посљедицама. У овој фази користиће се и матрице ризика којима су обухваћене вриједности, вјероватноћа/учесталост појаве и посљедице.

Листа репрезентативних ризика и сценарија

Р. бр.	Листа репрезентативних ризика	Листа репрезентативних сценарија	Циљне/ризичне рањиве групе (по обиму ризика)	Прекогранични ефекти (+/-)
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Земљотрес	Највјероватни нежељени догађај Сценариј број 1: Земљотрес јачине 6° МСЦ	Имовина, људи, инфраструктура, животна средина	-
		Догађај са најтежим могућим посљедицама Сценариј број 2: Земљотрес јачине 8° МСЦ	Имовина, људи, инфраструктура, животна средина	-

ПРИМЈЕРИ СЦЕНАРИЈА

Сценариј број 1: Земљотрес јачине 6° МСЦ

Према сеизмичким картама БиХ за повратне периоде од 100, 200, 500 и 1000 година као и може се закључити да се простор општине Станари налази у зони земљотреса око 6 степени МСЦ. Са друге стране повратни период од 1000 година показује могућност појаве земљотреса до 8 степени МСЦ.

Током ноћи у љетном периоду дошло је до земљотреса чији је епицентар био јужно од Станара у реону пограничног дијела са општином Теслић. Јачина земљотреса је 6° МСЦ и то је јак земљотрес.

Земљотрес осјети већина људи и у простору зграда и вани. Многи људи су уплашени у зградама и бјеже на отворено. Већина губе равнотежу. У неким случајевима може се разбити посуђе и други стаклени предмети, књиге падају. Могуће је помијерање тешког намјештаја, мала звона на црквама звоне. Оштећења 1. степена на појединим зградама типа Б и на многим зградама типа А. На појединим зградама типа А настају оштећења 2. степена. У појединим случајевима могуће су пукотине на земљишту ширине до 1 cm, у брдским подручјима могући су одрони и клизишта. Уочава се промјена издашности извора водом.

Овом опасношћу је погођено цијело подручје општине Станари а посебно становништво у објектима старе градње прије 1974. године, а то је око 600 објеката. Исто тако насеља са већом густином насељености имају потенцијал за већи број страдалих лица.

Простор на коме се дешавају земљотрес је простор цијеле општине. Овим је погођено око 8.000 становника.

Земљотрес није тако честа појава на овим просторима али су се јављали у прошлости што сигурно упућује на могућу појаву земљотреса у будућности.

Преко 600 објеката је старије градње прије 1974. године што значи да су ти објекти врло осјетљиви на земљотрес. Становништво које у руралним и другим предјелима живи у тим објектима је врло угрожено од земљотреса. Посебно велики број таквих објеката је у самим Станарима, Доњој Остружњој и Брестову. Те локације и наведени објекти представљају потенцијалне проблеме у случају земљотреса скале само 6 степени МСЦ, а у случају јачег земљотреса ови објекти би претрпјели оштећења петог степена (потпуно рушење) чиме би животи становника и стоке у тим објектима била угрожена. У општини Станари није могуће поправити више од 1800 кућа/зграда, и све оне представљају потенцијалну опасност за све који се нађу унутар истих у случају земљотреса од 6 степени МСЦ, а посебно у случају јачег земљотреса.

Општина Станари, нема своју сеизмолошку станицу али се прате информације и препоруке Сеизмолошког завода РС.

Сценариј број 2: Земљотрес јачине 8° МСЦ

Земљотрес јачине 8° МЦС. Велики страх и настанак панике, узнемиреност настаје код возача у саобраћају. Настаје љомљење грана са стабала. Тежи намјештај се помјера са мјеста. У многим зградама типа Ц настају оштећења 2. степена, а у појединим и 3. степена. У многим зградама типа Б настају оштећења 3. степена, а у појединим и 4. степена. У многим зградама типа А настају оштећења 4. степена, а у појединим и 5. степена. Надгробни споменици се преврћу. Руше се камене ограде. Настају удубљења на путевима са косим нагибом. Пресушују потоци са водом. У многим случајевима мјења се издашност извора воде.

МАТРИЦЕ РИЗИКА

Сценарио 1. Процјена ризика од земљотреса 6° МСЦ

ВЈЕРОВАТНОЋА	(5)						5	ВРЛО ВИСОК РИЗИК
	(4)						4	ВИСОК РИЗИК
	(3)						3	ПРОСЈЕЧАН РИЗИК
	(2)				X		2	НИЗАК РИЗИК
	(1)						1	ВРЛО НИЗАК РИЗИК
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
		ПОСЉЕДИЦЕ						

Сценарио 2. Процјена ризика од земљотреса 8° МСЦ

ВЈЕРОВАТНОЋА	(5)						5	ВРЛО ВИСОК РИЗИК
	(4)						4	ВИСОК РИЗИК
	(3)						3	ПРОСЈЕЧАН РИЗИК
	(2)						2	НИЗАК РИЗИК
	(1)					X	1	ВРЛО НИЗАК РИЗИК
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
		ПОСЉЕДИЦЕ						

МАТРИЦА ПРОЦЈЕНЕ КАПАЦИТЕТА

Матрице процјене капацитета за земљотрес
на подручју општине Станари

Категорија	Процјена капацитета			
	Оцјена стања капацитета	Прије догађаја (прописи, планови, припремљеност за поступање у случају опасности, превентивне мјере)	За вријеме догађаја (капацитети за одговор и ублажавање посљедица, евакуација, мобилизација)	Након догађаја (капацитети за санацију посљедица и опоравак)
	Означити са х			
1	Нису потребне промјене			
2	Потребно прилагођавање	Х	Х	Х
3	Потребне велике промјене			

ПРОЦЈЕНА РИЗИКА ОД ЗЕМЉОТРЕСА У ОПШТИНИ СТАНАРИ

ВЈЕРОВАТНОЋА	(5)						5	ВРЛО ВИСОК РИЗИК
	(4)						4	ВИСОК РИЗИК
	(3)						3	ПРОСЈЕЧАН РИЗИК
	(2)				Х		2	НИЗАК РИЗИК
	(1)						1	ВРЛО НИЗАК РИЗИК
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	ПОСЉЕДИЦЕ	

Узимајући у обзир да је процјена вјероватноће појаве земљотреса у општини Станари **ниска (2)**, а да је процјена посљедица која проистиче из процјене посљедица по штићене вриједности **значајне (4)**, ризик у општини Станари у случају земљотреса се процјењује на **ПРОСЈЕЧАН (3)**.

Основни елементи за процјену ефикасности одговора

Елементи за процјену	Кратка констатација о тренутном стању и потребама
Обука	Није спровођена до сада обука
Опрема	Развални алат од припадника ТВСЈ, пајсери, ватрогасна ужад, ватрогасна сјекира, моторне пиле
Особље	14 припадника Територијалне ватрогасно-спасилачке јединице Станари реаговаће у складу са својим могућностима по питању земљотреса, заједно са припадницима Хитне помоћи Станари, припадницима ПС Станари као и припадници ЈКП Екосфере.
Инфраструктура	Ватрогасна возила од ТВСЈ Станари, 2 скипа и трактор са приколицом од ЈКП Екосфера.
Доктрине и концепти (правни оквир, стратегије, програми, планови, СОП)	Процјена угрожености од елементарне непогоде и друге несреће на подручју Републике Српске.
Унутрашња организација	Послове спасавања угрожених након земљотреса предвиђено је да извршавају припадници Територијалне ватрогасно-спасилачке јединице Станари као и друге хитне службе у складу са својим могућностима.
Информације – базе података	Одјељење за стамбено-комуналне послове и екологију
Логистика	Вукајловић д.о.о. бензинска пумпа за снабдијевање горивом, Финансијска средства – општина Станари, Дом здравља, Полицијска станица Станари, Привредна ватрогасно-спасилачка јединица ЕФТА-а. Електро Добој и Електро Прњавор, М:тел за телекомуникације

V НОРМАТИВНЕ И ОПШТЕ ПРЕТПОСТАВКЕ У ЗАШТИТИ ОД ЗЕМЉОТРЕСА

<i>Редни број</i>	<i>ВРСТА АКТИВНОСТИ</i>	<i>ИЗВРШИЛАЦ</i>	<i>УЧЕСНИК</i>	<i>РОК</i>	<i>ФИНАНСИЈЕ</i>	<i>НАПОМЕНА</i>
1.	Одржати сједницу Општинског штаба за ванредне ситуације са субјектима од значаја заспровођење превентивних и оперативних мјера заштите и спасавања од земљотреса за 2023. годину, на којој усвојити: а) План рада штаба за ванредне ситуације на спровођењу превентивних и оперативних мјера заштите и спасавања од земљотреса б) План оперативног спровођења Плана са плановима ангажовања и активног учествовања, као и ажурним прегледима свих субјеката од непосредног значаја за заштиту и спасавање на подручју општине, в) Анализу стања опремљености и обучености субјеката од значаја за спасавање од земљотреса, а све у циљу правовремене припреме за спровођење планираних задатака, г) Анализу реализације уговора закључених са привредним друштвима,	-Начелник општине -Орган ЦЗ	ТВСЈ, чланови Општинског штаба за ванредне ситуације, предузећа и друга правна лица од значаја за спровођење мјера заштите и спасавања од земљотреса, органи Општинске управе	15.03.		План оперативног спровођења Плана и ажуриран преглед људских и материјално-техничких капацитета доставити Подручном одјељењу ЦЗ Добој

	другим правним лицима те другим субјектима од значаја за спровођење оперативних задатака, д) Финансијски план општине за спровођење задатака из области Цивилне заштите					
2.	Одржати радне састанке са привредним друштвима, другим правним лицима, и повјереницима ЦЗ како би се извршиле припреме и побољшала међусобна координација у спровођењу мјера заштите од земљотреса.	-Одјељење за општу управу	ТВСЈ, ЈКП Екосфера	Према Плану рада Штаба за ванредне ситуације		
3.	Упознати удружења за заштиту природе, еколошка удружења, планинарска друштва, омладинске и друге невладине организације са овим планом и Планом оперативног спровођења Плана, њиховим циљевима и задацима и осмислити начин њиховог ангажовања на конкретним задацима.	-Орган ЦЗ	Удружења и организације наведене у задатку	15.03.		
4.	Успоставити ефикасан систем обавјештавања и узбуњивања.	-Орган ЦЗ - ТВСЈ - ЈКП Екосфера -Подручно	Привредна друштва, повјереници ЦЗ у мјесним заједницама, медији	Стални Задатак		

План заштите и спасавања у случају земљотреса у општини Станари

		одјелење ЦЗ Добој				
5.	Код школске популације спровести активности на упознавању са мјерама заштите од земљотреса и на тај начин развијати свијест о потреби провођења наведених мјера	Орган ЦЗ	Основне школе на подручју општине Станари	15.03.		
6.	Реализовати информативно - пропагандне активности у циљу упознавања становништва са опасностима од земљотреса, посљедицама које изазивају, те потреби предузимања одговарајућих мјера заштите и спасавања. Том приликом промовисати кратки број за хитне ситуације 121 и број ТВСЈ 123 .	-Орган ЦЗ -Орган за информисање -ТВСЈ	Локални медији, школе, заједнице етажних власника, предузећа и установе од значаја за заштиту и спасавање	Стални задатак		
7.	У циљу спровођења задатака и постизања веће ефикасности, планирати, припремити и реализовати оспособљавање јединица цивилне заштите и тимова за спасавање, старјешина и јединица цивилне заштите опште намјене, те повјереника и предсједника савјета МЗ.	-Орган ЦЗ ,	ТВСЈ, МУП, Подручно одјелење ЦЗ Добој	Стални задатак		
8.	Доследно спроводити прописе и стандарде који се	Одјелење за стамбено	-Органи ЦЗ, Одјелење за	Стални задатак		

	морају примјењивати приликом пројектовања и грађења на цјелокупној територији општине Станари	комуналне послове и екологију	привреду, пољопривреду и друштвене дјелатности, Подручно одјељење ЦЗ Добој			
8.	У циљу спровођења задатака и постизања веће ефикасности, планирати, припремити и реализовати оспособљавање јединица цивилне заштите и тимова за спасавање из рушевина, старјешина и јединица цивилне заштите општинамјене, те повјереника и мјесних штабова за ванредне ситуације	Органи ЦЗ ТВСЈ Станари	Подручно одјељење ЦЗ Добој	Стални задатак		
9.	Одржати састанак Општинског штаба за ванредне ситуације са представницима органа Општине, организацијама и службама од непосредног значаја за спасавање у случају земљотреса, и на истим размотрити којом динамиком се остварују задаци из овог плана.	-Начелник општине	Чланови штаба за ванредне ситуације, представници органа Општине, организације и службе од непосредног значаја за заштиту и спасавање од земљотреса	Мјесечно		
10.	Посебним планом предвидјети начин регулисања саобраћаја у ванредним условима, правце и начине кретања возила за снабдјевање, возила хитне помоћи, возила комуналних	-ПС Станари	ЈП „Путеви Српске“, Министарство саобраћаја и веза	15.03.		

	служби, служби за хитне интервенције и осталих приоритетних служби и органа, са тежиштем на тешко проходне саобраћајне комуникације.					
11.	Израдити и ажурирати планове заштите и спасавања од земљотреса при чему дефинисати капацитете и разрадити поступке за одржавање виталних система	Органи ЦЗ,ТВСЈ Станари, Шумско газдинство Добој, ПС Станари, предузећа и друга правна лица од значаја за спровођење мјера заштите и спасавања од земљотреса која су обухваћена овим Планом, Орг.јединице Општинске управе Станари	Подручно одјељење ЦЗ Добој	31.03.		.

12.	Разрадити План евакуације, услове за проглашење евакуације, мјесто и начин збрињавања људи и материјалних добара, укључујући евакуацију и смјештај најважније документације и архива уколико већ другим планом није регулисано.	Орган за ЦЗ	Орг. јединице Општинске управе Станари, ОО Црвеног крста Станари, ЈУ Центар за социјални рад Станари, ЈУ Дом здравља Станари, ПС Станари, ТВСЈ Станари, заједнице етажних власника	31.03.		
13.	Одржати састанак Општинског штаба за ванредне ситуације са представницима органа општине, организацијама и службама од непосредног значаја за заштиту и спасавање од земљотреса и на истим размотрити којом динамиком се остварују задаци из овог плана.	Начелник општине	Чланови штаба за ванредне ситуације, представници органа општине, организација и служби од непосредног значаја за заштиту и спасавање од земљотреса	До 30.04.		
14.	Ажурирати, односно детаљно разрадити систем веза за потребе извођења акција заштите и спасавања из рушевина	Орган ЦЗ, ТВСЈ Станари, ПС Станари	Повјереници ЦЗ у мјесним заједницама, предузећима и установама			

15.	Ажурирати евиденцију лица којима је потребна помоћ приликом спасавања (непокретни, глуви, слијепи, стари немоћни...)	Орган ЦЗ ОО Црвени крст Станари	ЈУ Центар за социјални рад, савјети мјесних заједница			
-----	--	---------------------------------------	--	--	--	--

ПЛАН ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА

VI ОПШТЕ АКТИВНОСТИ ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА

У складу са Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 121/12) чланови 147. и 148. посвећени су плановима. Посебно се у члану 147. наведеног Закона наводи да је План превентивног дјеловања саставни дио Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће у Републици Српској. Садржај самог плана предвиђен је Уредбом о садржају и начину израде Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће („Службени гласник Републике Српске“, број: 101/21) у члановима од 32. до 37.

Планом превентивног дјеловања као интегралним дијелом Плана заштите и спасавања од елементарних непогода и других несрећа општине Станари дефинишу се мјере и активности које треба да реализују субјекти од значаја за заштиту и спасавање да би се спријечио настанак штета, односно умањиле посљедице од елементарне непогоде или друге несреће у општини.

Планом превентивног дјеловања постижу се сљедећи циљеви:

- 1) анализа резултата до којих се дошло израдом Процјене угрожености (идентификација, анализа и приоритетизација ризика, сагледавање постојећег нивоа превентивних капацитета, профил репрезентативних ризика на подручју које је предмет анализе, репрезентативни сценарији и друго од значаја),
- 2) дефинисање приједлога за ниво превентивних мјера и активности,
- 3) подизање превентивних капацитета на виши ниво и
- 4) стално праћење и преиспитивање резултата анализе.

6.1.Обавезе и задаци субјеката заштите и спасавања на нивоу превентивног дјеловања

Обавезе и надлежности у области превентивне заштите и спасавања за локалну самоуправу су:

- доноси одлуку о организацији и функционисању цивилне заштите у области заштите и спасавања и обезбјеђује њено спровођење, у складу са јединственим системом заштите и спасавања на територији Републике,
- израда процјене угрожености од могућих ризика од опасности,
- израда планова заштите и спасавања,
- уређење простора и објеката у функцији заштите и спасавања,
- доноси Програм развоја цивилне заштите у области заштите и спасавања,
- успостављање система заштите и спасавања,
- доноси одлуку о формирању штаба за ванредне ситуације,
- разматра стање у области заштите и спасавања,
- ангажовање лица и обезбјеђивање материјалних и других средстава за извршење планираних задатака,
- доноси одлуку о одређивању локације за уништавање НУС-а и мина на приједлог надлежне организационе јединице цивилне заштите општине, уз консултације са Управом цивилне заштите,
- врши и друге послове из области превентивног дјеловања у заштити и спасавању.

Обавезе и надлежности у области превентивне заштите и спасавања за Начелника општине су:

- предлаже доношење одлуке о организацији и функционисању цивилне заштите у систему заштите и спасавања у ванредним ситуацијама,
- управља снагама и средствима цивилне заштите у систему заштите и спасавања на подручју општине,
- предлаже процјену угрожености од елементарне непогоде и друге несреће,
- предлаже Програм развоја система цивилне заштите у области заштите и спасавања,
- доноси план заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће,
- именује Општински штаб за ванредне ситуације и оснива јединице и тимове цивилне заштите,
- именује и разрјешава повјеренике заштите и спасавања,
- доноси годишњи план обуке и оспособљавања штаба за ванредне ситуације, јединица и тимова цивилне заштите и повјереника заштите и спасавања у складу са Планом обуке и оспособљавања снага за заштиту и спасавање у Републици,
- наређује поступање по плану приправности,
- проглашава ванредну ситуацију и стање елементарне непогоде и друге несреће.

Обавезе и надлежности у области превентивне заштите и спасавања за цивилну заштиту општине Станари:

- израђује Процјену угрожености од елементарне непогоде и друге несреће,
- израђује Програм развоја цивилне заштите у систему заштите и спасавања,
- израђује и ажурира План заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће,
- припрема Одлуку о организацији и функционисању цивилне заштите у систему заштите и спасавања у ванредним ситуацијама,
- организује, прати и реализује обуку грађана из области личне, узајамне и колективне заштите у сарадњи са штабом за ванредне ситуације општине,
- организује, прати и реализује обуку снага цивилне заштите у сарадњи са штабом за ванредне ситуације општине,
- организује и координира спровођење мјера и задатака цивилне заштите у области заштите и спасавања,
- предлаже годишњи план обуке и оспособљавања штаба за ванредне ситуације, јединица и тимова цивилне заштите и повјереника заштите и спасавања,
- предлаже програм самосталних вјежби и израду елабората за извођење вјежби заштите и спасавања, органа управе, привредних друштава и других правних лица,
- води евиденцију припадника цивилне заштите и врши њихово распоређивање у јединице и тимове цивилне заштите и повјереника заштите и спасавања у сарадњи са штабом за ванредне ситуације општине,
- води евиденцију материјално-техничких средстава грађана, привредних друштава и других правних лица и служби која се могу ставити у функцију цивилне заштите,
- учествује у набавци средстава и опреме за заштиту и спасавање за потребе јединица и тимова цивилне заштите и грађана и води бригу о њиховој исправности, чувању и употреби,

- даје стручна мишљења и упутства грађанима, привредним друштвима и другим правним лицима по питањима заштите и спасавања,
- информише јавност о опасностима од елементарне непогоде и друге несреће и мјерама и задацима заштите и спасавања,
- подноси извјештаје и информације начелнику општинеи РУ цивилне заштите,
- води прописану базу података и друге евиденције и
- врши и друге послове из области заштите и спасавања.

Обавезе и надлежности у области превентивне заштите и спасавања за административну службу општине Станари:

- учествује у изради Процјене угрожености територије општине,
- учествује у изради Програма заштите и спасавања,
- учествује у изради Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће,
- врши послове превентивних урбанистичких, грађевинских, ветеринарских, агро-техничких и других мјера у области заштите и спасавања.

VI-1ПЛАН ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА

Ред. бр.	Активност	Носилац	Сарађује	Вријеме	Напомена
1.	Редовно ажурирање докумената	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Одсјек за општу управу и заједничке послове	Једном у 6 мјесеци	
2.	Обука о заштити и спасавању	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	ТВСЈ Станари	Према Плану обуке	Посебно развијен у наставку
3.	Реализација вјежби из области заштите и спасавања	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	ТВСЈ Станари, Одсјек за општу управу и заједничке послове, Општинска управа, МЗ, Школе	Према Плану вјежби	Посебно развијен у наставку
4.	Опремање снага заштите и спасавања	Општинска управа	Одсјек за општу управу и заједничке послове/ Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ		План треба накнадно усвојити на Скупштини
5.	План провјере система узбуњивања	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Субјекти опремљени сиренама	Сваког 15. у мјесецу у 12.00	Посебан План развијен у наставку – Потребно набавити сирене

6.	План информисања јавности	Општинска управа	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Према посебном Плану	Посебно развијен у наставку
7.	Обука представника општине за израду пројеката из области заштите и спасавања	Општинска управа	Спољни сарадници	До краја 2023.	
8.	Потписивање споразума о сарадњи у случају ванредних ситуација са сусједним општинама	Општинска управа	Добој, Прњавор, Теслић, Дервента, Јелач	До септембра 2023	Дефинисати помоћ и сарадњу у случају земљотреса
9.	Избор и формирање мреже повјереника ЦЗ	Општинска управа	Одсјек за општу управу и заједничке послове/ Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	До јуна 2023	У складу са Одлуком о организацији и функционисању цивилне заштите у области заштите и спасавања у Општини
10.	Формирање јединице цивилне заштите опште намјене	Општинска управа	Одсјек за општу управу и заједничке послове/ Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	До краја 2023	У складу са Одлуком о организацији и функционисању цивилне заштите у области заштите и спасавања у Општини
11.	Формирање специјалистичких јединица цивилне заштите (јединица за евакуацију)	Општинска управа	Одсјек за општу управу и заједничке послове/	До краја 2023	У складу са Одлуком о организацији и функционисању цивилне заштите у области заштите и

			Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ		спасавања у Општини
12.	Редовни састанци штаба за ванредне ситуације	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Штаб за ВС	Квартално	
13.	Изградити План рада штаба за ванредне ситуације на спровођењу превентивних и оперативних мјера заштите и спасавања	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Штаб за ВС	До јуна 2023.	План заштите од земљотреа
14.	Изградити План оперативног спровођења Плана заштите и спасавања са плановима ангажовања и активног учествовања и ажурним прегледима свих субјеката од непосредног значаја за заштиту и спасавање на подручју општине	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Одсјек за општу управу и заједничке послове	До јуна 2023.	План заштите од земљотреа
15.	Изградити анализу стања опремљености и обучености субјеката од значаја за заштиту и спасавање, с циљем правовремене припреме за спровођење планираних задатака	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Хитне службе	До јуна 2023.	План заштите од земљотреа
16.	Изградити анализу реализације уговора закључених са привредним друштвима, другим правним лицима и другим субјектима од значаја за провођење оперативних задатака	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Општинска управа	До јуна 2023.	План заштите од земљотреа
17.	Изградити финансијски план општине за спровођење задатака из области заштите и спасавања	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Општинска управа	До јуна 2023.	План заштите од земљотреа
18.	Усвојити План рада штаба за ванредне ситуације на спровођењу превентивних и оперативних мјера заштите и спасавања	Општинска управа	Штаб за ВС	Након израде документа	План заштите од земљотреа

19.	Усвојити План оперативног спровођења Плана заштите и спасавања са плановима ангажовања и активног учествовања и ажурним прегледима свих субјеката од непосредног значаја за заштиту и спасавање на подручју општине	Општинска управа	Штаб за ВС	Након израде документа	План заштите од земљотреса
20.	Усвојити анализу стања опремљености и обучености субјеката од значаја за заштиту и спасавање, с циљем правовремене припреме за спровођење планираних задатака	Општинска управа	Штаб за ВС	Након израде документа	План заштите од земљотреса
21.	Усвојити анализу реализације уговора закључених са привредним друштвима, другим правним лицима и другим субјектима од значаја за провођење оперативних задатака	Општинска управа	Штаб за ВС	Након израде документа	План заштите од земљотреса
22.	Усвојити финансијски план општине за спровођење задатака из области заштите и спасавања	Општинска управа	Штаб за ВС	Након израде документа	План заштите од земљотреса
23.	План оперативног спровођења Плана и ажуриран преглед људских и материјално-техничких средстава од значаја за заштиту и спасавање доставити подручном одјељењу ЦЗ Добој	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Хитне службе	Након израде и усвајања Плана	
24.	Израда планске документације за заштиту и спасавање	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Субјекти ЗиС	До јуна 2023	Програм развоја цивилне заштите у систему заштите и спасавања и др
25.	Унапређивање координације и комуникације приликом израде планова за дјеловање у елементарним непогодама и другим несрећама	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Субјекти ЗиС	Трајан задатак.	Вршити допуне постојећих и планираних Планова
26.	У области заштите и спасавања од рушења, примјењивати прописне превентивне мјере у	Инспекцијски орган	Одјељења за стамбено-	Трајан задатак.	Вршити контролу код објеката који се граде

	пројектовању, градњи, и надзору над свим грађевинским објектима, уз појачан инспекцијски надзор		комуналне послове и екологију		
27.	Израда евиденције припадника ЦЗ у Општини Станари	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	МЗ Повјереници ЦЗ Општинска управа	До краја 2023	Члан 29 Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама (СГРС, Бр.121/12)
28.	Прикупљање редовних извјештаја од свих служби и снага заштите и спасавања и попуна базе података	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Цивилна заштита Јавне установе ПС Станари ТВСЈ Станари	Свакодневно	Након њеног успостављања
29.	Израда базе података о природним и другим опасностима	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Општинска управа	До краја 2023	Вријеме извјештавања и формат извјештаја припремити и усагласити са свим снагама заштите и спасавања у општини Станари
30.	Организација и успостава система веза заштите и спасавања	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Штаб за ВС	До краја 2022	Средства добијена кроз УНДП пројекат и друге пројекте
31.	Унапријеђење рада Црвеног крста општине Станари	Црвени Крст	Општинска управа	До краја 2023.	Промоција рада, обезбјеђивање одређених материјала за помоћ, вјежбе
32.	Опремање ТВСЈ Станари	Општинска управа	ТВСЈ Станари	Стални задатак	Према потребама ТВСЈ Станари
33.	Упознавање снага заштите и спасавања и установа од значаја за заштиту и спасавање са плановима	Самостални стручни	Субјекти ЗиС	До јун 2023	

	заштите и спасавања и процјеном угрожености	сарадник за послове ЦЗ			
34.	Упознати удружења за заштиту природе, еколошка удружења, планинарске клубове, извиђаче, омладинске и друге невладине организације са Планом заштите и спасавања и њиховим мјестом и улогом у реализацији тих планова	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Удружења од значаја	До јун 2023	
35.	Израда анализе рада цивилне заштите општине Станари	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Хитне службе Општинска управа	До краја првог мјесеца сваке године за предходну	
36.	Ажурирање Урбанистичког плана општине Станари	Општинска управа		Сталан задатак	Израда усклађена са потребама заштите и спасавања Законом о уређењу простора ("Сл. Гласник РС", бр. 84/02 - пречишћени текст).
37.	Ажурирање просторног плана општине Станари	Општинска управа		Сталан задатак	
38.	Израдити и ажурирати план везе за ЦЗ	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ		До јуна 2023	У складу са постојећим средствима
39.	Набавка средстава везе за опремање снага заштите и спасавања у општини Станари	Општинска управа	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	У што краћем року	
40.	Успоставити евиденције постојећих агрегата за електричну енергију у општини Станари те израдити план употребе истих у случају прекида довода електричне енергије за дужи период	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Субјекти ЗиС	До краја 2023	Употреба у дому здравља, општини (штаб и ОКЦ) ватрогасном дому, ЦК и др од значаја за заштиту и

					спасавање.
41.	Направити план снабдијевања водом урбаног дијела општине у случају прекида водоснабдијевања	ЈКП „Екосфера“	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ, ТВСЈ Станари	До маја 2023	Пунктови и количине воде, вријеме, водозхвати и сл.
42.	Усвајање финансијског оквира за цивилну заштиту у буџету општине	Општинска управа	Скупштина општине, Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	До краја 2023 буџет за 2024	Средства у буџету требају бити у складу са чланом 153. Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама (СГ РС, број: 121/12)
43.	Прихватање плана заштите и спасавања од земљотреса	Општинска управа	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	До краја фебруара 2023.	
44.	Упознавање свих учесника заштите и спасавања са планом заштите и спасавања од земљотреса	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Службе за ЗиС и сви заинтересовани субјекти	До краја марта 2023.	
45.	Редовно спровођење мјера изградње објеката у складу са прописима о сеизмолошкој отпорности	Инспекцијски органи	Одјељења за стамбено-комуналне послове и екологију	Трајни задатак	

VI-2ПЛАН ОБУКЕ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА

Ред. Бр.	Активност	Носилац	Сарађује	Вријеме	Напомена
1.	Обука у основним школама о систему заштите и спасавања и цивилној заштити	Орган ЦЗ	Директори основних школа	Септембар-децембар	По Плану и програму (Прилог 1)
2.	Обука ученика основних школа о заштити од земљотреса	ЦЗ, ТВСЈ	Општинска управа	По њиховом плану	
3.	Информисањеученика основних школа о Црвеном Крсту	Црвени Крст	Одсјек ЦЗ Директори основних школа	До краја године	
4.	Обука штаба за ванредне ситуације општине Станари	Орган ЦЗ	Спољни сарадници	Средина године	По тематском плану (прилог 2)
5.	Обука Предсједника савјета мјесних заједница	Орган ЦЗ	ПО РУЦЗ Добој Спољни сарадници	Јун	По тематском плану (прилог 3)
6.	Обука припадника Оперативно-комуникативног центра	Орган ЦЗ	ПО РУЦЗ Добој Спољни сарадници	Јун	По тематском плану (прилог 4)
7.	Обука представника институција од интереса за заштиту и спасавање у општини Станари	Орган ЦЗ	НВО, УГ од значаја за ЗиС општине	Јун	По тематском плану (прилог 5)
8.	Обука у изради планова заштите и спасавања у основним школама	Орган ЦЗ	ПО РУЦЗ Добој, Спољни сарадници	Мај-децембар	Методологија за израду Плана заштите и спасавања у васпитно-образовним установама у РС
9.	Обука сталне комисије за процјену штета у процјени директне и индиректне штете	Општинска управа	Орган ЦЗ	До краја године	Након доношења одлуке о њеном формирању.
10.	Обука снага заштите и спасавања за реализацију евакуације становништва и МТС	Орган ЦЗ		До краја године	
11.	Обука становништва, привредних и правних субјеката у спасавању из рушевина	ТВСЈ	Орган ЦЗ	Трајни задатак	

ПРИЛОГ 1: ПЛАН ОБУКЕ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА: Теме и наставна питања
за обуку у основним и средњим школама

ТЕМЕ И НАСТАВНА ПИТАЊА ЗА ОБУКУ У ОСНОВНИМ ШКОЛАМА

Тема: Систем заштите и спасавања у Републици Српској у случају земљотреса

1. Организација и структура ЦЗ и система заштите и спасавања
2. Обавезе и дужности грађана у ЦЗ
3. Систем за узбуђивање
4. Поступање у случају земљотреса

Обуку припрема и организује: Органза ЦЗ у сарадњи са директорима школа

Обуку реализује: Орган за ЦЗ

Простор: У учионицама основних школа

Вријеме трајања наставе: 90 мин

Вријеме реализације: У договору са директорима основних школа

Учесници: Ученици основних школа

Прилог 2. Теме за обуку штаба за ванредне ситуације

ТЕМЕ ЗА ОБУКУ ШТАБА ЗА ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ ВЕЗАНО ЗА ЗЕМЉОТРЕСЕ

Тема 1: Процјена угрожености општине (15 мин)

Тема 2: Планови заштите и спасавања општине (30 мин)

Тема 3: Оперативно-комуникативни центар општине (15 мин)

Пауза (15 мин)

Тема 4: Евиденције и базе података (20 мин)

Тема 5: Организација повјереника заштите и спасавања и њихове обавезе и дужности (10 мин)

Тема 6: Организација и функционисање јединица ЦЗ опште и специјалистичке намјене (15 мин)

Тема 7: Начин тражења и пружања помоћи од сусједних општина, РУЦЗ (15 мин)

Обуку припрема и организује: Орган за ЦЗ

Обуку реализује: Орган за ЦЗ у сарадњи са осталим одсјецима у општини и са МЗ

Простор: Просторија за рад штаба за ванредне ситуације

Вријеме трајања обуке: 120 минута

Учесници: Сви чланови штаба за ванредне ситуације

Прилог 3. Теме за обуку председника савјета МЗ

ТЕМЕ ЗА ОБУКУ ПРЕДСЈЕДНИКА САВЈЕТА МЈЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА ВЕЗАНО ЗА ЗЕМЉОТРЕСЕ

Тема 1: Систем заштите и спасавања у Републици Српској (30 мин)

Тема 2: Права и обавезе грађана у ванредним ситуацијама (15 мин)

Тема 3: Евиденције и базе података на нивоу МЗ (15 мин)

Пауза (15 мин)

Тема 4: Поступање у разним ситуацијама (30 мин)

Тема 5: Организација и функционисање јединица ЦЗ опште и специјалистичке намјене (20 мин)

Тема 6: Попуњавање захтјева за помоћ (10 мин)

Обуку припрема и организује: Орган за ЦЗ

Обуку реализује: Орган за ЦЗ у сарадњи са МЗ

Простор: Просторија за рад штаба за ванредне ситуације општине

Вријеме трајања обуке: 120 минута

Учесници: Сви председници мјесних заједница

Прилог 4. Теме за обуку припадника оперативно-комуникативног центра

ТЕМЕ ЗА ОБУКУ ПРИПАДНИКА ОПЕРАТИВНО-КОМУНИКАТИВНОГ ЦЕНТРА ВЕЗАНО ЗА ЗЕМЉОТРЕСЕ

Тема 1: Систем заштите и спасавања у Републици Српској (30 мин)

Тема 2: Упознавање ОКЦ са Инструкцијом РУЦЗ о раду ОКЦ јединица локалне самоуправе 121 (15 мин)

Тема 3: Права и обавезе ОКЦ ванредним ситуацијама (15 мин)

Пауза (15 мин)

Тема 4: Поступање у разним ситуацијама (30 мин)

Тема 5: Системи веза и комуникација и њихова употреба (15 мин)

Тема 6: Мобилизација и узбуњивање у случају ванредних ситуације (15 мин)

Обуку припрема и организује: Орган за ЦЗ

Обуку реализује: Орган за ЦЗ у сарадњи са ТВСЈ и припадницима ОКЦ

Простор: Просторија за рад ОКЦ

Вријеме трајања обуке: 120 минута

Учесници: Сви чланови ОКЦ општине

Прилог 5. Теме за обуку институција од интереса за заштиту и спасавање

**ТЕМЕ ЗА ОБУКУ ИНСТИТУЦИЈА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ЗАШТИТУ И СПАСАВАЊЕ
ВЕЗАНО ЗА ЗЕМЉОТРЕСЕ**

Тема 1: Процјена угрожености општине (30 мин)

Тема 2: Планови заштите и спасавања општине (30 мин)

Пауза (15 мин)

Тема 3: Оперативно-комуникативни центар општине (15 мин)

Тема 4: Евиденције и базе података (20 мин)

Тема 5: Организација повјереника заштите и спасавања и њихове обавезе и дужности (10 мин)

Тема 6: Организација и функционисање јединица за заштиту и спасавање (15 мин)

Обуку припрема и организује: Орган за ЦЗ

Обуку реализује: Орган за ЦЗ у сарадњи са ТВСЈ и припадницима ОКЦ

Простор: Просторија за рад ОКЦ

Вријеме трајања обуке: 120 минута

Учесници: Сви чланови ОКЦ општине

VI-ЗПЛАН ВЈЕЖБИ ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА У СЛУЧАЈУ ЗЕМЉОТРЕСА

Ред. Бр.	Активност	Носилац	Сарађује	Вријеме	Напомена
1.	Вјежба евакуације у основним школама	Директори основних школа	Хитне службе	Једном годишње	Датуме одређују директори
2.	Вјежба штаба за ванредне ситуације	Орагн за ЦЗ	Штаб за ванредне ситуације Општинска управа	Једном годишње	Вјежба за столом или Штабна вјежба
3.	Показна вјежба за становништво а везана за спасавање из рушевина	Орган за ЦЗ	Повјереници ЦЗ Предсједници МЗ	мај-септембар	
4.	Вјежба евакуације становништва из простора захваћених земљотресом	ТВСЈ Станари	Хитне службе Повјереници ЦЗ Предсједници МЗ	март	Орган за ЦЗ кординише
5.	Вјежба Црвеног крста општине Станари	Црвени Крст општине	Орган за ЦЗ ТВСЈ Дом здравља Полицијска станица	Једном годишње	
6.	Израда елабората за вјежбе снага заштите и спасавања у случају ЗЕМЉОТРЕСА	Одсјек за ЦЗ	Хитне службе Спољни сарадници	Током припрема за вјежбу	У складу са инструкцијом РУЦЗ бр.25.02-810-119/19 од 11.10.2019.године

VI – 4 ПЛАН ПРОВЈЕРЕ СИРЕНА ЗА УЗБУЊИВАЊА

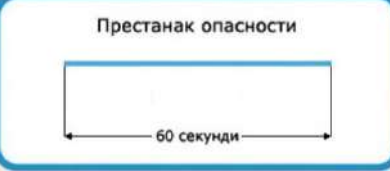
Ред. бр.	Активност	Носилац	Сарађује	Вријеме	Напомена
1.	Информисање јавности о надлазећој проби	Општинска управа	Орган за ЦЗ	14. у мјесецу	Локални медији
2.	Провјера сирене (сигнал за прекид опасности) (Прилог 1)	Одговорно лице у субјекту који посједује сирену	Орган за ЦЗ	15.у мјесецу у 12.00 сати	Члан 7. Правилник о узбуњивању и поступању грађана у случају опасности (Сл.гл. РС, бр:53/13)
3.	Отклањање проблема у случају да систем за узбуњивање не ради	Орган за ЦЗ	Имаоци сирена	У што краћем року	
4.	Израда Правилника за руковање сиреном	Орган за ЦЗ	Субјекти који посједују сирену	Након набавке и инсталације сирене	
5.	Израда годишњег извјештаја о провјери опреме за узбуњивање	Орган за ЦЗ	Субјектиу који посједују сирену	До краја године	

План ступа на снагу са даном набавке и постављања сирене за упозоравање на опасности!

Прилог 1. ПЛАНА ПРОВЈЕРЕ СИРЕНА ЗА УЗБУЊИВАЊЕ:Шема распореда сирена за узбуњивање

ПРИЛОГ 2. ПЛАНА ПРОВЈЕРЕ СИРЕНА ЗА УЗБУЊИВАЊЕ: Знаци за узбуњивање

 Упозорење на надолazeћу опасност	УПОЗОРАВАНА НА ДОЛАЗЕЋЕ ПРИРОДНЕ И ДРУГЕ ОПАСНОСТИ: надолazeћиводниталас, пожаркојисеприближаваодређеном подручју, приближавањеолује, загађивање животне средине и слично. УКЉУЧИТЕ РАДИО ИЛИ ТВ ПРИЈЕМНИК! Информишите се о догађају из поузданих извора! Слушајте саопштења о врсти надолazeће опасности и мјерама које је потребно предузети! Предузмите мјере заштите које ће вам помоћи у припреми за опасност
 Непосредна опасност	УПОЗОРАВАНЕ НЕПОСРЕДНУ ОПАСНОСТ ОД ПОЖАРА, ПОПЛАВА, ПУЦАЊА НА СИПА, РАДИОЛОШКИХ ИЛИ ХЕМИЈСКИХ НЕСРЕЋА, ВОЈНИХ НАПАДА И ДРУГИХ ОПАСНОСТИ УКЉУЧИТЕ РАДИО ИЛИ ТВ ПРИЈЕМНИК! Информишите се о догађају из поузданих извора! Слушајте саопштења о врсти опасности и мјерама које је потребно предузети! Хитно предузмите мјере заштите и саопштења!
 Ватрогасна узбуна	ДОДАТНИ ЗНАК ЗА УЗБУЊИВАЊЕ ВАТРОГАСНИХ И ДРУГИХ ЈЕДИНИЦА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОСТАНИТЕ МИРНИ! Знак за узбуњивање односи се на припаднике ватрогасних и других јединица заштите и спасавања које одмах треба да поступе према утврђеним правилима и спасавања које одмах треба да поступе према утврђеним правилима.
 Престанак опасности	УПОТРЕБЉАВА СЕ КАДА СЕ ПРОЦИЈЕНИ ДА СУ ОПАСНОСТИ ЗАГРАЂЕНЕ ПРЕСТАЛЕ МОЖЕТЕ ПРЕСТАТИ СПРОВОДИТИ МЈЕРЕ ИЗ САОПШТЕЊА! У случају употребе, помогите у акцијама спасавања које спроводеснаге заштите и спасавања! Овај знак секористи и за провјеру исправности система за узбуњивање.

VI – 5ПЛАН ИНФОРМИСАЊА ЈАВНОСТИ

Ред. бр.	Активност	Носилац	Сарађује	Вријеме	Напомена
1.	Редовно ажурирање сајта општине и дијела о цивилној заштити	Општинска управа	Орган за ЦЗ	Сталан задатак	Преко службе која води интернет страницу
2.	Израда панова са начином поступања у случају земљотреса	Општинска управа		До краја године	Поставити их у јавним институцијама
3.	Израда панова са знаковима за узбуњивање и достављање у јавне установе и стамбене зграде	Општинска управа		До краја године	
4.	Учешће у емисији на некој од радио станица која је доступна у Станарима	Општинска управа		Једном у 6 мјесеци	Развој свијести о заштити и спасавању
5.	Постављање информација о метео аларму на интернет страници општине	Општинска управа		По потреби	Преко службе која води интернет страницу
6.	Давање савјета грађанима о поступању у случају земљотреса	Општинска управа		По потреби	
7.	Праћење објава на порталима и постављање информација од интереса за заштиту и спасавање у случају земљотреса	Општинска управа		По потреби	
8.	Увезивање ОКЦ општине са подручним ОКЦ РУЦЗ у Добоју	ОКЦ		Трајни задатак	Задатак из Плана РУЦЗ
9.	Додјела награда поводом Дана цивилне заштите и заштите и спасавања Републике Српске	Општинска управа		01.03. сваке године	

Циљеви

који се желе постићи предложеним рјешењима у односу на постојеће стање

Основни стратешки циљ предложених мјера и активности је подизање нивоа превентивних капацитета на виши ниво у односу на постојеће стање како би се последице од земљотреса, којима је изложено подручје општине Станари, избјегле, односно свеле на знатно мању мјеру.

Из стратешког произилазе секторски циљеви:

- Унапређење организованости и ефикасности система заштите и спасавања усклађивањем планских докумената са законском легислативом уз уграђивање у иста стечена искустава, потребе и могућности локалне заједнице.
- Побољшање увезаности и координације субјеката од значаја за заштиту и спасавање у општини Станари.
- Смањење ризика од елементарних непогода кроз редовно одржавање постојећих и изградњу нових инфраструктурних објеката за заштиту најугроженијих локација у општини.
- Подизање нивоа обучености и опремљености снага заштите и спасавања /цивилне заштите, односно јачање људских и материјалних капацитета.
- Унапређење мониторинга и система раног упозоравања становништва као почетне и једне од најбитнијих превентивних мјера заштите становништва.

У заштити и спасавању од земљотреса апсолутни приоритет је заштита и спасавање људских живота, а превасходно најугроженијих категорија (дјеце, старих и болесних лица). Улагањем у превенцију тј. добрим планирањем, уређењем простора и објеката који су у функцији заштите и спасавања, успостављањем система заштите и спасавања као и обезбјеђењем људских и материјалних капацитета за извршење задатака заштите и спасавања вишеструко се смањују ризици по становништво, имовину, инфраструктуру, животну средину и остале рањиве групе од елементарних непогода и других несрећа.

Динамика реализације планираних мјера и активности

Одлуком о нивоу превентивних мјера и активности утврђују се мјере и активности које је потребно предузети у циљу подизања превентивних капацитета на виши ниво уз дефинисане приоритете, извршиоце, одговорна лица, динамику реализације, рокове, финансирање и контролне механизме.

**ПРИЛОГ 1. ПЛАНА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА: Одлука о нивоу
превентивних мјера и активности**

На основу члана 38. Уредбе о садржају и начину израде плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће („Службени гласник Републике Српске”, број: 101/21) и чланом 82. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16) прописано је да скупштина доноси статут, пословник, одлуке, правилнике, стратегије, планове и програме. Начелник општине доноси

**ОДЛУКУ
о нивоу превентивних мјера и активности**

Члан 1.

Овом Одлуком утврђују се мјере и активности које је потребно предузети у циљу подизања превентивних капацитета на виши ниво у заштити од елементарних непогода и других несрећа у општини Станари.

Члан 2.

За утврђене мјере и активности дефинишу се приоритети, извршиоци мјера и активности, одговорна лица, динамика реализације, односно рокови и начин финансирања.

Члан 3.

Приоритетне мјере и активности планиране у наредном периоду, а ради унапређења система заштите и спасавања датих у Плану одбране од земљотреса.

Члан 5.

Носиоци реализације и одговорна лица дужни су да се придржавају динамике реализације-утврђених рокова.

Члан 6.

Ова Одлука чини саставни дио докумената Плана превентивног дјеловања у Плану заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће општине Станари.

Члан 7.

Ова Одлука ступа на снагу доношењем Одлуке о усвајању Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће општине Станари .

Број:-----

Датум,

НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ

ПРИЛОГ 2. ПЛАНА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА: Списак чланова штаба за ванредне ситуације општине Станари

Ред. бр.	Функција	Име и Презима	Контакт телефон	Адреса
1.	Командант штаба	Радојица Ћелић	066/240-547	Митровићи бб
2.	Замјеник ком. штаба	Денис Стевановић	065/896-108	Доња Остружња бб
3.	Начелник штаба	Бранко Вуковић	065/860-271	Станари бб
4.	Члан	Горан Драгојловић	065/078-406	Добој
5.	Члан	Љубиша Станковић	065/917-825	Брестово бб
6.	Члан	Бернарда Глигоровић	065/957-441	Љеб бб
7.	Члан	Ненад Стевановић	065/661-531	Доња Остружња бб
8.	Члан	Дијана Смиљанић Ђекић	065/841-383	Љеб бб
9.	Члан	Душан Кулушић	066/116-333	Добој
10.	Члан	Владо Кајганић	065/669-033	Станари бб
11.	Члан	Славен Јеринић	065/607-630	Рашковци бб
12.	Члан	Радојица Ђекановић	065/034-022	Станари бб
13.	Члан	Љубинка Јованчевић	066/996-999	Рашковци бб
14.	Члан	Сузана Квржић	065/763-488	Радња Доња бб
15.	Члан	Марина Бијељић	066/338-365	Станари бб
16.	Замјенски члан	Горан Панчић	065/809-360	Осредак бб
17.	Замјенски члан	Бранкица Ћелић	065/871-275	Митровићи бб

ПРИЛОГ 3. ПЛАНА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА: Списак повјереника ЦЗ
са бројевима телефона

Ред. бр.	Мјесна заједница	Повјереник/	Контакт телефон/е-маил	Адреса
1.	Станари Центар	Радотица Максимовић	065/641-493	Станари бб
2.	Станари	Милош Кајганић	064/40 42 732	Станари бб
3.	Рашковци	Славен Јеринић	066/623-590	Рашковци бб
4.	Остружња Горња	Бранислав Бјеличић	065/939-352	Остружња Горња бб
5.	Јелањска	Зоран Рауковић	065/639-149	Јелањска бб
6.	Митровићи	Бранислав Кузмановић	065/577-588	Митровићи бб
7.	Цвртковци	Драган Лазић	066/195-602	Цвртковци бб
8.	Брестово	Радован Козаревић	065/468-121	Брестово бб
9.	Драгаловци	Горан Вожњаковић	066/652-334	Драгаловци бб
10.	Љеб	Драган Бјелошевић	066/741-772	Љеб бб
11.	Радња Доња	Горан Благојевић	066/678-170	Радња Доња бб
12.	Остружња Доња	Горан Ристић	065/425-409	Остружња Доња бб
13.	Церовица	Мирко Кесер	065/331-025	Церовица бб
14.	Осредак	Дарио Блажевић	066/678-170	Осредаки бб

ПРИЛОГ 4. ПЛАНА ПРЕВЕНТИВНОГ ДЈЕЛОВАЊА: Преглед овлашћених и оспособљених правних субјеката за заштиту и спасавање у случају земљотреса

Р.бр.	Назив	Адреса	Контакт особа	Контакт телефон
1.	Општинска управа општине Станари	Станари	Драже Ћелић	065/883-522
2.	ЈЗУ Дом здравља Станари	Станари	Славен Јеринић	065/607-630
3.	ЈУ Центар за социјални рад	Станари	Дарко Тутњевић	065/688-778
	ЗП Електро Добој	Добој	Дежурни	053/209-707 053/209-700
4.	Електрокрајина – радна јединица Прњавор	Прњавор	Дежурни	051/645-388
5.	ЈКП Екосфера	Рашковци	Миломир Стевановић	065600061
6.	Шумско газдинство Добој	Добој	Управник	066/809-964
7.	Основна школа, Десанка Максимовић“ Станари	Станари	Александар Ристић	066/618-137
8.	Црвени крст општине Станари	Станари	Душан Кулушић	066/116-333
9.	ЈУ Центар за културу	Станари	Зоран Попадић	065/353-544
10.	ЕФТ – Рудник и Термоелектрана Станари	Драгаловци	Драган Смиљанић	066/786-575
11.	Суботић Инжењеринг	Драгаловци	Миро Суботић	065/546-947
12.	Градња Вукајловић	Брестово	Гостимир Вукајловић	065/672-598
13.	Боро д.о.о.	Цвртковци	Зоран Тутњевић	065/518-316
14.	Вукајловић д.о.о. – Бензинска пумпа	Станари	Стево Вукајловић	065/537-746
15.	Тодорић Лукс д.о.о.	Станари	Љубинко Тодорић	065/560-101 065/684-729
16.	ЈП „Драганић“	Радња Доња	Млађан Драганић	065/549-960
17.	ЈП „Васиљ“	Церовица	Саво Васиљевић	065/431-575
18.	„МЕДИКО-ВЕТ“ ветеринарска амбуланта и апотека	Станари	Радојица Ћекановић	065/034-022

ПЛАН ПРИПРАВНОСТИ

VII ПЛАН ПРИПРАВНОСТИ

У складу са Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 121/12) чланови 147. и 148. посвећени су плановима. Посебно се у члану 147. наведеног Закона наводи да је План приправности саставни дио Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће у Републици Српској. Садржај самог плана предвиђен је Уредбом о садржају и начину израде Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће („Службени гласник Републике Српске“, број: 101/21) у члановима од 38. до 43.

Планом приправности дефинишу се мјере и активности којима се повећава и унапређује ефикасност спасилачких и хитних служби и других снага одговора у случају земљотреса. У Плану се разрађују мјере и активности које се предузимају услед непосредне пријетње и ризика од земљотреса:

- Праћење стања и прикупљање података о могућим ризицима.
- Предузимање других мјера заштите и спасавања.

Планом приправности постижу се следећи циљеви:

1. Анализа резултата до којих се дошло израдом Процјене угрожености.
2. Дефинисање приједлога за нове мјере и активности.
3. Подизање нивоа спремности спасилачких и хитних служби и других снага одговора на земљотрес.
4. Провјера предложених рјешења у пракси и стално прилагођавање/ревизија.

Задачи службе за заштиту и спасавање на основу утврђеног нивоа приправности

Непосредни извршиоци Плана приправности су: Начелник општине и његов замјеник, Орган за ЦЗ, штаб за ванредне ситуације и установе, хитне службе, привредна друштва и друга правна лица од значаја за заштиту и спасавање на подручју општине Станари.

Бити приправан на земљотрес значи претходно подузети све мјере из плана Превентивног дјеловања. Земљотреси се јављају изненада и врло тешко је предвидјети то дешавање.

Земљотресни таласи:

- Лонгитудинални – дуги или Р (pressure wave) таласи – велике брзине
- Трансверзални - S (shear wave) – одсјечни таласи – спорији
- Површински – L (Love wave) – рефлексија Р и S таласа на површину земље – најспорији али и најразорнији

Посљедице земљотреса настају у двије фазе.

- Прва фаза је долазак Р и S таласа и потрес се осјети али оштећења нису велика.
- Друга фаза је долазак L таласа (површински) и он одређује степен рушења објеката.

Временски интервал између ових таласа односно ове двије фазе је 30-60 секунди. С тим у вези сеизмолошки инструменти могу предвидјети појаву земљотреса свега 30-60 секунди прије него примарни талас земљотреса погоди неко подручје. Те су мјере приправности и План приправности првенствено зависне од онога што се може учинити за тако кратко вријеме.

Обавјештавање становништва о надолзаећем земљотресу мора бити брзо и експедитивно и у том смислу овај период није могуће подијелити на фазе и веће временске интервале.

Општина Станари нема Сеизмографску станицу као ни начин да путем сирене или мобилног телефона обавјести становништво о надлазећем земљотресу. Појава изненадног и јаког земљотреса са озбиљним посљедицама води План заштите и спасавања у фазу одговора односно хитног поступања.

Треба имати у виду да се често дешава да први удар земљотреса буде слабији и да наговјести могуће јаче будуће ударе. У том контексту, и уз претпоставку да први удар није начинио никакву штету и није изазвао никакве посљедице, План приправности општине Станари може остварити свој ефекат и обезбједити да се становништво припреми за будуће ударе земљотреса и накнадна подрхтавања тла.

Ескалацијом ванредне ситуације, у овом случају земљотреса, се може сматрати и појава земљотреса у околним подручјима и општинама које граниче са општином Станари. У случају да први удар није изазвао веће штете активира се први степен. Ако се јачи земљотрес поново јави на неком подручју сусједних општина предузимају се мјере другог степена а ако се јачи земљотрес деси на простору општине Станари али уз минималне штете може се говорити о трећем степену приправности који би се увео у службе заштите и спасавања.

Начелник општине

У складу са својим надлежностима, начелника општине у склопу реализације Плана приправности обавља следеће активности:

- Доноси Наредбу о поступању по Плану приправности у случају:
 - самоиницијативно, односно на приједлог стручног сарадника за послове цивилне заштите, када то налажу околности и ситуација (непосредна опасност од снажних земљотреса) на дијелу подручја или цјелокупном подручју општине.
- Стручном сараднику за послове цивилне заштите наређује провођење задатака из Плана приправности **првог степена**:
 - наређује да се становништво упозори о могућем следећем удару земљотреса;
 - наређује увођење дежурства лица из службе ЦЗ и ТВСЈ;
 - наређује повишен степен приправности професионалних и хитних служби (ТВСЈ, Служба хитне помоћи Дома Здравља, надлежна одјелења и службе општинске управе)
- Подизањем степена непосредне опасности наређује и врши провођење мјера приправности **другог степена**:
 - наређује активирање Општинског штаба за ванредне ситуације
 - наређује активирање Оперативно-комуникативног центра;
 - по одлуци штаба проглашава ванредну ситуацију и стање елементарне непогоде и друге несреће;
 - наређује узбуђивање становништва путем електронских медија и техничких средстава за узбуђивање;
 - наређује максимално ангажовање у првом ред професионалних и хитних служби и надлежних служби Општинске управе
 - наређује обавјештавање председника савјета мјесних заједница.
- Ескалацијом опасности наређује провођење мјера приправности **трећег степена**:
 - наређује општу мобилизацију и употребу свих снага и средстава заштите и спасавања;
 - наређује прелазак свих субјеката на рад по Плану заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће;
 - наређује евакуацију и обезбјеђује ресурсе неопходне за хитан смјештај;

- сходно процјени и потребама по утврђеним процедурама наређује упућивање захтјева за додатном помоћи у људству и недостајућим материјално-техничким средствима у првом реду РУЦЗ, а за ангажовање додатних средстава, као и МУП-у РС и МО БиХ по потреби;
- наређује ограничење људи и МТС по мјесту и времену из безбједоносних разлога.

Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите

Предлаже начелнику општине поступање по Плану приправности. Доношењем наредбе начелника о поступању по Плану приправности непосредно организује провођење мјера приправности **првог степена**:

- шаље упозорења становништву о предстојећој опасности,
- уводи дежурства у Одсјеку за општу управу и заједничке послове,
- преноси наредбу за стављање повишеног степена приправности професионалних хитних служби и надлежних одјељења општинске управе,
- организује преношење наредбе о предузимању мјера приправности у установама, привредним друштвима и другим правним лицима од значаја за заштиту и спасавање на подручју општине.

По наредби начелника, организује провођење мјера **другог степена** приправности:

- сазива чланове Општинског штаба за ванредне ситуације,
- сазива и активира оперативно-комуникативни центар (Прилог плана приправности 2 – локације засједања штаба и локација оперативно – комуникативног центра),
- по проглашењу ванредне ситуације обавјештава становништво о томе и ставља система за узбуђивање становништва у приправност,
- прати ангажовање снага заштите и спасавања првог позива (професионалних хитних служби на подручју општине),
- доношењем Наредбе о дјелимичној или општој мобилизацији поступа по Плану мобилизације,
- прати стање и непосредно се стара о провођењу мјера заштите и спасавања на угроженом подручју и предлаже Команданту штаба предузимање одређених конкретних радњи и поступака у циљу што ефикаснијег провођења мјера заштите и спасавања угрожених и настрадалих.

Ескалацијом опасности предвиђено је провођење мјера приправности **трећег степена**:

- спроводи општу мобилизацију и употребу свих снага и средстава заштите и спасавања;
- обезбјеђује прелазак свих субјеката на рад по Плану заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће;
- сходно процјени и потребама по утврђеним процедурама обезбјеђује упућивање захтјева за додатном помоћи у људству и недостајућим материјално-техничким средствима у првом реду РУЦЗ, а за ангажовање додатних средстава, као и МУП-у РС и МО БиХ;
- преноси наређење и прати реализацију ограничења кретања људи и МТС из безбједоносних разлога.

Оперативно-комуникативни центар

Након активирања другог степена опасности активира се и оперативно-комуникативни центар који извршава следеће задатке:

- Успоставља рад по смјенама и према постојећем Плану (Прилог 5)
- Оперативно-комуникативни центар прима позиве, обрађује их и просљеђује професионалним, хитним и другим службама за заштиту и спасавање.
- Оперативно-комуникативни центар пружа информациону и комуникациону подршку управљању и спровођењу активности заштите и спасавања, у складу са планом заштите и спасавања.
- Оперативно-комуникативни центар обавјештава о несрећама и надлежне инспекцијске службе, у зависности од врсте елементарне непогоде и друге несреће.
- Оперативно-комуникативни центар који даје знак опасности дужан је, путем електронских медија, непосредно након давања знака, упознати грађане и органе власти о разлозима давања знака опасности.
- Све информације просљеђује Општинском штабу за ванредне ситуације

Општински штаб за ванредне ситуације

- Сходно Плану приправности, активирањем Општинског штаба за ванредне ситуације се на ванредној сједници упознаје са стањем и предузетим мјерама.
- На основу сазнања и увида о непосредној опасности Општински штаб за ванредне ситуације предлаже начелнику општине доношење Одлуке о проглашењу ванредне ситуације и стања елементарне непогоде и друге несреће на подручју општине.
- Проглашавањем ванредне ситуације Општински штаб проводи задатке по Плану заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће у општини.
- Процјењује угроженост од настанка ванредне ситуације.
- Руководи и координише рад субјеката и снага система заштите и спасавања у општини у ванредној ситуацији.
- Руководи и координира у спровођењу мјера и задатака заштите и спасавања.
- Наређује употребу снага за заштиту и спасавање, средстава помоћи и других средстава која се користе у ванредним ситуацијама.
- Ради на редовном информисању становништва о ризицима, опасностима и предузетим мјерама.
- Сарађује са надлежним Републичким органима заштите и спасавања и штабовима за ванредне ситуације сусједних општина.

Одјељење за општу управу

Врло важну улогу у приправности, али и касније игра Одјељење за општу управу, јер оно за ванредне ситуације користи своје капацитете као административни дио штаба. У складу са тим, Одјељење ради и следеће:

- припрема нацрте, односно приједлоге одлука, других прописа, општих и појединачних аката које доноси командант штаба за ванредне ситуације (начелник општине);
- води евиденцију ангажовања Општинског штаба за ванредне ситуације;
- обавља савјетодавне послове из надлежности начелника општине;
- обезбјеђује међуресорну сарадњу у току припрема за надоласећу опасност;

- сачињава приједлоге плана потреба људских и МТС ресурса у сарадњи са Одсјеком за општу управу и заједничке послове и Самосталним стручним сарадником за послове цивилне заштите;
- прати друштвене мреже, медије, те о свему од значаја за Команданта штаба издваја и припрема информативни билтен са којим упознаје команданта, замјеника команданта, начелника и штаб свако јутро у 09.00 часова и поподне у 18.00 часова, а по потреби и чешће.

Установе, привредна друштва и друга правна лица од значаја за заштиту и спасавање на подручју општине Станари

Одлуком Начелника општине одређене су установе, привредна друштва и друга правна лица од значаја за заштиту и спасавање која су обавезна поступити у складу са чланом 23. Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама, односно Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће и поступати по истом. Сходно Наредби о поступању по Плану приправности проводе задатке наређеног нивоа- степена приправности.

Динамика реализације задатих циљева

Надлежни ниво одлучивања –Начелник општине, утврђује мјере и активности које је потребно предузети у циљу подизања нивоа приправности спасилачких и хитних служби и других снага одговора на виши ниво, уз јасно дефинисане приоритете, извршиоце и одговорна лица, динамику реализације односно рокове и начин финансирања. Саставни дио овог плана је донесена Одлука начелника општине о нивоу приправности. По доношењу Одлуке о нивоу приправности цивилна заштита, остали наведени субјекти и одговорна лица који су дефинисани као извршиоци конкретних мјера и активности спроводе донесену одлуку.

VII-1 СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ПРИПРАВНОСТИ И АКТИВНОСТИ УСМЈЕРЕНЕ НА ПОБОЉШАЊЕ СИСТЕМА ЗАШТИТЕ ОД ЗЕМЉОТРЕСА

Редни Број	ВРСТА АКТИВНОСТИ	ИЗВРШИЛАЦ	УЧЕСНИК	РОК	НАПОМЕНА
1.	За вријеме повећане опасности од земљотреса, провести потребне мјере у складу са одређеним степеном приправности према Плану приправности, и о свему благовремено и редовно обавјештавати становништво, надлежне органе и лица одговорна за заштиту и спасавање.	Одсјек за општу управу и заједничке послове/ Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите	-Служба за информисање -ТВСЈСтанари -ПС Станари - ШУ Добој	По потреби	Према Плану приправности
2.	Информативним активностима афирмисати позивање на број 121-ОКЦ Цивилне заштите Станари, као и друге бројеве телефона за хитне интервенције 122-полиција, 123-ватрогасци, 124-хитна помоћ.	Одсјек за општу управу и заједничке послове/ Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите	-Служба за информисање -ТВСЈ Станари -ПС Станари	По потреби	
3.	Након појаве мањих подрхтавања тла, према потреби организовати дежурство и координирати рад са органима и службама сусједних општина и градова, те предузимати и друге потребне мјере.	Одсјек за општу управу и заједничке послове/ Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите	-Подручно одјељење ЦЗ Добој -Службе цивилне заштите општина Добој, Прњавор, Теслић	По потреби	
4.	Додатано уређење простора и објеката у функцији заштите и спасавања.	-Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне дјелатности -Одјељење за привреду, пољопривреду и	-Предузећа и правна лица која су својим људством и средствима укључена у систем заштите и спасавања	По потреби	

		друштвене дјелатности			
5.	Преко Министарства здравља и социјалне заштите обезбједити довољну количину лијекова и медицинских средстава које се могу користити у случају земљотреса	-ЈУ Дом Здравља Станари	-Апотекарске установе на подручју општине Станари	По потреби	
6.	Преко Министарства трговине и туризма обезбједити пакете са храном, водом и средствима за хигијену за оне који због земљотреса остану без крова над главом или се неко вријеме не могу вратити у своје домове.	- Одјељење за просторно уређење,стамбено-комуналне послове и екологију	-Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите - Одјељењу за привреду и финансије, -ОО Црвеног крста Станари -ЈУ Центар за социјални рад Станари	По потреби	
7.	Провјерити техничку исправност расположиве грађевинске механизације, возила и опреме потребне за акције чишћења рушевина и заштиту и спасавање и утврдити начине њиховог ангажовања.	-Одјељење за просторно уређење, стамбено - комуналне послове и екологију	-Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите	По потреби	
8.	Довести у стање приправности људства, опреме и средстава потребних за спровођење акције заштите, спасавања и пружања помоћи погођеном становништву. Преко савјета мјесних заједница и повјереника за заштиту и спасавање ажурирати евиденцију лица којима је потребна помоћ других лица .	-Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите	- Старјешине јединица ЦЗ, руководиоци организације и удружења који се са људством и средствима укључују у акције заштите и спасавања -Повјереници за заштиту и спасавање -Савјети МЗ	По потреби	

ПРИЛОГ 1. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Нивои приправности

У Плану приправности задаци и поступци су разврстани по нивоима, односно степенима приправности (три степена).

I – Степен - У случају да први удар није изазвао веће штете.

- упозоравање становништва о предстојећој опасности,
- стављање у приправност професионалних и хитних служби, служби и надлежних Одјељења Општинске управе и дијела специјализованих јединица цивилне заштите,
- увођење дежурства у Одсјеку за општу управу и заједничке послове,
- преношење Наредбе о предузимању мјера приправности установама, привредним друштвима и другим правним лицима на подручју општине која су Одлуком начелника општине обавезна поступити у складу са чланом 23. Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама.

II – Степен - Ако се јачи земљотрес поново јави на неком подручју сусједних општина.

- активирање Општинског штаба за ванредне ситуације,
- активирање Оперативно-комуникативног центра,
- проглашавање ванредне ситуације и стања елементарне непогоде и друге несрећена дијелу или цјелокупном подручју општине,
- узбуњивање становништва,
- ангажовање снага заштите и спасавања првог позива (професионалних и хитних служби на подручју општине),
- провођење дјелимичне мобилизације сходно насталим потребама,
- провођење благовремене евакуације ако је потребно, а у складу са Планом заштите и спасавања од природних и других несрећа.

III – Степен - Ако се јачи земљотрес деси на простору општине Станари али уз минималне штете.

- провођење опште мобилизације свих расположивих снага и средстава на подручју општине.
- прелазак свих субјеката на рад по Плану заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће,
- провођење евакуације и збрињавања,
- сходно утврђеним процедурама упућивање захтјева за додатном помоћи у људству и материјално-техничким средствима надлежним републичким и државним органима и институцијама,
- ограничавање кретања становништва по мјесту и времену из безбједоносних разлога.

ПРИЛОГ 2. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: План размјештаја Општинског штаба и ОКЦ

	Адреса локације	Просторија бр.	Кључ од просторије код:	Број телефона код кога је кључ	Напомена
Општински Штаб за ВС	Станари – Рашковци бб, бивша зграда управе -ЕФТ	24			Сала за састанке
ОКЦ					-

ПРИЛОГ 3. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак чланова Општинског штаба за ванредне ситуације

Ред. бр.	Функција	Име и Презиме	Контакт телефон	Адреса
1.	Командант штаба	Радојица Ћелић	066/240-547	Митровићи бб
2.	Замјеник Ком. штаба	Денис Стевановић	065/896-108	Доња Остружња бб
3.	Начелник штаба	Бранко Вуковић	065/860-271	Станари бб
4.	Члан	Горан Драгојловић	065/078-406	Добој
5.	Члан	Љубиша Станковић	065/917-825	Брстово бб
6.	Члан	Бернарда Глигоровић	065/957-441	Љеб бб
7.	Члан	Ненад Стевановић	065/661-531	Доња Остружња бб
8.	Члан	Дијана Смиљанић Ћекић	065/841-383	Љеб бб
9.	Члан	Душан Кулушић	066/116-333	Добој
10.	Члан	Владо Кајганић	065/669-033	Станари бб
11.	Члан	Славен Јеринић	065/607-630	Рашковци бб
12.	Члан	Радојица Ћекановић	065/034-022	Станари бб
13.	Члан	Љубинка Јованчевић	066/996-999	Рашковци бб
14.	Члан	Сузана Квржић	065/763-488	Радња Доња бб
15.	Члан	Марина Бијељић	066/338-365	Станари бб
16.	Члан	Горан Панчић	065/809-360	Осредак бб
17.	Члан	Бранкица Ћелић	065/871-275	Митровићи бб

ПРИЛОГ 4. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак повјереника ЦЗ са бројевима телефона

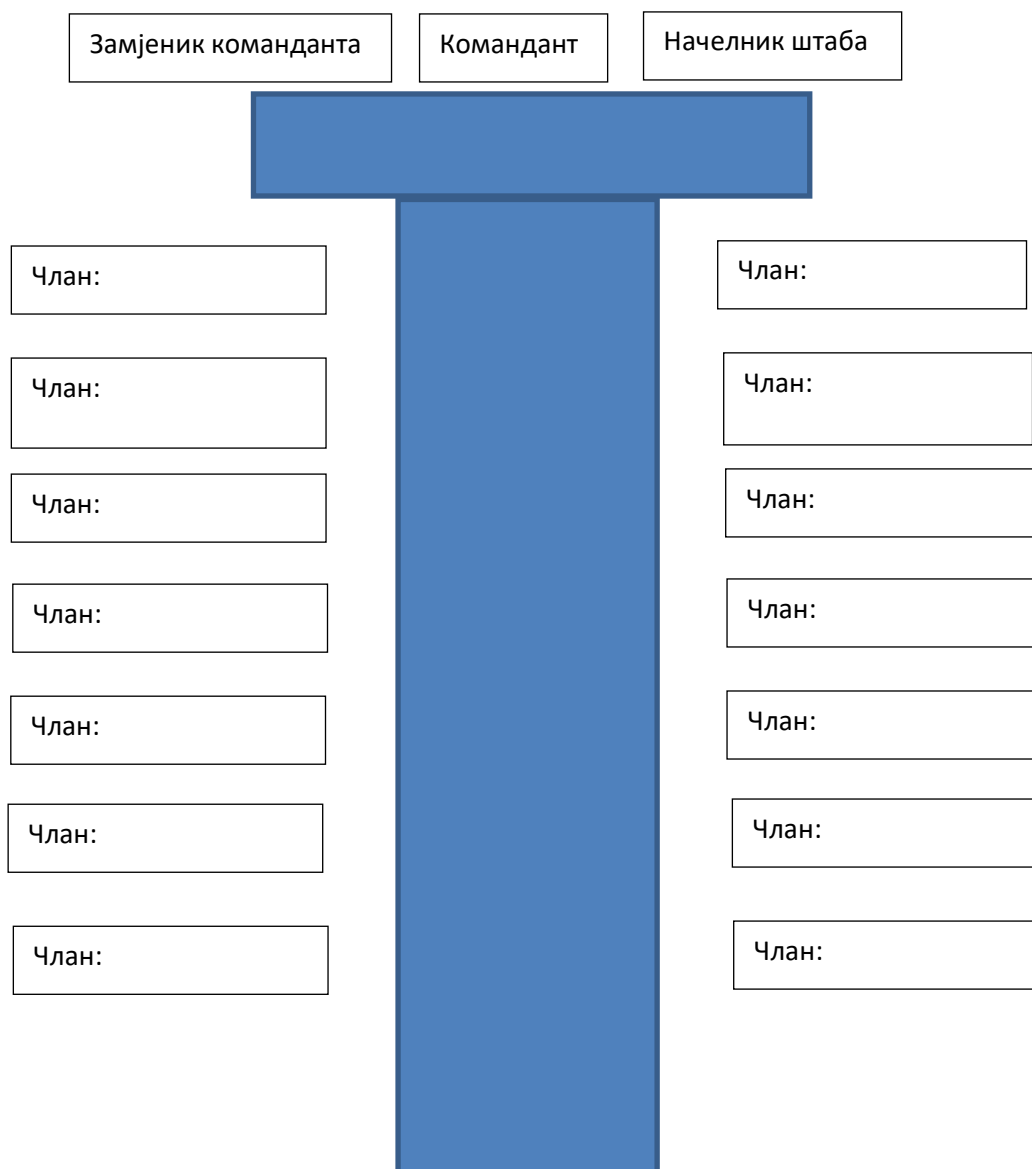
Ред. бр.	Мјесна заједница	Повјереник	Контакт телефон/е-маил	Адреса
1.	Станари Центар	Радотица Максимовић	065/641-493	Станари бб
2.	Станари	Милош Кајганић	064/40 42 732	Станари бб
3.	Рашковци	Славен Јеринић	066/623-590	Рашковци бб
4.	Остружња Горња	Бранислав Бјеличић	065/939-352	Остружња Горња бб
5.	Јелањска	Зоран Рауковић	065/639-149	Јелањска бб
6.	Митровићи	Бранислав Кузмановић	065/577-588	Митровићи бб
7.	Цвртковци	Драган Лазич	066/195-602	Цвртковци бб
8.	Брестово	Радован Козаревић	065/468-121	Брестово бб
9.	Драгаловци	Горан Вожњаковић	066/652-334	Драгаловци бб
10.	Љеб	Драган Бјелошевић	066/741-772	Љеб бб
11.	Радња Доња	Горан Благојевић	066/678-170	Радња Доња бб
12.	Остружња Доња	Горан Ристић	065/425-409	Остружња Доња бб
13.	Церовица	Мирко Кесер	065/331-025	Церовица бб
14.	Осредак	Дарио Блажевић	066/678-170	Осредаки бб

ПРИЛОГ 5. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: План дежурства у ОКЦ/Одсјеку за општу управу и заједничке послове

Смјена	Име и презиме	Вријеме	Напомена
Прва смјена	1. 2.	06.00-14.00	
Друга смјена	1. 2.	14.00-22.00	
Трећа смјена	1. 2.	22.00-06.00	
Слободно вријеме	Након смјене у ОКЦ лица одмарају 24h		

Напомена: ОКЦ Станариније формиран

ПРИЛОГ 6. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Начин сједења чланова Општинског штаба за ванренде ситуације

ПРИЛОГ 7. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак опреме неопходне за рад штаба

Р.бр.	Врста опреме	Количина	Ко даје	Напомена
1.	Видео пројектор	1 ком	Општинска управа	
2.	Телефон	3 ком		
3.	Рачунар	3 ком		
4.	Принтер	3 ком		
5.	Карта Општине Станари 1:50000	1 ком		
6.	План насеља Општине Станари	1 ком		
7.	Агрегат за електричну енергију	1 ком		
8.	Интернет конекција			
9.	Папир			
10.	Титулари за чланове штаба	 ком		
11.	Радио пријемник	1 ком		
12.	ТВ	1 ком		

ПРИЛОГ 8. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак неопходних докумената за рад штаба и ОКЦ

ОПШТИНА СТАНАРИ

1. Списак предсједника актива МЗ са бројевима телефона
2. Списак чланова штаба са бројевима телефона
3. Споразуми и уговори потписани са привредним друштвима и сусједним општинама, а везани за заштиту и спасавање
4. Процјена угрожености општине од природних и других несрећа
5. План заштите и спасавања од природних и других несрећа
6. Одлуке о заштити и спасавању донесене у Општини Станари

РЕПУБЛИКА СРПСКА

1. Закон о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама
2. Закон о измјени закона о Републичкој управи.
3. Закон о заштити од пожара
4. Закон о превозу опасних материја
5. Закон о промету експлозивних материја и запаљивих течности и гасова
6. Закон о измјенама и допунама закона о промету експлозивних материја и запаљивих течности и гасова.
7. Закон о противградној заштити
8. Закон о систему јавних служби
9. Закон о измјени и допунама закона о систему јавних служби
10. Закон о заштити природе
11. Закон о волонтирању
12. Закон о положају и овлашћењима црвеногкрста Републике Српске
13. Закон о измјенама и допунама закона о положају и овлашћењима црвеногкрста Републике Српске
14. Закон о робним резервама.
15. Закон о заштити од нејонизујућих зрачења
16. Правилник о утврђивању здравствене способности грађана за учешће у заштити и спасавању
17. Правилник о мјерама за спречавање удеса и смањење посљедица удеса за живот људи, материјалних добара и животне средине
18. Правилник о начину употребе знакова заштите и спасавања у ванредним ситуацијама
19. Правилник о обуци и поступању грађана у случају опасности
20. Правилник о изгледу, садржају и употреби идентификационог документа за припаднике јединица и тимова цивилне заштите у систему заштите и спасавања
21. Упутство о одјећи и ознакама припадника јединица и тимова цивилне заштите у систему заштите и спасавања
22. Упутство о тражењу, пружању и прихватању помоћи заштите и спасавања у ванредним ситуацијама
23. Упутство о пословима изадаца и начину рада по вјереника цивилне заштите
24. Уредбу о организацији и начину функционисања система осматрања, обавјештавања и обуки
25. Одлуку о обавези давања материјалних средстава за потребе цивилне заштите Споразум о сарадњи у остваривању задатака цивилне заштите и др

ОСТАЛА ДОКУМЕНТА

Оквирни закон о заштити и спасавању људи и материјалних добара од природних, или других несрећа у БиХ.

ПРИЛОГ 9. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Списак средстава неопходних за рад
ОКЦ

Ред. бр.	Назив опреме	ком
1.	Телефон	2
2.	Факс	1
3.	Карта општине Станари 1:50000	5
4.	Принтер	1
5.	Табла	3
6.	Телевизор	1
7.	Интернет модем	1
8.	Батеријска лампа	5
9.	Пакет свијећа	2
10.	Батерије 1,5 V	20
11.	Рачунар	2
12.	Радио станица КТ	1
13.	Радио станица УКТ	1
14.	Ручне УКТ радио станице	5

ПРИЛОГ 10. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Контакт телефони значајни за спровођење мјера заштите и спасавања од земљотреса

Ред. бр.	Општина	Лице за контакт	Контакт телефон/е-маил	Адреса
1.	РУЦЗ			
2.	Подручно одјељење РУЦЗ Добој	Владо Ђурановић	065/160-819	Добој
3.	Шеф ЦЗ Општина Добој	Ненад Остојић	065/302-304	Добој
4.	Шеф ЦЗ Општина Теслић			
5.	Шеф ЦЗ Општина Прњавор			
6.	Шеф ЦЗ Општина Дервента			
7.	Шеф ЦЈБ Добој			
8.				
9.				
10.				

ПРИЛОГ 11. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Дневник рада ОКЦ

ДНЕВНИК РАДА ЗА _____ ГОДИНУ

[illegible]

Напомена: Дневник рада закључује се на крају календарске године службеном забиљешком, која сеуписује након посљедњег редног броја у дневнику рада и садржи укупан број заведенихаката, датум састављања забиљешке и потпис руководиоца оперативног центра.

ПРИЛОГ 12. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Књига примљених-послатих докумената ОКЦ

КЊИГА ПРИМЉЕНИХ-ПОСЛАТИХ ДОКУМЕНАТА ЗА _____ ГОДИНУ

Р. Бр.	Број документа/акта	Пошиљалац (Име и презиме)	Вријеме уручења (датум, час, минут)	Име и презиме примаоца документа	Потпис пошиљача	Потпис примаоца	Напомена

Напомена: Књига примљених-послатих докумената закључује се на крају календарске годинеслужбеном забиљешком, која се уписује након последњег редног броја.

ПРИЛОГ 13. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Дневник одржавања радио-везеОКЦ

ДНЕВНИК ОДРЖАВАЊА РАДИО-ВЕЗЕ

Р. Бр.	Вријеме одржавања радио везе (датум, час, минут)	Извор информација (Име и презиме даваоца информација)	Име и презиме примаоца информација	Садржај информације	Напомена

Напомена: Дневник одржавања радио-везе закључује се на крају мјесеца и календарске годинеслужбеном забиљешком, која се уписује након посљедњег редног броја у мјесецу, а загодину након посљедњег редног броја у децембру.

ПРИЛОГ 14. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Службена забиљешка ОКЦ

СЛУЖБЕНА ЗАБИЉЕШКА

Вријеме пријема информације (датум, час, минут)	Извор информације (Име и презиме)	Садржај информације	Име и презиме примаоца информације	Вријеме прослијеђивања информације (датум, час, минут)	Прималац прослијеђене информације (датум, час и минут)	Напомена

ПРИЛОГ 15. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ: Преглед овлашћених и оспособљених правних субјеката за заштиту и спасавање од земљотреса

Р.бр.	Назив	Адреса	Контакт особа	Контакт телефон
1.	Општинска управа општине Станари	Станари	Драже Ћелић	065/883-522
2.	ЈЗУ Дом здравља Станари	Станари	Славен Јеринић	065/607-630
3.	ЈУ Центар за социјални рад	Станари	Дарко Тутњевић	065/688-778
	ЗП Електро Добој	Добој	Дежурни	053/209-707 053/209-700
4.	Електрокрајина – радна јединица Прњавор	Прњавор	Дежурни	051/645-388
5.	ЈКП Екосфера	Рашковци	Миломир Стевановић	065600061
6.	Шумско газдинство Добој	Добој	Управник	066/809-964
7.	Основна школа, Десанка Максимовић“ Станари	Станари	Александар Ристић	066/618-137
8.	Црвени крст општине Станари	Станари	Душан Кулушић	066/116-333
9.	ЈУ Центар за културу	Станари	Зоран Попадић	065/353-544
10.	ЕФТ – рудник и Термоелектрана Станари	Драгаловци	Драган Смиљанић	066/786-575
11.	Суботић Инжењеринг	Драгаловци	Миро Суботић	065/546-947
12.	Градња Вукајловић	Брестово	Гостимир Вукајловић	065/672-598
13.	Боро д.о.о.	Цвртковци	Зоран Тутњевић	065/518-316
14.	Вукајловић д.о.о. – Бензинска пумпа	Станари	Стево Вукајловић	065/537-746
15.	Тодорић Лукс д.о.о.	Станари	Љубинко Тодорић	065/560-101 065/684-729
16.	ЈП „Драганић“	Радња Доња	Млађан Драганић	065/549-960
17.	ЈП „Васиљ“	Церовица	Саво Васиљевић	065/431-575
18.	„МЕДИКО-ВЕТ“ ветеринарска амбуланта и апотека	Станари	Радојица Ђекановић	065/034-022

ПРИЛОГ 16. ПЛАНА ПРИПРАВНОСТИ : Знаци за узбуњивање грађана

	УПОЗОРАВАНА НА ДОЛАЗЕЋЕ ПРИБИРОДНЕ И ДРУГЕ ОПАСНОСТИ: надолazeћиводниталас, пожаркоји се приближаваодређеном подручју, приближавањесолује, загађивање животне средине и слично. УКЉУЧИТЕ РАДИО ИЛИ ТВ ПРИЈЕМНИК! Информишите се о догађају из поузданих извора! Слушајте саопштења о врсти надолazeће опасности и мјерама које је потребно предузети! Предузмите мјерезаштите које ће вам помоћи у припреми за опасност!
	УПОЗОРАВАНА НЕПОСРЕДНУ ОПАСНОСТ ОД П ОЖАРА, ПОПЛАВА, ПУЦАЊА НА СИПА, РАДИОЛОШКИХ ИЛИ ХЕМИЈСКИХ НЕСРЕЋА, ВОЈНИХ НАПАДА И ДРУГИХ ОПАСНОСТИ УКЉУЧИТЕ РАДИО ИЛИ ТВ ПРИЈЕМНИК! Информишите се о догађају из поузданих извора! Слушајте саопштења о врсти опасности и мјерама које је потребно предузети! Хитно предузмите мјерезаштите из саопштења!
	ДОДАТНИ ЗНАК ЗА УЗБУЊИВАЊЕ ВАТРОГАСНИХ И ДРУГИХ ЈЕДИНИЦА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОСТАНИТЕ МИРНИ! Знак за узбуњивање односи се на припаднике ватрогасних и других јединица заштите и спасавања које одмах треба да поступе према утврђеним правилима.

ПЛАН МОБИЛИЗАЦИЈЕ

VIII ПЛАН МОБИЛИЗАЦИЈЕ

У складу са Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 121/12) чланови 147. и 148. посвећени су плановима. Посебно се у члану 147. наведеног Закона наводи да је План мобилизације саставни дио Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће у Републици Српској. Садржај самог плана предвиђен је Уредбом о садржају и начину израде Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће („Службени гласник Републике Српске“, број: 101/21)у члановима од 44. до 48.

Планом мобилизације разрађује се начин, поступци, мјере и активности којима се оперативне снаге и други субјекти од значаја за заштиту и спасавање активирају, односно доводе у стање приправности/готовости за извршавање задатака заштите и спасавања и пружања помоћи. Мобилизација обухвата поступке, задатке и активности које по наређењу Начелника општине спроводи Општински штаб за ванредне ситуације, јединице цивилне заштите, повјереници заштите и спасавања, руководиоци привредних друштава и других правних лица у складу са својим плановима, којима се осигурава организовано активирање и употреба снага заштите и спасавања. Планом мобилизације постижу се сљедећи циљеви:

- брзо и ефикасно активирање снага и средстава од значаја за заштиту и спасавање.
- подизање нивоа спремности спасилачких и хитних служби и других снага одговора на елементарну непогоду и другу несрећу.
- провјера предложених рјешења у пракси и стално прилагођавање/ревизија.

Мобилизација и ангажовање грађана, штабова за ванредне ситуације, јединица и тимова цивилне заштите и повјереника заштите и спасавања и других органа и организација у спровођењу задатака заштите и спасавања, обавља се сљедећим редослиједом:

- а) у случају земљотреса на подручју општине Станари, у заштиту и спасавање се укључују привредна друштва и надлежни органи за заштиту и спасавање, ватрогасне јединице, јединице цивилне заштите, остале јединице и други облици организовања заштите и спасавања, те одговарајуће хуманитарне и друге организације и грађани,
- б) ако је земљотрес погодио подручје више општина/градова, у заштиту и спасавање се укључују сва привредна друштва, установе и организације чија је дјелатност заштита и спасавање, штабови за ванредне ситуације, јединице и тимови цивилне заштите и други облици организовања заштите и спасавања, хуманитарне и друге организације и грађани.

Овим Планом мобилизације утврђују се снаге, средства и опрема која се мобилише; редослијед активирања/мобилизације; одговорна лица; мобилизацијска мјеста и вријеме трајања мобилизације; начин позивања- према варијантама позивања; поступање по пријему наређења за мобилизацију; руковођење, координација и сарадња у мобилизацији; начин, организација и лица одговорна за успостављање и функционисање система веза; извјештавање; и начин снабдијевања, техничког, саобраћајног и здравственог осигурања у мобилизацији.

8.1. Снаге, средства и опрема планиране за случај мобилизације

На подручју општине, ако је земљотрес погодиоњено подручје, Начелник, по проглашењу ванредне ситуације на сједници Општинског штаба ванредне ситуације, а у складу са чланом 22., став (1), тачка б), под 11) Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама, наређује мобилизацију и употребу снага и средстава за заштиту и спасавање у складу са процјеном и потребама, односно поступање по Плану заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће. Мобилизација се врши према сљедећем редослиједу:

1. професионалне и хитне службе са људством и опремом, стално оперативне снаге:
 - ТВСЈ Станари,
 - служба хитне помоћи ЈУ Дома здравља Станари,
 - остале службе у оквиру својих редовних послова и задатака у области брзог дјелатности и ветеринарске заштите, водо и електро снабдијевања и комуналних дјелатности.
2. јединице цивилне заштите опште намјене и повјереници,
3. јединице цивилне заштите специјалистичке намјене,
4. привредна друштва и друга правна лица на подручју општине која суобавезна поступати у складу са чланом 23. Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама, према Одлуци Начелника.
5. грађани, радио аматери.

8.2. Врсте мобилизације према обиму

Модел мобилизације	Принцип избора модела мобилизације
ПОТПУНА МОБИЛИЗАЦИЈА	Ако је елементарна непогода или друга несрећа, са катастрофалним обликом, захватила цијело подручје Републике, више општина или градова, укључујући и локалне заједнице, односно већи дио општине Станари, примјењује се модел потпуне мобилизације. У заштиту и спасавање укључују се све расположиве снаге општине. Штаб за ванредне ситуације ангажује све снаге и средства које му стоје на располагању, од привредних друштава, установа, организација чија дјелатност може бити и заштита и спасавање, свих основних јединица ЦЗ и њихових тимова, као и друге облике организованих снага заштите и спасавања, па преко хуманитарних и других организација и на крају саме грађане. Ангажују се радио аматери као основ комуникације на самом почетку проглашења ванредне ситуације.
ДЈЕЛИМИЧНА МОБИЛИЗАЦИЈА	Ако је елементарна непогода или друга несрећа захватила општину и сусједне општине, али нема катастрофални облик, односно ако је захватила више одређених подручја општине, онда се примјењује модел дјелимичне мобилизације. У заштиту и спасавање укључују се оне снаге чији ће ангажман допринијети адекватном одговору општине на пријетећу опасност и сам догађај. У том случају активирани штаб за ванредне ситуације укључује привредна друштва и друге одговарајуће органе заштите и спасавања, ТВСЈ, јединице ЦЗ и друге облике организовања заштите и спасавања као и хуманитарне и друге организације, као и сме грађане ако је потребно.
ПАРЦИЈАЛНА МОБИЛИЗАЦИЈА	Ако је елементарна непогода или друга несрећа захватила мањи дио општине, односно одређено привредно друштво или правно лице, а може се дефинисати као одређени ризични догађај на том подручју, у том случају примјењује се парцијална мобилизација. Локални кризни центар ангажује снаге одређених служби заштите и спасавања, ТВСЈ, одређене јединице ЦЗ или само један њен дио. Свакако треба напоменути да су друга привредна друштва и службе које себаве заштитом и спасавањем дужне пружити помоћ угроженом привредном друштву или правном лицу у обиму којим се не угрожавају њихови капацитети заштите и спасавања.
МОБИЛИЗАЦИЈА ЗБОГ ОБУКЕ	У циљу оптимизације снага заштите и спасавања за планиране активности, примјењује се мобилизација јединица и тимова цивилне заштите због њихове обуке, вјежби и сл. Поступак и протокол овакве мобилизације треба бити што вјеродостојнији стварности, што га у основи представља као први корак припреме за контролисање притиска и стреса, као неизоставних пратиоца свих катастрофалних стања на припаднике јединица и тимова ЦЗ. Ова врста мобилизације се унапријед планира, али сам начин позивања треба садржавати дискретну форму, озбиљност и хитност доласка на предвиђену локацију за мобилизацију. Нормативно, сами позиви треба да се доставе 15 дана прије, али вјеродостојност у себи садржи и фактор хитности, што је основна идеја ове варијанте.

8.3. Начини позивања

Избор могућности којима располаже локална заједница у вези начина позивања мобилизацијских снага ослања се на техничке карактеристике система који сенамјеравају искористити у неким варијантама, али и на алтернативне начине, када је то неопходно. Разлучили смо сљедеће прихватљиве начине позивања.

НАЧИН ПОЗИВАЊА	КАРАКТЕРИСТИКЕ
ТЕЛЕФОНИЈА ФИКСНА И МОБИЛНА	Као један од најбржих и најпоузданијих начина позивања свакако је фиксна телефонија. Њу све брже истискује мобилна телефонија, као савременији, бржи, а самим тим и ефикаснији начин протока информација и пласирања позива. У овој варијанти ћемо мобилну телефонију третирали у чистом облику телефонског позива и обичне СМС поруке. Предност који нуди овај начин позивања се очитује чињеницом да готово нема лица које не посједује мобилни телефон, а са друге стране лице које се позива доступно је у сваком тренутку, с обзиром на покривеност подручја сигналом. Још давно је усвојен принцип евидентирања података за припаднике од интереса за цивилну заштиту, у које је инволвиран и телефонски број фиксног, а наравно и мобилног телефона.
СРЕДСТВА ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА	Користећи услуге средстава јавног информисања можемо пласирати различите врсте информација, у које су могу убројити и позиви за мобилизацију. На располагању нам могу бити средства јавног информисања која покривају шире подручје или само на нивоу локалне заједнице. Поред телевизије, радија, писаних медија битно је поменути и електронске портале који могу имати мултимедијални облик, а временом добијају на значају и свакако припадају напредним технологијама. Овај начин позивања има глобални формат, али му може изостати поузданост као озбиљан недостатак у односу на претходни и наредни начин позивања.
ИНТЕРНЕТ И ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ	Временом интернет и друштвене мреже добијају на значају и освајају примат у протоку и пласирању информација које имају потребан формат, између осталог и за потребе заштите и спасавања. Без обзира да ли је за њихово кориштење употребљен компјутер, таблет или мобилни телефон, предност интернета и друштвених мрежа има мултимедијални карактер, што значи да порука коју намјеравамо прослиједити може бити у облику који желимо и који нам је најприхватљивији. Овај начин позивања, односно кореспонденције, истовремено може садржавати обје претходне варијанте и телефонију и средства јавног информисања. У евиденције личних података за припаднике од интереса за цивилну заштиту уписујемо поред бројева мобилних телефона и Е-мејл адресе.
КУРИРСКА СЛУЖБА	Као најстарији, а овдје окарактерисан као базични начин позивања путем курирске службе, не можемо рећи да је мање важан или мање сигуран. Можда није брз и свеобухватан као ови претходни, али када постоји реална могућност да ови наведени начини могу изостати због техничких разлога, онда је позивање или обавјештавање путем курирске службе најпоузданија опција. Она се у одређеним условима може комбиновати са претходним начинима што јој може дати на вриједности и умањити недостатке. Евиденција лица из курирске службе налази се у архиви СНО послови ЦЗ, нису јавно доступни јер садрже личне податке.
СИРЕНА ЗА УЗБУНУ	Ефектан начин обавјештавања, који се може третирали и као мобилизацијски позив. Упућује акустичне знакове различитог значења, од упозорења на надолazeћу опасност, непосредну опасност, узбуђивање одређених јединица, па до престанка опасности. Овај начин има дуготрајну примјену и може се сматрати базичним, попут курирске службе.

У зависности од јачине земљотресана подручју општине планира се и врста мобилизације, односно да ли ће се вршити дјелимична или потпуна мобилизација свих расположивих снага заштите и спасавања.

Најчешће ће се вршити дјелимична мобилизација, односно позивање и активирање само оних снага, средстава и опреме, сходно процјени односно стварним оперативним потребама на терену. Само у најгорим могућим сценаријима (домино ефекат), планира се вршење потпуне мобилизације према претходно утврђеном редоследу.

8.4. Одговорна лица

У складу са Законом о заштити и спасавању, Начелник општине је одговоран за функционисање система заштите и спасавања у општини. У складу са тим, а у случају мобилизације, задаци начелника општине и других лица су како слиједи:

1. Начелник - командант Општинског штаба за ванредне ситуације, наређује мобилизацију и употребу снага и средстава за заштиту и спасавање на подручју општине.
2. Замјеник начелника - замјеник команданта, у случају одсуства или непријечености начелника, наређује мобилизацију и употребу снага и средстава за заштиту и спасавање на подручју општине.
3. Одсјек за општу управу и заједничке послове/ Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите - начелник Општинског штаба за ванредне ситуације, наређује активирање и употребу Плана мобилизације и мобилизацију снага заштите и спасавања, координира и прати извршење мобилизације и предузима све потребне мјереи радње у циљу успјешног извршења мобилизације.

Мобилизацијом јединица цивилне заштите руководи Општински штаб за ванредне ситуације, а мобилизацијом привредних друштава и правних лица руководе директори и одговорна лица. Свако од наведених привредних друштава и правних лица требало би да изради своје Планове мобилизације у случају ванредне ситуације.

VIII – 1 УПУТСТВО ЗА ИЗВРШЕЊЕ МОБИЛИЗАЦИЈЕ

8.1.1. Начин позивања, саопштавања и преношења наређења за мобилизацију

На подручју општине позивање, саопштавање и преношење наређења за мобилизацију вршиће се на следеће начине:

1. путем фиксне и мобилне телефоније,
2. преко курирско-позиварске службе.

Најчешћи начин позивања, саопштавања и преношења наређења за мобилизацију због ефикасности и брзине биће свакако путем фиксне и мобилне телефоније, уколико не дође до прекида функционисања исте приликом земљотреса на подручју општине. У бази података попуна и мобилизацију снага заштите и спасавања на прописаним прегледима за вођење евиденције чланова Општинског штаба за ванредне ситуације, припадника јединица цивилне заштите и повјереника заштите и спасавања, поред основних личних података, водисе и ажурна евиденција и о бројевима телефона. Такође се води и ажурна евиденција привредних друштава и других правних лица од значаја за заштиту и спасавање на подручју општине, која поред назива друштва садржи и следеће податке: телефон и адресу, име и презиме руководиоца, мобилни телефон, преглед средстава од интереса за заштиту и спасавање којима привредно друштво располаже.

Позивање лица из евиденције врши се путем телефона и наређује се да сви дођу у Општински штаб за ванредне ситуације, гдје им се уручује наређење за мобилизацију. (Списак штаба са бројевима телефона – Прилог плана мобилизације 2).

Мобилизација мјесних заједница врши се позивањем Предсједника савјета мјесних заједница који даље врше мобилизацију својих структура у мјесној заједници. (Списак Предсједника савјета мјесних заједница са бројевима телефона – Прилог плана мобилизације 3).

Преношење Наредбе мобилизацији привредним друштвима и другим правним лицима врши се позивањем руководиоца истих који долазе у одсјек и преузимају наредбу, те сходно својим плановима врше мобилизацију људи и опреме. (Списак привредних друштава од интереса за заштиту и спасавање са бројевима телефона – Прилог плана мобилизације 4).

За потребе извршења мобилизације у неповољним околностима (прекид у снабдијевању електричном енергијом, прекид у функционисању фиксне и мобилне телефоније, прекид и отежано одвијање саобраћаја), организује се Курирско-позиварска служба у Одсјек за општу управу и заједничке послове. Курирско-позиварска служба покрива цијелу територију општине и састоји се од курира /достављача позива и курира позивара. По пријему наређења за извршење мобилизације Шеф Одсјека за општу управу и заједничке послове заједно са Самосталним стручним сарадником за послове цивилне заштите, позива курире достављаче позива који преузимају од њега мобилизацијске позиве по рејонима и правцима а курири позивари, који позивају припаднике на мобилизацију, врше појединачно уручивање мобилизацијских позива припадницима јединица цивилне заштите, повјереницима заштите и спасавања и Предсједницима савјета МЗ. Курирска служба Општинске управе врши достављање наредби о мобилизацији привредним друштвима и другим правним лицима која се мобилишу. Подручје општине за потребе организације и функционисања курирско-позиварске службе подијељено је по рејонима. (Списак курира са припадајућим рејоним – Прилог плана мобилизације бр. 5).

8.1.2. Поступање по пријему наређења за мобилизацију

По пријему наређења за мобилизацију Шеф Одсјек за општу управу и заједничке послове наређује активирање и употребу Плана мобилизације који се налази код Самосталног стручног сарадника за послове цивилне заштите. Врши координацију, пружа стручну помоћ, прати ток извршења мобилизације и предузима потребне мјере у циљу спровођења Наредбе о мобилизацији. У складу са околностима, примјењује се и планирани начин позивања, саопштавања и даљег преношења наређења за мобилизацију, зависно да ли ће се позивање вршити телефонски или преко курирско позиварске службе.

Шеф Одсјек за општу управу и заједничке послове стара се о реализацији наредбе о мобилизацији јединица цивилне заштите, повјереника заштите и спасавања и Предсједника савјета МЗ, према Плану мобилизације и о преношењу наредбе о мобилизацији руководиоцима привредних друштава и других правних лица која се мобилишу.

8.1.3. Руковођење, координација и сарадња у мобилизацији

Руковођење мобилизацијом врши Начелник Општинског штаба за ванредне ситуације. Приликом извршења мобилизације координира и остварује сарадњу са надлежним институцијама, привредним друштвима и службама које врше снабдијевање, техничко, саобраћајно, здравствено и друге видове осигурања мобилизације.

8.1.4. Начин, организација и лица одговорна за успостављање и функционисање система веза

У циљу брзог и ефикасног извршења мобилизације најбитније је обезбиједити функционисање система веза, саобраћајних путних комуникација и снабдијевања електричном енергијом као битним фактором у обезбјеђењу система веза. Уколико дође до прекида било ког система веза, најбитније је што прије отклонити узроке, а у међувремену обезбиједити алтернативне начине запошљавања прекида у везама. За организацију и функционисање система веза на подручју општине одговорна су следећа лица:

- Руководилац Телекомуникације РС АД Бања Лука РЈ Станари (Фиксна и мобилна телефонија),
- Директор ЕРС „ЗЕДП“ Електро-Крајина АД Бања Лука РЈ Прњавор (електро снабдијевање) и ЗП Електро-Добој (електро снабдијевање).
- Начелник Одјељења за просторно уређење, стамбено-комуналне послове и екологију општинске управе Станари (Одржавање локалне путне мреже),
- Шеф Одсјек за општу управу и заједничке послове (обезбјеђење алтернативних извора агрегата код прекида снабдијевања електричном енергијом у згради општинске управе).

8.1.5. Начин снабдијевања, техничког, саобраћајног и здравственог осигурања у мобилизацији

Обезбјеђење снабдијевања, техничког и саобраћајног осигурања мобилизације по Наредби Општинског штаба за ванредне ситуације врши се преко Општинске управе - Одсјека за општу управу и заједничке послове. Одговорно лице је начелник одјељења.

У функцији обезбјеђења снабдијевања, техничког и саобраћајног осигурања мобилизације је Одсјек за општу управу и заједничке послове. Здравствено осигурање мобилизације врши ЈЗУ „Дом здравља“ Станари.

8.1.6. Преглед мјера безбједности у мобилизацији

Пред почетак и током извршења мобилизације, спроводиће се следеће мјере безбједности:

- у сједишту Одсека за послове ЦЗ, гдје се активира План мобилизације, извршиће се обезбјеђење од стране припадника Полицијске управе Станари,
- сви учесници у мобилизацији дужни су да поступају у складу са Упутством за извршење мобилизације,
- здравствено осигурање мобилизације вршиће екипе Дома здравља Станари,
- курири, уколико то услови дозвољавају, користиће моторна возила за доставу наређења, а биће им обезбијеђено гориво за возила,
- за курирску службу обезбијеђена је лична опрема и потребна техничка средства (курирске торбице, батеријске лампе и др.)

8.1.7. Подсјетник за извршење мобилизације за команданта начелника општинског штаба за ванредне ситуације, командире јединица, повјереника и курире

Подсјетник за извршење мобилизације за команданта Општинског штаба за ванредне ситуације

У случају земљотреса Начелник општине (командант штаба за ванредне ситуације):

- Проглашава стање ванредне ситуације и наређује употребу снага цивилне заштите, привредних друштава и других правних лица на подручју општине.
- Непосредно руководи акцијама извршавања задатака заштите и спасавања/цивилне заштите.
- Наређује начелнику штаба (Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите) да изврши мобилизацију чланове штаба у просторије Општинске управе.
- По одлуци Општинског штаба за ванредне ситуације и на препоруку Начелника штаба, Командант штаба за ванредне ситуације наређује мобилизацију других снага заштите спасавања/цивилне заштите ради ангажовања на подручју општине, у складу са планом употребе.
- По одлуци Републичког штаба за ванредне ситуације, или на основу билатералног споразума са сусједним општинама, командант штаба наређује мобилизацију и упућивање грађана општине у помоћ сусједним општинама.
- Када нису довољне снаге цивилне заштите општине узаштити и спасавању становништва, командант штаба може тражити ангажовање специјализованих јединица заштите и спасавања РУЦЗ, које обављају сложеније задатке на цијелој територији Републике.
- Координира и непосредно прати ток мобилизације јединица и снага цивилне заштите.

Подсјетник за извршење мобилизације за начелника Општинског штаба за ванредне ситуације

По пријему наређења за извршење мобилизације, Самостални стручни сарадник за послове цивилне заштите (начелник штаба) ради следеће:

- Одмах долази у просторије Општинске управе – преноси Наредбу о мобилизацији и наређује активирање и употребу Плана мобилизације.
- Наређује активирање мобилизацијске курирске службу или прати мобилизацију телефоном из ОКЦ 121.

- По потреби, врши мобилизацију материјално-техничких средстава за потребе заштите и спасавања.
- Даје непосредне задатке стручним сарадницима и другим лицима у Штабу за ванредене ситуације.
- Координира и прати ток мобилизације и наређује предузимање мјера уколико мобилизација није у потпуности извршена.
- Извјештава о току и извршењу мобилизације Команданта Штаба.

Подсјетник за извршење мобилизације за курире цивилне заштите

- Курир је дужан, по пријему позива за мобилизацију - телефонски, писмено, да се одмах јави на зборно мјесто у Одсјек за општу управу и заједничке послове.
- Курир при доласку на одређено мјесто јављања, прима задужења докумената исредства.
- По задужењу, курир на задатак одлази пјешке или моторним возилом ако јепредвиђено планом мобилизације.
- У непосредном начину позивања курир лично уручује позиве лицима распоређеним у цивилну заштиту и даваоцима МТС-а.
- Курир у посредном начину уручивања, преузима позиве за одређена насеља или улицу. Примљене позиве предаје овлашћеном лицу мјесне заједнице, насељеног мјеста или улице (достављач-курир) и задужује га реверсом на број примљених позива.
- Послије разношења уручивања позива лицима из цивилне заштите и даваоцима МТС-а, задужује се доставницама о урученим позивима, као и неурученим.
- Курир прије уручивања позива лицима из цивилне заштите и даваоцима МТС-а које лично познаје и члановима породице којима може уручити позив, провјерава њихов идентитет (лична карта). По утврђивању идентитета, курир уручује позив.
- Ако лице из цивилне заштите и даваоц МТС није код куће у вријеме доласка курира (налази се на раду ван куће), а постоји могућност да се позове или да ће се ускоро вратити, курир уручује позив пунољетном члану породице, домаћину зграде или мјесној заједници (мјесној канцеларији) са захтјевом да пронађу то лице и да му позив уруче, односно ако се позив и тако не може уручити, лице које је примило дужност треба да позив врати органу од кога је позив примило, са објашњењем због чега позив није уручен.
- За лица из цивилне заштите и даваоце МТС који су по основу обавјештења, општег позива или сазнања за мобилизацију на други начин, отишли у своје јединице, приједоласка курира без позива, курир на полеђини позива подноси податке о њиховом одласку у јединице, са образложењем од кога је добио ту информацију.

У случају да лице из цивилне заштите и даваоц МТС одбије да прими позив, курир на полеђини позива прави забиљешку с датумом и временом покушаја уручења позива и отоме извјештава Одсјек за општу управу и заједничке послове. Лицу из цивилне заштите и даваоцу МТС које је болесно и лежи у кући непокретно, уручује се позив, с тим да, преко мјесне заједнице, члана породице или неког другог лица у Одсјек за општу управу и заједничке послове оправда неодазивање на позив.

8.1.8. Начин попуне и снабдијевања штаба, јединица цивилне заштите и повјереника са обвезницима и материјално-техничким средствима

Грађане и јединице цивилне заштите распоређује Одсјек за општу управу и заједничке пословеу сарадњи са Општинским штабом за ванредне ситуације (члан 22. Закона о заштити успасавању у ванредним ситуацијама). Јединице и повјереници заштите и спасавања у мјесним заједницама, попуњавају се са обвезницима цивилне заштите са подручја мјесне заједнице, уз консултацију са Предсједником савјета мјесне заједнице.

Приоритет у попуни обвезницима цивилне заштите имају попуне које се односе на:

- послове и задатке командира јединица цивилне заштите,
- послове и задатке цивилне заштите чије обављање могу вршити лица која су завршила посебну обуку (школу, курс и др.) за спасавање из снијега, геофонисти, руковооци средстава за спасавање, руковооци грађевинских машина.

Штабови, службе, јединице и повјереници заштите и спасавања, опремају се одговарајућом личном опремом и материјално-техничким средствима која су неопходна за њихову личну заштиту и за извршавање њихових задатака. Попуна сличном опремом и материјално-техничким средствима врши се набавком, док се заједничка, крупнија материјално-техничка средства и опрема (возила, машине и друга средства за заштиту и спасавање) ангажују из пописа од привредних друштава и грађана. Давање и предаја материјално-техничких средстава распоређених по материјалним формацијама у јединице цивилне заштите, врши се уз обавезно евидентирање података о средствима (технички подаци, исправност и друго), мјесту и времену предаје, кориснику средстава. Материјална средства преузимаће овлашћена лица или комисија коју образује корисник средстава за чије потребе материјална средства узимају. Материјална средства ће се примити, односно предавати на зборним мјестима, јединицама или на другим мјестима, гдје то одреди корисник средстава. О примљеном материјалном средству корисник средстава издаје потврду даваоцу средстава, која садржи податке о средству, мјесту и времену предаје, као и податке о кориснику средстава. Приликом ангажовања материјално-техничких средстава, тежиће се увијек да уз исто иде и управља њиме власник тог средства, или руковооц из привредног друштва чије је средство.

8.1.9. Преглед курира, уколико се планира такав начин позивања

У неповољним околностима (прекид у снабдијевању електричном енергијом, прекид у функционисању фиксне и мобилне телефоније) планиране снаге и средства се мобилишу, односно позивају путем курирско-позиварске службе. Курирско-позиварска служба састоји се од курира достављача позива који достављају издвојене мобилизацијске позиве по рејонима у општини и позиве разврстане по путним правцима за сеоске мјесне заједнице, и курира позивара који врше директно уручење позива мобилисаним припадницима-обвезницима јединица цивилне заштите и повјереника заштите и спасавања. У саставу курирско-позиварске службе је и курирска служба Општинске управе која врши достављање Наредби о мобилизацији привредним друштвима и другим правним лицима која се мобилишу.

Прилог 1. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Мобилизацијско мјесто и вријеме трајања мобилизације

Р.бр.	Назив	Мобилизацијско мјесто	Трајање мобилизације	Контакт телефон
1.	Општински штаб за ванредне ситуацијеи ОКЦ		1 сат	
2.	ТВСЈ		1 сат	
3.	ЈКП “Екосфера“ Станари		2 сата	
4.	ЈУ „Дом здравља“ Станари		1 сат	
5.	ПС Станари		1 сат	
6.	Црвени крст ОО Станари		2 сата	
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				

Прилог 2. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Списак чланова Општинског штаба за ванредне ситуације

Ред. бр.	Функција	Име и Презиме	Контакт телефон	Адреса
1.	Командант штаба	Радојица Ћелић	066/240-547	Митровићи бб
2.	Замјеник Ком. штаба	Денис Стевановић	065/896-108	Доња Остружња бб
3.	Начелник штаба	Бранко Вуковић	065/860-271	Станари бб
4.	Члан	Горан Драгојловић	065/078-406	Добој
5.	Члан	Љубиша Станковић	065/917-825	Брестово бб
6.	Члан	Бернарда Глигоровић	065/957-441	Љеб бб
7.	Члан	Ненад Стевановић	065/661-531	Доња Остружња бб
8.	Члан	Дијана Смиљанић Ћекић	065/841-383	Љеб бб
9.	Члан	Душан Кулушић	066/116-333	Добој
10.	Члан	Владо Кајганић	065/669-033	Станари бб
11.	Члан	Славен Јеринић	065/607-630	Рашковци бб
12.	Члан	Радојица Ћекановић	065/034-022	Станари бб
13.	Члан	Љубинка Јованчевић	066/996-999	Рашковци бб
14.	Члан	Сузана Квржић	065/763-488	Радња Доња бб
15.	Члан	Марина Бијељић	066/338-365	Станари бб
16.	Члан	Горан Панчић	065/809-360	Осредак бб
17.	Члан	Бранкица Ћелић	065/871-275	Митровићи бб

Прилог 3. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Списак предсједника савјета МЗ

Ред. бр.	Мјесна заједница	Повјереник	Контакт телефон/е-маил	Адреса
1.	Станари Центар	Радојица Максимовић	065/641-493	Станари бб
2.	Станари	Милош Кајганић	064/40 42 732	Станари бб
3.	Рашковци	Славен Јеринић	066/623-590	Рашковци бб
4.	Остружња Горња	Бранислав Бјеличић	065/939-352	Остружња Горња бб
5.	Јелањска	Зоран Рауковић	065/639-149	Јелањска бб
6.	Митровићи	Бранислав Кузмановић	065/577-588	Митровићи бб
7.	Цвртковци	Драган Лазић	066/195-602	Цвртковци бб
8.	Брестово	Радован Козаревић	065/468-121	Брестово бб
9.	Драгаловци	Горан Вожњаковић	066/652-334	Драгаловци бб
10.	Љеб	Драган Бјелошевић	066/741-772	Љеб бб
11.	Радња Доња	Горан Благојевић	066/678-170	Радња Доња бб
12.	Остружња Доња	Горан Ристић	065/425-409	Остружња Доња бб
13.	Церовица	Мирко Кесер	065/331-025	Церовица бб
14.	Осредак	Дарио Блажевић	066/678-170	Осредаки бб
15.	Станари Центар	Радојица Максимовић	065/641-493	Станари бб
16.	Станари	Милош Кајганић	064/40 42 732	Станари бб
17.	Рашковци	Славен Јеринић	066/623-590	Рашковци бб
18.	Остружња Горња	Бранислав Бјеличић	065/939-352	Остружња Горња бб

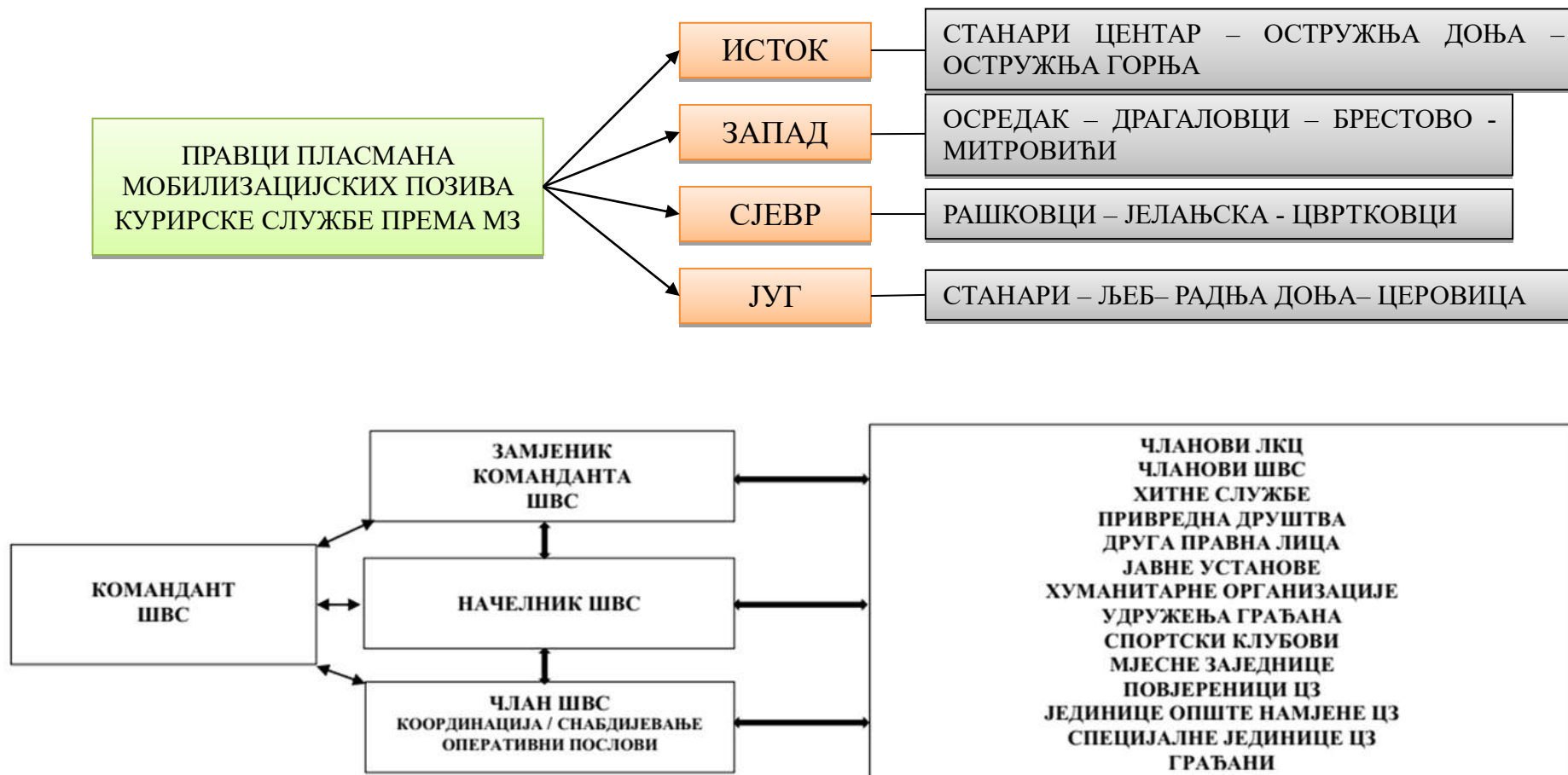
Прилог 4. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Преглед овлашћених и оспособљених правних субјеката за заштиту и спасавање у случају земљотреса

Р.бр.	Назив	Адреса	Контакт особа	Контакт телефон
1.	Општинска управа општине Станари	Станари	Драже Ћелић	065/883-522
2.	ЈЗУ Дом здравља Станари	Станари	Славен Јеринић	065/607-630
3.	ЈУ Центар за социјални рад	Станари	Дарко Тутњевић	065/688-778
	ЗП Електро Добој	Добој	Дежурни	053/209-707 053/209-700
4.	Електрокрајина – радна јединица Прњавор	Прњавор	Дежурни	051/645-388
5.	ЈКП Екосфера	Рашковци	Миломир Стевановић	065600061
6.	Шумско газдинство Добој	Добој	Управник	066/809-964
7.	Основна школа, Десанка Максимовић“ Станари	Станари	Александар Ристић	066/618-137
8.	Црвени крст општине Станари	Станари	Душан Кулушић	066/116-333
9.	ЈУ Центар за културу	Станари	Зоран Попадић	065/353-544
10.	ЕФТ – рудник и Термоелектрана Станари	Драгаловци	Драган Смиљанић	066/786-575
11.	Суботић Инжењеринг	Драгаловци	Миро Суботић	065/546-947
12.	Градња Вукајловић	Брестово	Гостимир Вукајловић	065/672-598
13.	Боро д.о.о.	Цвртковци	Зоран Тутњевић	065/518-316
14.	Вукајловић д.о.о. – Бензинска пумпа	Станари	Стево Вукајловић	065/537-746
15.	Тодорић Лукс д.о.о.	Станари	Љубинко Тодорић	065/560-101 065/684-729
16.	ЈП „Драганић“	Радња Доња	Млађан Драганић	065/549-960
17.	ЈП „Васиљ“	Церовица	Саво Васиљевић	065/431-575
18.	„МЕДИКО-ВЕТ“ ветеринарска амбуланта и апотека	Станари	Радојица Ђекановић	065/034-022

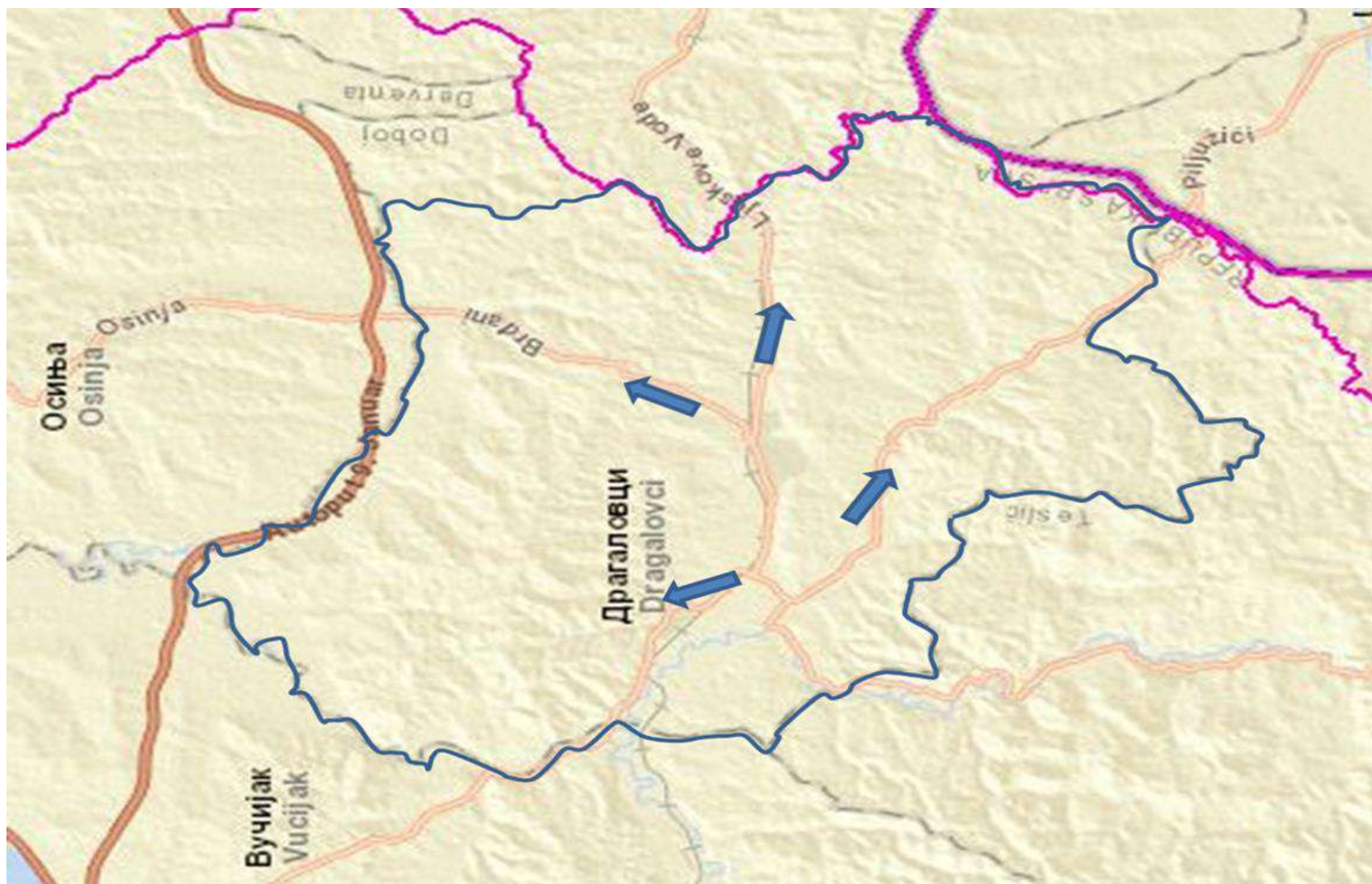
Прилог 5. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Списак курира са припадајућим рејонима

Ред. број	Име и презиме курира	Рејон	Телефон	Возило
1.		I		Службени мопед Приватни аутомобил
2.		II		Службени мопед Приватни аутомобил
3.		III		Службени мопед Приватни аутомобил
4.		IV		Службени мопед Приватни аутомобил
5.		V		Службени мопед Приватни аутомобил

Прилог 6. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Шема праваца пласирања мобилизацијских позива курирске службе и шема хијарархије руковођења процесом мобилизације

Прилог7. ПЛАНА МОБИЛИЗАЦИЈЕ: Карта са мобилизацијским правцима

ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА – ОДГОВОРА

IX ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА - ОДГОВОРА

У складу са Законом о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 121/12) чланови 147. и 148. посвећени су плановима. Посебно се у члану 147. наведеног Закона наводи да је План хитног поступања саставни дио Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће у Републици Српској. Садржај самог плана предвиђен је Уредбом о садржају и начину израде Плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће („Службени гласник Републике Српске“, број: 101/21) у члановима од 49. до 54.

План хитног поступања разрађује задатке, мјере и активности које спасилачке и хитне службе и други субјекти од значаја за заштиту и спасавање реализују у случају земљотреса у општини Станари. Планом хитног поступања постижу се следећи циљеви:

- брзо и ефикасно пружање помоћи онима којима је помоћ потребна,
- заштита материјалних и других добара, животне средине од негативног утицаја земљотреса,
- што брже стварање основних услова за нормализацију живота на подручју погођеном земљотресом,
- провјера предложених рјешења у пракси и стално прилагођавање/ревизија.

Јединица локалне самоуправе је први и основни ниво организовања, планирања и спровођења свих фаза одговора на земљотрес.

Као саставни дио овог плана су и План евакуације и План кризног комуницирања који омогућавају комплетну примјену наведеног плана. Поред тога саставни дио Плана хитног поступања су и прилози који омогућавају његову бржу и ефикаснију примјену у ванредним ситуацијама.

IX - 1 СПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ОДГОВОРА

Ред. бр.	Активност	Носилац	Сарађује	Вријеме	Напомена
1.	Активирање ОКЦ и успостављање оперативног дежурства	Начелник општине	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Чим се деси земљотрес.	ОКЦ се активира у фази приправности али пошто је земљотрес тешко предвидјети активира се чим се земљотрес деси
2.	Активирање Општинског штаба за ванредне ситуације	Начелник општине	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	По одлуци Команданта штаба	Активира се чим се земљотрес деси
3.	Мобилизација свих капацитета материјалних и људских	Штаб за ванредне ситуације	ОКЦ	По одлуци Штаба ситуације	Према Плану мобилизације
4.	Успостављање контакта са предсједницима савјета МЗ	ОКЦ	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Одмах	
5.	Прикупљање информација са терена	ОКЦ	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	Трајни задатак	Од ПС Станари, ЈУ Дом здравља Станари, ТВСЈ Станари, Представника савјета МЗ, медија и других извора
6.	Проглашење ванредне ситуације за подручје општине Станари или одређене МЗ	Штаб за ванредне ситуације	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	По одлуци Штаба за ванредне ситуације	
7.	Утврђивање приоритета у рашишћавању рушевинакако	Штаб за ванредне	ТВСЈ Станари, ПС Станари, јединице	Према процјени ситуације	

	слиједи: рашчишћавање рушевина гдје борави вишељуди (школе, здравствене установе, трговачки центри....), обезбјеђење проходности путева, обезбјеђење приступа критичној инфраструктури и рашчишћавање индивидуалних објеката и станова.	ситуације	ЦЗ за спасавање из рушевина, здравствене и образовне установе, друга предизећа		
8.	Информисање грађана о проглашењу ванредне ситуације, тренутној ситуацији на терену	Тим за кризно комуницирање	Кабинет Начелбика општине ШВС	По одобрењу Штаба	Према Плану кризног комуницирања
9.	Давање упутства грађанима	Тим за кризно комуницирање	Кабинет Начелбика општине ШВС	У складу са насталом ситуацијом	Према Плану кризног комуницирања
10.	Обезбјеђење функционисања веза	ОКЦ	Телеком, Поште	Трајни задатак	
11.	Обезбјеђење водоснабдијевања	ЈКП „Екосфера“	Штаб за ванрене ситуације, ОКЦ	Трајни задатак	
12.	Обезбјеђење електроснабдијевања	ЗП Електро Добој	Штаб за ванрене ситуације, ОКЦ	Трајни задатак	
13.	Ангажовање волонтера и невладиних организација	Штаб за ванрене ситуације	ОО ЦК, НВО	По позиву штаба за ванредне ситуације	Ангажовање волонтера и невладиних организација
14.	Распоређивање људских и материјално-техничких капацитета према утврђеним приоритетима расчишћавања.	Штаб за ванрене ситуације	ТВРСЈ Станари, ПС Станари, јединице ЦЗ за спасавање из рушевина, здравствене и образовне установе, друга предизећа	Према процјени ситуације	

15.	Претрага рушевина и проналажење повријеђених и погинулих	TBCJ Станари, USAR тимови	Јединице ЦЗ, становништво, волонтери	До завршетка спасавања	Укључују се сви способни грађани. USAR тимови су републички капацитети
16.	Организовање одвоза грађевинског и другог отпада за то предвиђене локације.	Штаб за ванрене ситуације, ЈКП „Екосфера“	Савјети МЗ, ЗЕВ, грађани	Према процјени ситуације	
17.	Збрињавање повријеђених	ЈУ Дом здравља Станари,	Штаб за ванрене ситуације, ОО ЦК	Одмах након појаве земљотреса	
18.	Формирање приручних болничких капацитета за повријеђенџ	ЈУ Дом здравља Станари	Штаб за ванрене ситуације, ОО ЦК, школе и спортска друштва	По потреби	Допунски смјештај у школама, дому културе, спортским дворанама ако нису оштећени односно шатори на отвореном
19.	Формирање приручне мртвачнице	ЈУ Дом здравља	Штаб за ванредне ситуације, ПС Станари, ОО ЦК	По потреби	Обезбјеђена мјеста са контролом приступа
20.	Тражење помоћи од сусједних општина	Штаб за ванрене ситуације	ОКЦ	По потреби	Према прилогу Плана хитног поступања
21.	Тражење помоћи од РУЦЗ	Штаб за ванрене ситуације	ОКЦ	По потреби	Према прилогу Плана хитног поступања
22.	Тражење помоћи од ОС БиХ	Штаб за ванрене ситуације	ОКЦ	По потреби	Према прилогу. Плана хитног поступања
23.	Прихват и координација тражене	Штаб за	ОО Црвени крст,	По доласку исте	Према Плану

	помоћи од сусједних општина, РУЦЗ	авнрене ситуације	Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	на подручје општине	расподјеле који ради Штаб за ванрене ситуације
24.	Прихват и координација стране помоћи	Штаб за авнрене ситуације	ОО Црвени крст, Самостални стручни сарадник за послове ЦЗ	По доласку на територију општине	Према Плану расподјеле који ради Штаб за ванрене ситуације
25.	Формирање привременог смјештаја за лица која су остала без својих домова	ОО ЦК	Штаб за ванрене ситуације, волонтери, НВО	Што прије	Корисити капацитете који нису оштећени односно шаторе на отвореном
26.	Евакуација повријеђених који се налазе на неприступачним мјестима	TCBJ Станари USAR тимови	ЈУ Дом здравља Станари, РУЦЗХеликоптерски сервис Владе РС, приватни субјекти	По потреби	Због одрона и клоизишта неки простори су неприступачни, USAR тимови су републички капацитети
27.	Успостављање безбједног функционисања локалне заједнице у новим околностима	ПССтанари	Штаб за ванредне ситуације	Током ванрене ситуације	Према Плану ПССтанари
28.	Достављање лијекова и потребштина становништву које живи на неприступачним и одсјеченим просторима	ОО ЦК	Штаб за ванрене ситуације, волонтери, НВО	По потреби	Због одрона и клоизишта неки простори су неприступачни
29.	Подузимање мјера за спасавање стоке	Штаб за ванрене ситуације	Ветеринарска служба, волонтери, НВО	По потреби	
30.	Прикупљање и подјела помоћи угроженом становништву	ОО Црвени крст	Штаб за ванрене ситуације, ОКЦ, Социјална служба, волонтери, НВО	Трајни задатак	Координација од стране Штаба за ванредне ситуације

31.	Достављање редовних извјештаја у РУЦЗ	Штаб зрне ситуације ва	ОКЦ	Редовно у складу са планом	План развија или Штаб или према Плану Републичког штаба за ванрене ситуације
32.	Асанација терена	ТВСЈ Станари ЈКП „Екосфера“, ПС Станари	ЈУ Дом здравља, ветеринарск служба,	По потреби	Уклањање људских и животињских лешева
33.	Проглашење престанка ванредне ситуације	Командант штаба за ванрене ситуације	Штаб за ванрене ситуације	Након процјене да је опасност прошла	О истом се обавјештава становништво путем медија

Тражење и прихват додатне помоћи и подјела помоћи угроженом становништву

По наредби Општинског штаба за ванредне ситуације, а по утврђеним процедурама односно Упутству о тражењу, пружању и прихватању помоћи заштите и спасавања у ванредним ситуацијама донесеном од стране Министра унутрашњих послова („Службени гласник Републике Српске“, бр: 53/13) према прописаним обрасцима (испод у прилогу) упућује захтјев за тражење помоћи за додатним снагама и средствима (људство, МТС и опрема).

По добијању помоћи одговорно лице за прихват помоћи је Начелник општинског штаба за ванредне ситуације. Прихват помоћи угроженом становништву (храна, вода и друге потребе) врши се преко општинске организације црвеног крста односно секретара ове организације који је уједно и члан штаба за збрињавање угрожених и настрадалих. Поред ове организације у пријему, складиштењу и подјели пристигле помоћи угроженом становништву ангажује се и општинска управа - Одсјека за општу управу и заједничке послове.

Упућивање помоћи другим јединицама локалне самоуправе које су угрожене од елементарних непогода и других несрећа врши се преко кабинета Начелника у складу са горе наведеним Упутством.

ПРИЛОГ 1. ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА – ОДГОВОРА: Захтјев за тражење помоћи

1. Прима:	
1.1. Институција или служба (име и презиме)	
1.2. телефон	
1.3. факс	
1.4. e-mail	
2. Шаље:	
2.1. Институција или служба (име и презиме)	
2.2. телефон	
2.3. факс	
2.4. e-mail	
3. Копија се доставља:	
3.1. Институција или служба (име и презиме)	
3.2. телефон	
3.3. факс	
3.4. e-mail	
4. Помоћ у људству:	
4.1. Број људи према специјалностима или посебним знањима и вјештинама	
4.2. Број људи који се могу ангажовати без посједовања посебних знања и вјештина	
4.3. Лична и заједничка заштитна опрема с обзиром на опасности којима ће бити изложена ангажована лица	
4.4. Тачни локалитети ангажовања	
4.5. Мјере безбједности	
4.6. Посебне опасности	
4.7. Посебна упозорења	
5. Помоћ у МТС-у и опреми:	
5.1. Број моторних возила према врсти и намени	
5.2. Број грађевинских машина према врсти и намени	
5.3. Број моторних и других чамаца	
5.4. Машине, уређаји и апарати према броју, врсти и намени	
5.5. Друга опрема према броју, врсти и намени	

5.6. Посебне опасности	
5.7. Посебна упозорења	
5.8. Мјере безбједности	
5.9. Тачни локалитети ангажовања	
5.10. Остали захтјеви	
6. Достављање помоћи:	
6.2. Степен хитности/приоритети ангажовања	
6.3. Тачке прихвата и могућност пратње до мјеста ангажовања	
6.4. Могућности смјештаја траженог броја људи	
6.5. Могућности складиштења тражених средстава	
7. Контакт особа испред града/општине која тражи помоћ	
7.1. Име и презиме	
7.2. Телефон мобилни/фиксни	
7.3. Факс	
7.4. e-mail	
8. Остало	

Број: _____

Потпис и печат надлежног органа

Датум: _____

ПРИЛОГ 2. ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА – ОДГОВОРА: Захтјев (тражење помоћи од ОС БиХ)

1. Прима:	
1.1. Институција или служба (име и презиме)	
1.2. телефон	
1.3. факс	
1.4. e-mail	
2. Шаље:	
2.1. Институција или служба (име и презиме)	
2.2. телефон	
2.3. факс	
2.4. e-mail	
3. Копија се доставља:	
3.1. Институција или служба (име и презиме)	
3.2. телефон	
3.3. факс	
3.4. e-mail	
4. Помоћ у људству:	
4.1. Број људи према специјалностима или посебним знањима и вјештинама	
4.2. Број људи који се могу ангажовати без посједовања посебних знања и вјештина	
4.3. Лична и заједничка заштитна опрема с обзиром на опасности којима ће бити изложена ангажована лица	
4.4. Тачни локалитети ангажовања	
4.5. Мјере безбједности	
4.6. Посебне опасности	
4.7. Посебна упозорења	
5. Помоћ у МПС-у и опреми:	
5.1. Број моторних возила према врсти и намјени	
5.2. Број грађевинских машина према врсти и намјени	
5.3. Број моторних и других чамаца	
5.4. Машине, уређаји и апарати према броју, врсти и намјени	
5.5. Друга опрема према броју, врсти и намјени	
5.6. Посебне опасности	

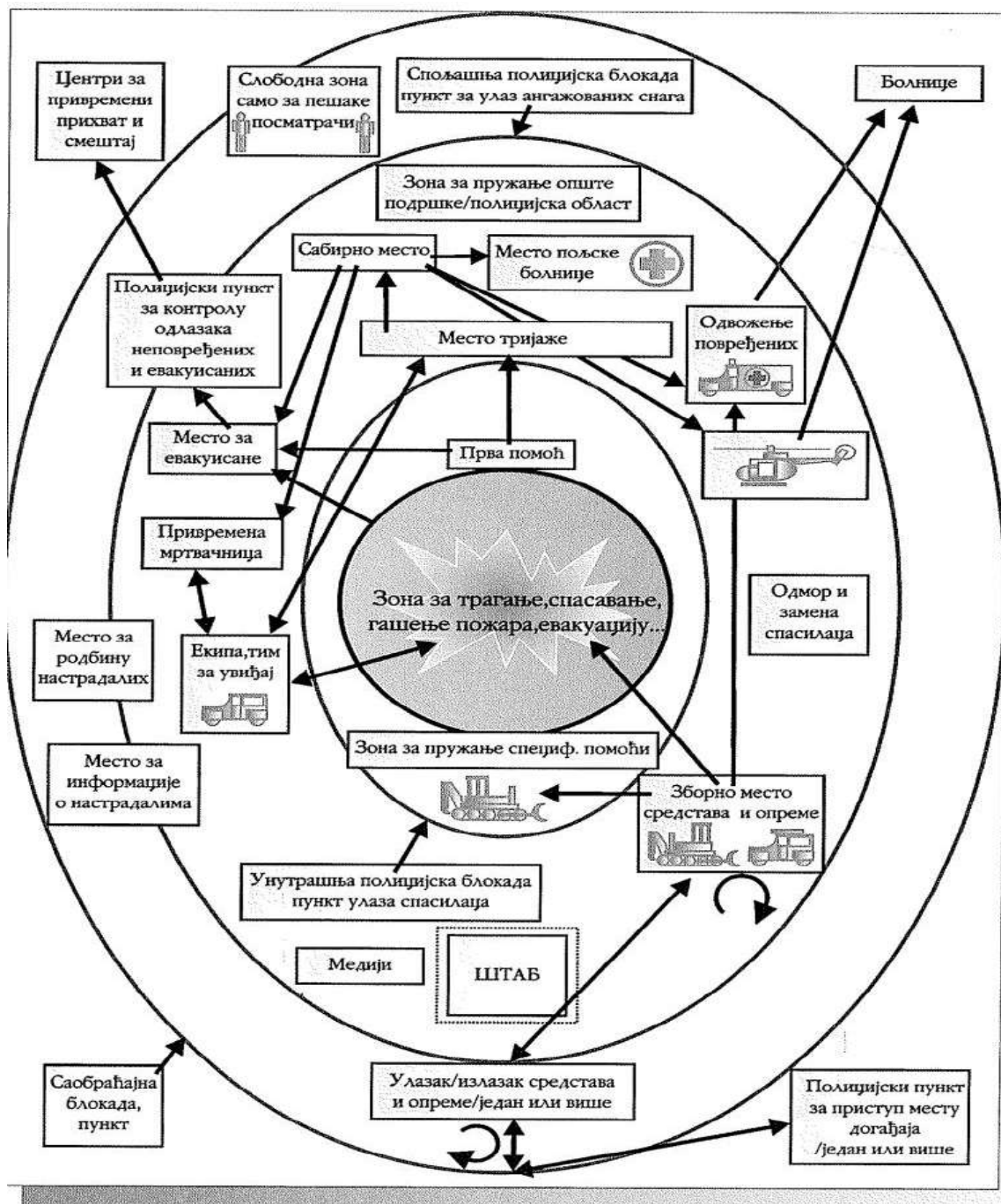
5.7. Тачни локалитети ангажовања копнених снага	
5.8. Посебне опасности	
5.9. Посебна упозорења	
5.10. Мјере безбједности	
5.11. Остали захтјеви	
6. Достављање помоћи:	
6.1. Могући правци достављања помоћи и стање комуникација	
6.2. Степен хитности/приоритети ангажовања	
6.3. Тачке прихвата и могућност пратње до мјеста ангажовања	
6.4. Могућности смјештаја траженог броја људи	
6.5. Могућности складиштења тражених средстава	
7. Контакт особа испред града/општине која тражи помоћ	
7.1. Име и презиме	
7.2. Телефон мобилни/фиксни	
7.3. Факс	
7.4. e-mail	
8. Остало	

Број: _____

Потпис и печат надлежног органа

Датум: _____

ПРИЛОГ 3. ПЛАН ХИТНОГ ПОСТУПАЊА – ОДГОВОРА: Начелни изглед одговора на земљотрес и другу ванредну ситуацију

IX – 2ПЛАН КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА

У случају ванредне ситуације, општина Станари са свим својим елементима заштите и спасавања мора бити спреман да одговори на исту. Општина и Штаб за ванредне ситуације морају бити свјесни значаја системског и организованог приступа кризама кроз План кризног комуницирања. План кризног комуницирања је један од основних планова за реализацију активности током ванредне ситуације. Овај План пружа смјернице за комуникацију општине Станари и Штаба за ванредне ситуације према унутрашњој и вањској циљаној јавности. За потребе реализације овог плана потребно је формирати и тим за кризно комуницирање који се састоји од најважних лица у структури управљања ванредном ситуацијом, а који могу одговорити на изазове које поставља ванредна ситуација. Овај тим координише сву интерну и екстерну комуникацију.

Циљеви кризног комуницирања:

- дефинисање ситуација на територији општине,
- дефинисање тима и појединаца за реализацију и провођење плана кризног комуницирања,
- дефинисати јасне, сталне и стандардне процедуре и активности у случају ванредне ситуације,
- успостављање отворене, истините и потпуне комуникације са јавностима,
- минимизовање узрока ванредне ситуације и
- очување интегритета Општинског штаба за ванредне ситуације и руководства општине Станари.

IX-3 АКТИВНОСТИ КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА

Ред. бр.	Активност	Носилац	Сарађује	Вријеме	Напомена
ПРИЈЕ И ТОКОМ ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ					
1.	Дефинисање тима за кризно комуницирање	Начелник општине	Кабинет начелника општине, Одсјека за општу управу и заједничке послове	До јуна	Прилог 1.
2.	Формирање центра за кризно комуницирање	Кабинет Начелника општине	Одсјека за општу управу и заједничке послове	До јуна	Прилог 3.
3.	Избор лица за односе с јавношћу/портпарол	Кабинет начелника општине	Одсјека за општу управу и заједничке послове	До јуна	Прилог 2.
4.	Дефинисање унутрашње / интерне јавности	Тим за кризно комуницирање	Кабинет начелника општине, Портпарол	До јуна	Прилог 4.
5.	Дефинисање вањске/екстерне јавности	Тим за кризно комуницирање	Кабинет начелника општине, Портпарол	До јуна	Прилог 4.
6.	Дефинисање кључних медија	Тим за кризно комуницирање	Кабинет начелника општине, Портпарол	До јуна	
7.	Дефинисање кључних порука	Тим за кризно комуницирање	Кабинет начелника општине, Портпарол	У току ванредне ситуације	
8.	Дефинисање начина преноса информација	Тим за кризно комуницирање	Кабинет начелника општине, Портпарол, ОКЦ	У току ванредне ситуације	Зависно од доступних медија

9.	Праћење друштвених мрежа	Тим за кризно комуницирање	Кабинет начелника општине, ОКЦ	У току ванредне ситуације	Facebook, Instagram, Twitter и др.
10.	Одговри на дезинформације	Тим за кризно комуницирање	Кабинет начелника општине, Портпарол, ОКЦ	У току ванредне ситуације	
11.	План конференција за новинаре	Тим за кризно комуницирање	Портпарол	Зависно од интензитета и брзине дешавања	Оквирно једном ујутро и једном навече и по потреби
12.	План тестирања Плана кризног комуницирања	Тим за кризно комуницирање	Кабинет начелника општине, Портпарол, ОКЦ	До краја године	
НАКОН ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ					
13.	Анализа реализације плана	Штаб за ванредне ситуације	Тим за кризно комуницирање	Након ванредне ситуације	
14.	Анализа посланих порука	Штаб за ванредне ситуације	Тим за кризно комуницирање	Након ванредне ситуације	
15.	Анализа успјешности супростављања дезинформацијама	Тим за кризно комуницирање	Кабинет начелника општине, Портпарол	Након ванредне ситуације	
16.	Анализа заштите кредибилитета и интегритета Штаба и управе општине	Штаб за ванредне ситуације	Тим за кризно комуницирање	Након ванредне ситуације	
СТАЛНИ ЗАДАЦИ					
17.	Редовно ажурирање Плана кризног комуницирања	Кабинет начелника општине	Портпарол	Квартално	
18.	Унапређење начина праћења друштвених мрежа	Кабинет начелника	Одсјек ЦЗ портпарол	Трајни задатак	

		општине			
19.	Опремање центра за кризно комуницирање савременим средствима	Начелник општине	Кабинет начелника општине, Одсјека за општу управу и заједничке послове, Портпарол	До краја године.	

Начин комуницирања у вријеме трајања ванредне ситуације

Командант и начелник Општинског штаба за ванредне ситуације, односно општински портпарол по њиховом одобрењу, задужени су за односе са јавношћу (они су једини овлаштени да комуницирају са јавношћу), у кризном комуницирању морају поштовати одговарајућа правила која морају добро познавати како се не би направиле грешке које се могу негативно одразити на организацију и провођење акција заштите и спасавања на угроженом подручју.

Приликом комуницирања током трајања природне или друге несреће ваља поштовати три кључна питања:

1) Шта се догодило?

Медијима се мора рећи истина о томе шта се догодило и шта је довело до несреће. Ако постоје подаци, ако њихово објављивање неће никоме нанијети штету, они се не смију скривати.

2) Шта се предузима?

У обраћању јавности треба рећи које снаге је Општински штаб укључио у акције заштите и спасавања те које су тренутне активности које предузимају снаге заштите и спасавања.

3) Шта се планира предузети?

У обраћању медијима презентују се резултати предузетих активности и мјере заштите и спасавања које се планирају предузети, као и снаге и средства која се планирају ангажовати да их спроведу.

Информације које се упућују према медијима морају бити брзе, тачне и конкретне без непотребних додатака.

Најважније у кризном комуницирању је:

- 1. Рећи све:** Рећи све податке са којима се у том тренутку располаже, без прикривања и калкулисања.
- 2. Рећи брзо:** Саопштавање информација урадити брзо и без заостајања, сувишних ријечи или дилема.
- 3. Рећи истину:** Приликом давања информације о несрећи, предузетим мјерама и активностима које се планирају предузети износити само истину.
- 4. Ослободити се трење и бити убједљив:** Приликом обраћања медијима почети наводећи истините информације и опуштено, а завршити саубједљивим тоном и вјером у планиране активности и њихове резултате.

Посебно је потребно исказати одговорност и разумијевање тако да буде очигледно – КЉУЧНЕ ПОРУКЕ:

1. Да су отворени канали комуникације са вишим нивоима;
2. Да се прихвата одговорност, уколико је има;
3. Да се пружа подршка настрадалим и угроженим као и члановима њихових породица;

4. Да ће се пружити неопходна стручна помоћ настрадалим и угроженим;
5. Да се предузима све што је у том тренутку могуће;
6. Да се реагира брзо и одговорно у рјешавању проблема и
7. Да се проводе активности на санирању посљедица земљотреса.

ПРИЛОГ 1. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Преглед мреже информативног система који се могу користити у информисању становништва

РБр	Назив органа	Начин информисања	Циљна публика	Напомена
1.	Начелник општине	Радио станице ТВ станице Друштвене мреже Плакати Разглас	Грађани Медији, Сусједне локалне заједнице, Институције Републике Српске, Институције БиХ, Међународна заједница.	
2.	Штаб за ванредне ситуације		Грађани	
3.	Портпарол		Грађани Медији, Сусједне локалне заједнице, Институције Републике Српске, Институције БиХ, Међународна заједница.	Унапријед одређена личност или члан Општинског штаба за ванредне ситуације

ПРИЛОГ 2. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Списак тима за кризно комуницирање

Ред. бр.	Име и презиме	Функција у тиму	Функција у општинској управи	Контакт подаци	Напомена

ПРИЛОГ 3. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Списак лица за односе с јавношћу

Ред. бр.	Име и презиме	Функција у општинској управи	Контакт подаци	Напомена

ПРИЛОГ 4. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Одлука о формирању
центра за кризно комуницирање

ПРИЛОГ 5. ПЛАНА КРИЗНОГ КОМУНИЦИРАЊА: Списак унутрашње /
интерне јавности и вањске/екстерне јавности

Ред. бр.	Име и презиме	Функција	Контакт подаци	Напомена
Унутрашње / интерне јавности				
Вањске/екстерне јавности				

ПЛАН ОПОРАВКА ОД ЗЕМЉОТРЕСА

ХСПРОВОЂЕЊЕ МЈЕРА ОПОРАВКА

<i>Редни број</i>	<i>ВРСТА АКТИВНОСТИ</i>	<i>ИЗВРШИЛАЦ</i>	<i>УЧЕСНИК</i>	<i>РОК</i>	<i>НАПОМЕНА</i>
1.	Санирање последица штете од земљотресау што краћем року у зависности од величине штете и расположивих финансијских средстава, а приоритетно предузимати следеће мјере: -асанација терена ; -спровођење здравствених и хигијенско-епидемиолошких мјера -успостављање основних услуга (снабдјевање водом,електричном енергијом, комуналне услуге, телекомуникационе услуге) -отклањање штете на стамбеним, индустријским ,привредним и инфраструктурним објектима; -помоћ правним и физичким лицима којима је причињена штета; -друге мјере које утврди Општински штаб за ванредне ситуације или надлежни орган у складу са Законом.	Општински штаб за ванредне ситуације	Влада РС, ресорна министарства, Подручно одјељење ЦЗ Добој, ЈУ Воде Српске, ЈУ Путеви Српске, повјереници ЦЗ у мјесним и стамбеним заједницама, предузећа и установе, ТВСЈ Станари, ПС Станари и друга лица ангажована у отклањању последица од земљотреса	Према процјени ситуације	
2.	Формирање комисије за процјену штета и процјена штете настале усљед земљотреса.	Општинска управа/ Одјељење за просторно уређење, стамбено-комуналне послове и екологију	Органи општинске управе, повјереници ЦЗ, Влада РС,становништво,предузећа и установе која су претрпили оштећења усљед јаког земљотреса.	Према процјени ситуације	
3.	Достављање извјештаја о ситуацији на терену,мјерама које се предузимају на отклањању посљедица од земљотреса,ангажованим снагама са приједлогом мјера за унапређење система ЗиС.	Општинска управа/Одјељење за општу управу	Подручно одјељење ЦЗ Добој, ресорна министарства	Након елементарне непогоде	

XI ИЗВЈЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ЗАДАТАКА ИЗ ПЛАНА

Извршиоци задатака утврђени овим планом дужни су о реализацији задатака из њихове надлежности благовремено писмено извјештавати.

Начелник општине према роковима који су утврђени истим.

Извјештај о реализацији овог плана доставити Начелнику општине Станари и Републичкој управи цивилне заштите, Подручно одјељење Добој.

XII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Извршиоци задатака утврђени овим планом дужни су, у оквиру својих надлежности, реализовати и друге задатке из домена заштите и спасавања од поћара кроз све фазе (превентива, одговор и опоравак), а који ће за резултат имати спречавање настанка или ублажавање посљедица изазваних истим.

Извршиоци задатака утврђени овим планом дужни су, у оквиру властитог буџета и из осталих извора, обезбиједити финансијска средства потребна за њихову реализацију.

Број

Општина Станари

ПРИЛОЗИ

Прилог 1: ПРЕГЛЕД КАПАЦИТЕТА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ЗЕМЉОТРЕСА

Р/б	Снаге и субјекти заштите и спасавања	Људски капацитети	Опрема и материјална средства	Анализа стања опремљености и обучености
1	Јединица ЦЗ и повјереници заштите и спасавања			
2	ЈКП „Екосфера„Станари, остала правна и физичка лица по уговору са општинском управом			
3	Јединица Горске службе спасавања			
4.	Општински одбор Црвеног Крста			
5.	ТВСЈ Станари			
6.	ЈЗУ „Дом здравља“ Станри			
7.	Полицијска Станица Станари			
8.	„Геокоп“ д.о.о. Дервента			
9.	„Суботић инжењеринг“ Станари			
10.	„Вукајловић градња“ Брестово			
11.	„Тодорић лукс“ Рашковци			

**Прилог 2. СПИСАК ШТАБА ЗА ВАНРЕНДЕ СИТУАЦИЈЕ ОПШТИНЕ
СТАНАРИ**

Ред. бр.	Функција	Име и Презиме	Контакт телефон	Адреса
1.	Командант штаба	Радојица Ћелић	066/240-547	Митровићи бб
2.	Замјеник Ком. штаба	Денис Стевановић	065/896-108	Доња Остружња бб
3.	Начелник штаба	Бранко Вуковић	065/860-271	Станари бб
4.	Члан	Горан Драгојловић	065/078-406	Добој
5.	Члан	Љубиша Станковић	065/917-825	Брестово бб
6.	Члан	Бернарда Глигоревић	065/957-441	Љеб бб
7.	Члан	Ненад Стевановић	065/661-531	Доња Остружња бб
8.	Члан	Дијана Смиљанић Ћекић	065/841-383	Љеб бб
9.	Члан	Душан Кулушић	066/116-333	Добој
10.	Члан	Владо Кајганић	065/669-033	Станари бб
11.	Члан	Славен Јеринић	065/607-630	Рашковци бб
12.	Члан	Радојица Ћекановић	065/034-022	Станари бб
13.	Члан	Љубинка Јованчевић	066/996-999	Рашковци бб
14.	Члан	Сузана Квржић	065/763-488	Радња Доња бб
15.	Члан	Марина Бијељић	066/338-365	Станари бб
16.	Члан	Горан Панчић	065/809-360	Осредак бб
17.	Члан	Бранкица Ћелић	065/871-275	Митровићи бб

Прилог 3. ЛИСТА ПОВЈЕРЕНИКА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА

Ред. бр.	Мјесна заједница	Повјереник	Контакт телефон/е-маил	Адреса
1.	Станари Центар	Радојица Максимовић	065/641-493	Станари бб
2.	Станари	Милош Кајганић	064/40 42 732	Станари бб
3.	Рашковци	Славен Јеринић	066/623-590	Рашковци бб
4.	Остружња Горња	Бранислав Бјеличић	065/939-352	Остружња Горња бб
5.	Јелањска	Зоран Рауковић	065/639-149	Јелањска бб
6.	Митровићи	Бранислав Кузмановић	065/577-588	Митровићи бб
7.	Цвртковци	Драган Лазић	066/195-602	Цвртковци бб
8.	Брестово	Радован Козаревић	065/468-121	Брестово бб
9.	Драгаловци	Горан Вожњаковић	066/652-334	Драгаловци бб
10.	Љеб	Драган Бјелошевић	066/741-772	Љеб бб
11.	Радња Доња	Горан Благојевић	066/678-170	Радња Доња бб
12.	Остружња Доња	Горан Ристић	065/425-409	Остружња Доња бб
13.	Церовица	Мирко Кесер	065/331-025	Церовица бб
14.	Осредак	Дарио Блажевић	066/678-170	Осредаки бб

**Прилог4. УГОВОРИ СА ФИЗИЧКИМ И ПРАВНИМ ЛИЦИМА О
АКТИВНОСТИМА ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА**

Прилог 5. ОДНОС ШТЕТА И MCS СКАЛЕ ЗЕМЉОТРЕСА

Интензитет MCS	Опис земљотреса	Штета
I	Неосјетљив земљотрес	Биљеже га једино сеизмографи
II	Једва осјетљив земљотрес	Осјети се само у горњим спратовима зграда
III	Лаган земљотрес	Тло подрхтава као кад прође аутомобил
IV	Умјерен земљотрес	Звече прозорска стакла
V	Прилично јак земљотрес	Земљотрес осјети већина људи у зградама, многи и на отворном. Појединци бјеже на отворен простор. Животиње се узнемире. Тресу се читаве зграде. Јако се љуљају предмети који висе. Сlike се помичу са мјеста. Нестабилни предмети могу се преврнути. Затворена врата и прозори се отварају. Из пуних посуда са течношћу течност се излијева. Могућа су оштећења 1. степена на појединим зградама типа А. У неким случајевима мијења се издашност извора са водом.
VI	Јак земљотрес	Земљотрес осјети већина људи и у простору зграда и вани. Многи људи су уплашени у зградама и бјеже на отворено. Већина губе равнотежу. У неким случајевима може се разбити посуђе и други стаклени предмети, књиге падају. Могуће је помијерање тешког намјештаја, мала звона на црквама звоне. Оштећења 1. Степена на појединим зградама типа Б и на многим зградама типа А. На појединим зградама типа А настају оштећења 2. степена. У појединим случајевима могуће су пукотине на земљишту ширине до 1 цм, у брдским подручјима могући су одрони. Уочава се промјена издашности извора водом.
VII	Врло јак земљотрес	Већина људи се уплаши и бјежи на отворен простор. Многи људи се тешко одржавају на ногама. Потрес осјете возачи који се налазе у возилима. Звона велика на црквама звоне. У многим зградама типа Ц настају оштећења 1. степена, у многим зградама типа Б оштећења 2. степена. У многим зградама типа А оштећења 3. степена, а у појединим су 4 степена. У појединим случајевима одрони путне мреже настају на косинама, настају мјестимичне пукотине на цестама и каменим зидовима. На површини воде стварају се таласи, вода се мути због издизања муља. Настаје промјена код издашности извора воде, у неким случајевима настају нови извори, а постојећи нестају.
VIII	Разоран земљотрес	Велики страх и настанак панике, узнемиреност настаје код возача у саобраћају. Настаје ломљење грана са стабала. Тежи намјештај се помјера са мјеста. У многим зградама типа Ц настају оштећења 2. степена, а у појединим и 3. степена. У многим зградама типа Б настају оштећења 3. степена, а у појединим и 4. степена. У многим зградама типа А настају оштећења 4. степена, а у појединим и 5. степена. Надгробни споменици се преврћу. Руше се камене оgrade. Настају

		удубљења на путевима са косим нагибом. Пресушују потоци са водом. У многим случајевима мјења се издашност извора воде.
IX	Пусторшни земљотрес	Куће се тешко оштећују, настају велике пукотине и појављују се клизишта
X	Уништавајући земљотрес	Већина кућа се руши, руше се бране и мостови
XI	Катастрофалан земљотрес	Срушена је већина зграда, велики покрети тла и стијена
XII	Велики катастрофалан земљотрес	Руши се све што је човијек изградио, мијења се морфологија, настају језера, ријеке мјењају ток

Прилог 6. РИХТЕРОВА СКАЛА ЗЕМЉОТРЕСА

Рихтерове магнитуде	Опис потреса	Учинци дјеловања потреса	Учесталост појаве (глобално)
Испод 2,0	Микро	Микропотреси, не осјећају се	Око 8000 по дану.
2,0 – 2,9	Мањи	Опћенито се не осјете, али биљеже их сеизмографи	Око 1000 по дану
3,0 – 3,9		Често се осјете, но ријетко узрокују штету.	49 000 годишње (процјена)
4,0 – 4,9	Лагани	Осјетна дрмања покућства, значајнија оштећења ријетка.	6200 годишње (процјена).
5,0 – 5,9	Умјерени	Узрокује штету на слабијим грађевинама. Могућа мања штета на модерним грађевинама.	8000 годишње
6,0 – 6,9	Јаки	Може изазвати штете у насељеним подручјима 160 км од епицентра.	120 годишње.
7,0 – 7,9	Велики	Узрокује озбиљну штету на великом подручју.	18 годишње.
8,0 – 8,9	Разарајући	Може проузроковати голему штету и по хиљаду километара од епицентра.	1 годишње
9,0 – 9,9		Катастрофалан потрес који уништва већину објеката у кругу од неколико хиљада километара.	1 у 20 година
10,0	Епски	Никад нису забиљежени.	Екстремно ријетки (непознати).

Прилог 7. ГРУБА УСПОРЕДБА ИНТЕНЗИТЕТА ЗЕМЉОТРЕСА И МАГНИТУДЕ ЗЕМЉОТРЕСА

Интензитет у степенима MCS (Mercalli-Cancani-Sleberg)	Магнитуда (Скала по Рихтеру)
I	0,0 - 1,5
II – III	1,5 – 2,5
III – IV	2,5 – 3,0
IV – V	3,0 – 3,5
V – VI	3,5 – 4,5
VI – VII	4,5 – 5,0
VII - VIII	5,0 – 5,5
VIII – IX	5,5 – 6,0
IX – X	6,0 – 6,5
X – XI	6,5 – 7,0
XI – XII	7,0 – 7,5
XII	7,5 – 10,0

**Прилог 8. МОГУЋЕ ПОСЉЕДИЦЕ ЗА СТАМБЕНЕ, ЈАВНЕ, ИНДУСТРИЈСКЕ
И ДРУГЕ ОБЈЕКТЕ ОД ЗЕМЉОТРЕСА ПРЕМА MCS СКАЛИ (ПРОЦЕНАТ
ОШТЕЋЕЊА ГРАЂЕВИНА)**

Типови грађевина		Квантитативне карактеристике		Класификација оштећења		Врста скале
Тип А	Зграда од необрађеног камена, сеоске грађевине, куће од непечене цигле, куће од набијене глине	Поједини, мало, ријетки	10%	1 степен	Лакша оштећења: ситне пукотине у малти и отпадање мањих комада малте	Људи и средина
				2 степен	Умјерена оштећења: мале пукотине у зидовима, отпадање већих комада малте, клизање пријепа сакрова пукотине у димњацима, отпадање дијелова димњака	Грађевине
Тип Б	Зграде од опеке, грађевине од блокова, грађевине са дрвеном конструкцијом, грађевине од тесаног природног камена	Много	20-30%	3 степен	Тешка оштећења, широке и дубоке пукотине у зидовима, рушење димњака	
				4 степен	Разорна оштећења, отвори у зидовима, рушење дијелова зграда, рушење веза међу појединим дијеловима зграда, рушење унутрашњих зидова	Природа
Тип Ц	Грађевине са армиранобетонским и челичним скелетом конструкцијом и добро грађене дрвене зграде	Већина	60%	5 степен	Потпуно рушење грађевина	

Прилог 9. СКАЛА ЗА ПРОЦЈЕНУ МАКРОСЕИЗМИЧКОГ ИНТЕНЗИТЕТА

Медведев-Спонхауер-Карник скала, такође позната као МСК или МСК-64 (верзија из 1964), је макросеизмичка скала која се користи за процјену дејства земљотреса на основу уочених ефеката. Оваскала за оцјену интензитета земљотреса је у употреби и представља модификацију МЦС (Меркали-Канкани-Зибберг). Скала је заснована на искуствима из примјене модификоване Меркалијеве скале а користи се у Европи од 80-тих година прошлог вијека. Скала има 12 степени изражених у римским бројевима а при одређивању степена интензитета узима се у обзир:

- а) Дејство на људе и њихово понашање
- б) Ефекти на предметима и природи
- в) Оштећења на објектима.

МСК-64 скалом су обухваћене: три класе зграда према начину градње, пет степени оштећења зграда и количинске карактеристике.

КЛАСЕ ЗГРАДА

- А** зграде од необрађеног камена, сеоске зграде, зграде од непечене цигле, куће облијепљене глином,
- Б** обичне грађевине од печене опеке, зграде сачињене од блокова и монтажне зграде (префабрикован материјал), зграде сачињене од природног тесаног камена и оне са дјелимично дрвеном конструкцијом;
- Цармирано-бетонске зграде и добро грађене дрвене куће.

КЛАСИФИКАЦИЈА ОШТЕЋЕЊА

Први степен – лака оштећења- једва видљиве прслине на врло малом броју зидова; опадање малтера само на малим површинама.

Други степен – умјерена оштећења- мање пукотине у зидовима, опадање крупних комада малтера, падање цријепова са крова, појава пукотина на димњацима и опадање дијелова димњака.

Трећи степен – тежа оштећења- веће и дубље пукотине у зидовима, рушење димњака.

Четврти степен – разарање- зјапеће пукотине у зидовима, лом зидова, рушење дијелова објеката, рушење везе између дијелова објеката, рушење преградних и калканских зидова.

Пети степен – тотална оштећења- Потпуно рушење објеката.

СТЕПЕН МАКРОСЕИЗМИЧКОГ ИНТЕНЗИТЕТА СА ОПИСИМА ДЕЈСТВА ЗЕМЉОТРЕСА *на: људе (а), предмете и природу (б) и оштећења објеката (ц)*

I степен – НЕОСЈЕТАН ЗЕМЉОТРЕС

а) Интензитет осциловања тла људи не могу осјетити. Земљотрес региструју само инструменти.

II степен – ЈЕДВА ОСЈЕТАН ЗЕМЉОТРЕС

а) Вибрације осјећају само појединци у стању мировања у кући, нарочито на вишим спратовима.

III степен – СЛАБ ЗЕМЉОТРЕС

- а) Осјећају у кућама појединци, ван кућа само у повољним околностима (у мировању, безбукe). Вибрације сличне проласку лаког камиона.
- б) Пажљиви посматрачи запажају мало њихање окачених предмета, а нешто веће њихање наспратовима.

IV степен – УМЈЕРЕН ЗЕМЉОТРЕС

- а) Многи осјећају земљотрес у згради, као удар из дубине. Изван зграде осјећа врло мали број људи. Мањи број људи се пробуди, али без осјећаја страха. Осјећају и људи у колима која се не крећу. Вибрација слична проласку тешко натовареног камиона.
- б) Звече прозори, врата и столови. Подови и зидови шкрипе. Намештај почиње да се тресе. Висећи предмети лагано се њишу. Површина течности у отвореним судовима мало таласа.

V степен – ЈАК ЗЕМЉОТРЕС (буди из сна)

- а) У зградама осјећају сви људи, изван зграда многи људи. Већина се буди. Појединци истрчавају из куће. Вибрација слична оној коју би произвео пад тешког предмета у згради.
- б) Зграде вибрирају. Окачени предмети знатно се њишу. Сlike лупкају о зидове или се помјерају. Понеки зидни сатови са клатном се заустављају. Нестабилни предмети се претурају или помјерају с места. Врата и прозори се нагло отварају и затварају. Течности се просипају из напуњених судова. Животиње су узнемирене.
- в) Могућа су лака оштећења на зградама класе А.

VI степен – ВРЛО ЈАК ЗЕМЉОТРЕС (заstraшујући)

- а) Осјећа већина људи у зградама и ван зграда. Већина људи уплашено истрчава из кућа. Поједини људи губе равнотежу.
- б) Понегдје се руши посуђе и стакло или књиге падају са полица. Могуће је помјерање тешког намештаја. Мала звона на торњевима могу да зазвоне. Домаће животиње бјеже из штала.
- в) 1. степен оштећења на мало зграда класе Б и на многo класе А.
2. степен оштећења на мало зграда класе А

У рјеђим случајевима могућа је појава пукотина ширине до 1 цм у влажном тлу. На падинама понекад клизи тло. Запажају се промјене у издашности извора и нивоа воде у бунарима.

VII степен – СИЛАН ЗЕМЉОТРЕС (Оштећења зграда)

- а) Већина становништва је уплашена и бјежи из кућа. Многи се тешко одржавају на ногама. Вибрације осјећају и лица у моторним возилима у покрету.
- б) Велика звона на торњевима звоне. Спојеви на цјевоводима су оштећени.
- в) 3. степен оштећења – већина, 4. степен оштећења - мало зграда класе А
2. степен оштећења - многo зграда класе Б
1. степен оштећења - многo зграда класе Ц

У посебним случајевима клизе стрме косине на путевима. Таласи на води. Вода се замућује. Мијења се ниво воде у бунарима и издашност извора. Ријетки случајеви откидања дијелова пјешчаних или шљунчаних насипа.

VIII степен – ШТЕТАН ЗЕМЉОТРЕС (Рушење зграда)

- а) Страх и паника. Људи који управљају моторним возилима постају узнемирени.
- б) Тежи намјештај се креће и дјелимично претура. Лустери дјелимично оштећени. Ломе се неке гране дрвећа. Споменици се помјерају са мјеста. Надгробни споменици се претурају. Изузетно долази до лома цјевовода на спојевима
- в) 4. степен оштећења - већина зграда класе А
3. степен оштећења - већина зграда класе Б
2. степен оштећења - већина, 4. степен оштећења - много зграда класе Ц

Пукотине у тлу ширине неколико цм. Мала клизања тла и на стрмим косинама. Вода у језерима се замућује. Настају нови водени резервоари. Пресушени бунари се пуне водом, а постојећи пресушују. Много случајева промјене издашности извора и нивоа воде.

IX степен – РАЗОРАН ЗЕМЉОТРЕС(Опште оштећење зграда)

- а) Општа паника. Животиње бјеже.
- б) Велике штете на намјештају. Споменици и стубови се руше. Велике штете на резервоарима. Подземне цијеви се дјелимично ломе.
У неким случајевима долази до савијања жељезничких шина и оштећења на путевима.
- в) 5. степен оштећења - много зграда класе А
4. степен оштећења - много, 5. степен оштећења - мало зграда класе Б
3. степен оштећења - много, 4. степен - мало зграда класе Ц